

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

ᠰᠡᠯᠡᠨᠭᠡ ᠠᠶᠢᠮᠭᠢᠨ
ᠨᠢᠶᠭᠡᠮ, ᠡᠳᠢᠶᠢᠨ
ᠵᠠᠰᠭᠢᠨ ᠡᠮᠬᠡᠲᠦᠭᠡᠯ-2017

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЭМХЭТГЭЛ-2017

Мэдээллийн нэгдсэн лавлах: WWW.1212.MN

СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЛИЙГ ХААНААС, ХЭРХЭН АВАХ ВЭ?

WWW.NSO.MN

Цахимаар:

Энэ сайтад өөрийн e-mail хаягаа бүртгүүлснээр статистикийн мэдээллийг цаг алдалгүй тогтмол авч байх болно.

SOCIAL NETWORK

www.facebook.com/Статистик-Мэдээлэл

www.selenge.nso.mn

Сэлэнгэ аймгийн статистикийн хэлтсийн веб хуудас

Утсаар:

Лавлах утас:
1900-1212

СЭЛЭНГЭ АЙМАГ

www.facebook.com/Сэлэнгэ Статистик

Сэлэнгэ аймаг

70362047
70362449
70363694

Ухаалаг гар утас, таблет ашиглан статистик мэдээлэл авах ezStat аппликейшн

Статистикийн хэвлэмэл бүтээгдэхүүнийг унших Монетаг аппликейшн

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН НИЙГЭМ
ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ**

ГАРЧИГ

Ерөнхий тэмдэглэл.....	4
АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР	5
ТОВЧ АГУУЛГА.....	7
1. ЗАСАГ ЗАХИРГАА, НУТАГ ДЭВСГЭР	22
2. ХҮН АМ, НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	23
2.1 ХҮН АМ.....	23
2.2 ЭРҮҮЛ МЭНД	38
2.3 БОЛОВСРОЛ	42
2.4 ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ	51
2.5 НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ.....	54
2.6 ГЭМТ ХЭРЭГ.....	55
2.7 ХИЛЭЭР ОРСОН, ГАРСАН ИРГЭД.....	58
3. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ.....	59
3.1 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, МӨНГӨ, ЗЭЭЛ	59
3.2 МӨНГӨ БАНК	60
3.3 АЙМГИЙН НЭГДСЭН ТӨСӨВ, ТАТВАР	62
3.4 ГАДААД ХУДАЛДАА	67
3.5 ҮНЭ	67
4. ЭДИЙН ЗАСГИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	71
4.1 БИЗНЕС РЕГИСТР	71
4.2 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ.....	72
4.3 АЖ ҮЙЛДВЭР	94
4.4 АВТО ТЭЭВЭР	97
5. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ СТАТИСТИК ҮЗҮҮЛЭЛ	101
6. БУСАД.....	106

Ерөнхий тэмдэглэл

- I. Товчилсон тэмдэглэлгээ:
ГХ- Гэмт хэрэг
ХАА- Хөдөө аж ахуй
АҮ - Аж үйлдвэр
ЖДҮ- Жижиг дунд үйлдвэрлэл
СЭ - Сэлэнгэ
- II. Саруудыг ромбо тоогоор тэмдэглэв. (I, II, III, IV, V, VI ...г.м)
- III. Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдэх дүнг харуулахдаа I-IV, I-XI зэргээр илэрхийлэв
- IV. Дараах тэмдэглэлийг ашиглав:
... Мэдээлэл байхгүй
Х Бүтцийн өөрчлөлт
0.0 Маш бага тоо
+, - Зөрүү
- Гүйцэтгэл байхгүй
* Дахин
"Үүнээс" гэдгийг харуулах бөгөөд зарим тохиолдолд тухайн үзүүлэлтийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн нийлбэр нэгдсэн дүнтэй тэнцэхгүй байж болно.
- V. "Төл" нь төлөвлөгөө, "Гүйц" нь гүйцэтгэл
- VI. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100.0 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

Суурин хүн ам: Тухайн Засаг захиргааны нэгжид 183 хоног буюу 6 сараас дээш хугацаагаар оршин сууж байгаа хүн амыг харуулдаг.

Хүн амын тоо. Тодорхой хугацаанд, тухайн нутаг дэвсгэрт оршин суугаа хүн амын тоог илэрхийлнэ. Хүн амын тоог бэлэн болон суурин хүн амаар тооцдог.

Суурин хүн ам. Тухайн баг, хорооны нутаг дэвсгэрт 6 сараас дээш хугацаагаар оршин суугаа бүх хүнийг суурин хүн ам гэнэ. Мөн 6 сараас доош хугацаагаар түр эзгүй байгаа байнга оршин суудаг хүмүүсийг суурин хүн амын бүртгэлд оруулна.

Өрх. Ураг төрлийн болон гэр бүлийн холбоотой нэг орон байранд хамт амьдардаг, нэгдмэл төсөвтэй, хүнс, амьдралын наад захын бусад хэрэгцээгээ хамтран хангадаг нэг буюу хэсэг бүлэг хүмүүсийг өрх гэж үзнэ.

Хүйсийн харьцаа. Хүйсийн харьцаа гэсэн үзүүлэлт нь 100 эмэгтэйд ногдох эрэгтэйчүүдийн тоог илэрхийлдэг.

Хүн ам зүйн ачаалал. Хөдөлмөрийн насны 100 хүнд ногдох тэжээлгэгчийн тоог харуулдаг.

Хүн амын нас-хүйсийн суварга. Судалгаанд хүн амын нас, хүйсийн суваргаар нас, хүйсийн бүтцийг зураглан харуулдаг. Энэ нь зэрэгцүүлэхэд хялбар, хүйсний ялгавраар төв абцисс тэнхлэгээс хамгийн залуугаас эхлэн насны өсөх дарааллаар, доороос дээш суварган хэлбэртэй байна. Нас, хүйсний бүлэг бүр 100 хувьтай тэнцүү байна.

Орон сууцны байшин. Бүхэлдээ буюу ихэнх хэсэг нь сууцны зориулалтай, тоолох үед бүхлээрээ хүн амьдрахаас өөр зорилгоор ашиглагдаагүй байгаа суурин барилгын доторх сууцыг хэлнэ.

Бие даасан тохилог сууц. Бие даасан сууц (хаус) нь нэг өрх амьдрах зориулалтай, төвлөрсөн инженерийн шугам сүлжээний системд холбогдсон эсвэл инженерийн шугам сүлжээний системийн холболт болон оролт нь бие даасан, дулаан агааржуулалтын систем, усан хангамж, бохирын шугам, цахилгаан хангамж болон холбооны шугам сүлжээтэй, дотроо боловсон бие засах газартай байна.

Төсөв: Аймгийн төсвийн орлого зарлага нь төвлөрсөн төсвийн болон орон нутгийн төсвийн орлого, зарлагаас бүрдэнэ.

Зээл: Гэрээний дагуу олгосон мөнгөн хөрөнгийн төлбөрийг үүрэг гүйцэтгэгчээс шаардах эрх үүсгэж байгаа санхүүгийн хөрөнгийг

Ажилгүйчүүд: Ажилгүйчүүдийн тоонд олон улсын стандарт ангиллын дагуу Монгол улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхтэй эрж, хайж байгаа хөдөлмөр эрхлэлтийн албанд бүртгүүлсэн хүмүүс орно.

Үнэ: Аймгийн төвийн захад борлогдож байгаа болон хөдөө аж ахуйн гаралтай хүнсний бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнийг харуулна.

Хэрэглээний үнийн индекс: Өрх орлогоороо өөрсдийн хэрэгцээнд худалдан авсан, үйлчлүүлсэн хамгийн чухал эн тэргүүний нийтлэг хэрэгцээтэй бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтийг тэдгээрийн хэрэглээний зардалд эзлэх хувиар жигнэсэн дундаж юм.

Гэмт хэрэг: Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэгт бусдыг амиа хорлоход хүргэх, иргэдийн эрх чөлөө, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг болон хүнийг санаатай алах, болгоомжгүй алах хэргийг, хүүхэд гэр бүл нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэрэгт хүчингийн хэргийг оруулав.

Хээлтэгч мал: Нас гүйцсэн эм малыг хамруулна.

Зүй бусаар хорогдсон малын тоонд: Халдвартай , халдваргүй өвчин, зуд, үер ус, гал түймэр, аянга, цахилгаан зэрэг гэнэтийн аюул болон араатан, жигүүртэнд идүүлэх, худаг, хавцалд унах зэрэг хариулга, маллагаатай холбоотой бусад шалтгаанаар хорогдсон малыг хамруулна.

Аж үйлдвэр: Аж ахуйн нэгжүүдийг эдийн засгийн үйл ажиллагаагаар ангилахдаа НҮБ-ын эдийн засгийн үйл ажиллагааны Олон улсын стандарт ангиллыг мөрдөж байна. Үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн нь аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлангийн хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил үйлчилгээний хэмжээ юм. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний өсөлтийг тооцоход нэр төрлийн бүтээгдэхүүнийг 2016 оны зэрэгцүүлэх үнээр үнэлж тодорхойлсон болно. Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн биет хэмжээг харуулна.

ТОВЧ АГУУЛГА**Сэлэнгэ аймгийн нийгэм, эдийн засгийн байдал**
(2017 оны жилийн эцсийн байдлаар)**1. ЗАСАГ ЗАХИРГАА, НУТАГ ДЭВСГЭР****1.1 Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж**

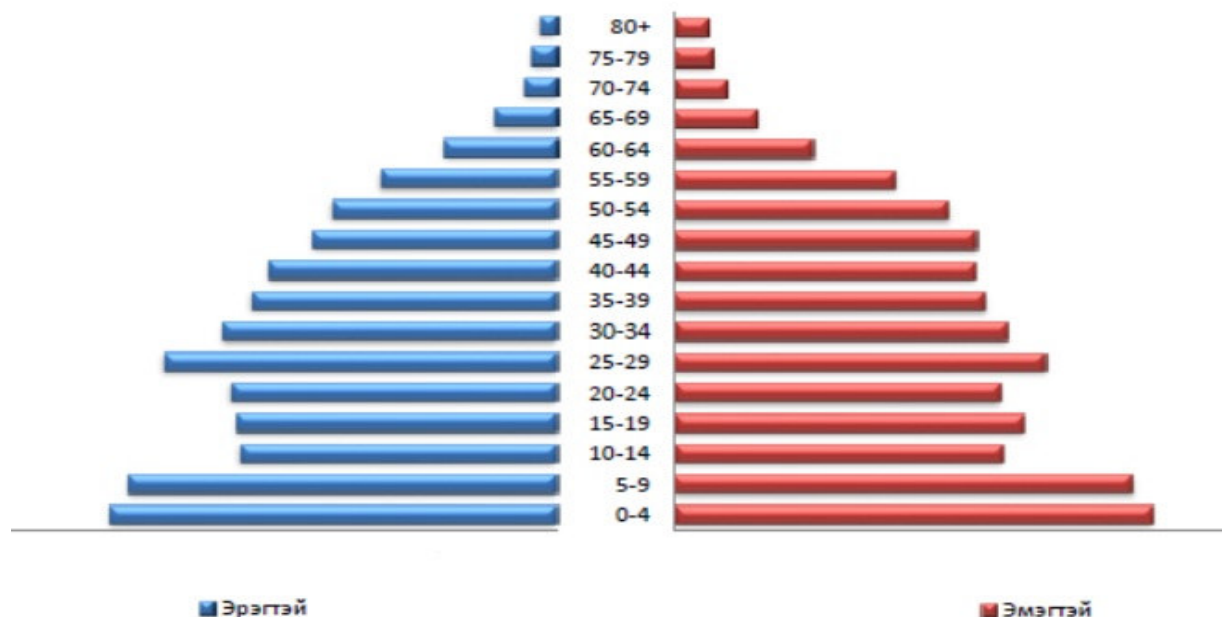
Сэлэнгэ аймаг нь 17 сум, 56 багтай. Үүнээс Тосгоны статустай Дулаанхаан, Бугант, Номгон, Рашаант, Тунхэл, Хэрх гэсэн 6 багтай. Хамгийн олон хүн амтай сум нь Мандал 27162, аймгийн төв Сүхбаатар сум 22911, Сайхан сум 9375 байна.

Нутаг дэвсгэрийн хэмжээ 41152.6 км², нэг хавтгай дөрвөлжин км квадратд тайлбайд 2.6 хүн ногддог. Хүн амын нягтрал хамгийн их нь Сүхбаатар сум 1 км²-д 504.6 хүн ногдож байна.

2. НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ**2.1 Хүн ам**

2017 оны жилийн эцэст суурин хүн амын тоо 108768 -д хүрсэн нь өмнөх оноос 1.9 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна. Хүн амын нас хүйсийн бүтцээр авч үзвэл нийт хүн амд эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувь 50.6, эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь 49.4 байгаа бол 0-14 насны хүүхэд 29.1, 15-59 насны хүн 63.9, 60-аас дээш насны хүмүүс 7.0 хувийг эзэлж байна.

Аймгийн хэмжээгээр 566 хүн гэрлэлтээ батлуулж, 141 хүн гэрлэлтээ цуцлуулж, 57 хүүхэд үрчлэгджээ. 2017 онд манай аймагт бусад аймаг хотоос бүгд 1563 хүн шилжин ирж, 1383 хүн шилжин явсан байна. Нийт шилжин ирэгсдийн 85.3 хувь нь Улаанбаатар хот, Дархан –уул, Орхон аймгаас, шилжин явагсдын 24.4 хувь нь Улаанбаатар хот, Дархан –Уул, Орхон аймагт явжээ.

Сэлэнгэ аймгийн хүн амын нас хүйсийн, суварга

Аймгийн хэмжээгээр 4758 хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн байгаа бөгөөд нийт дүнгийн 45.6 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж байна.

Энэ оны эцсээр аймгийн хэмжээгээр хагас өнчин хүүхэд 1456, бүтэн өнчин 143, өрх толгойлсон хүүхэдтэй гэр бүлгүй хүн 4112 байгаа ба үүнээс 2786 нь гурав хүртлэх хүүхэдтэй өрх байна.

Эрүүл мэнд

Сэлэнгэ аймгийн хэмжээнд эрүүл мэндийн байгууллагад их эмч 235, эм зүйч 27, тусгай мэргэжлийн 607 мэргэжилтэн тус тус ажиллаж байна.

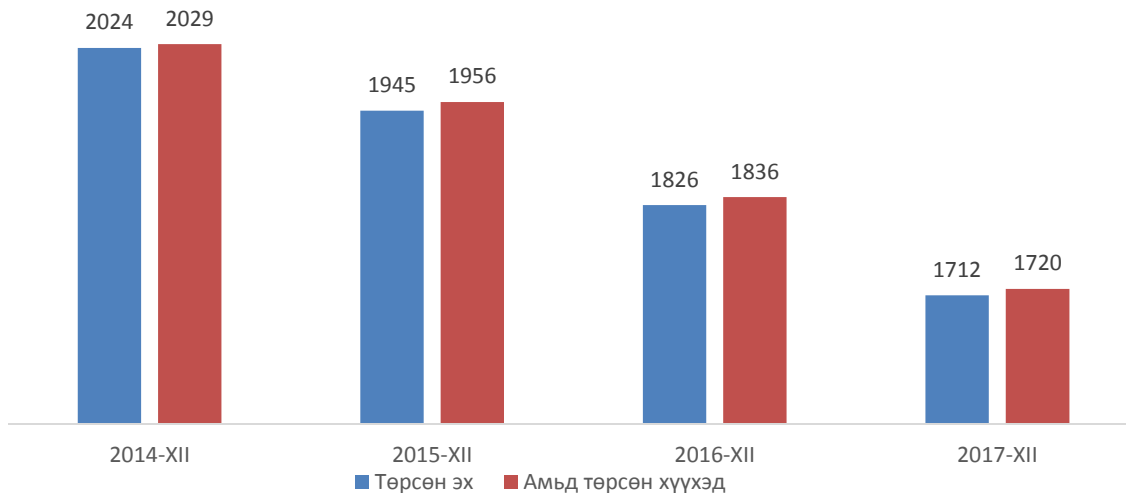
2017 онд аймгийн хэмжээгээр нийт 1712 эх төрж, 1720 хүүхэд мэндэлсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс төрөлт 6.2 хувиар буурчээ.

Төрөлтийг насны бүтцээр нь харахад 25-29 насны 539, 20-24 насны 419, 30-34 насны 347, 35-39 насны 221, 40-44 насны 45, 20 хүртлэх насны 110 эх төрсөн байна.

Энэ онд 2367 жирэмсэн шинээр хяналтанд орсны 82.1 хувийг жирэмсний эхний 3 сарын дотор хяналтанд авсан байна. Шинээр хяналтанд авсан жирэмсний 94.9 хувийг цусны шинжилгээнд хамруулснаас 47.1 хувьд нь сум, тосгодын эмнэлэгүүдэд гемоглобины тестээр шинжилсэн ба шинжилгээнд орсон 2199 жирэмсний 2.1 хувьд нь цус багадалт илэрчээ.

Нас барсан хүний тоо 494 байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 76 хүнээр буюу 13.3 хувиар өссөн байна. 0-1 хүртлэх хүүхдийн эндэгдэл 19, 1-5 хүртлэх насны хүүхдийн эндэгдэл 7 тохиолдол тус тус бүртгэгдсэн байна. Нийт нас баралтын шалтгааны 13.1 хувь нь осол гэмтлийн, 24.8 хувь нь хорт хавдрын өвчний шалтгаантай байна.

Төрсөн эх, амьд төрсөн хүүхэд

Халдварт өвчнөөр 779 хүн өвчилж бүртгэгдсэн нь урьд оны мөн үеэс 57.9 хувиар буурсан байна. Нийт халдварт өвчний 58.7 хувийг бэлгийн замын халдварт өвчин, 25.3 хувийг сүрьеэ, 16.0 хувийг бусад халдварт өвчин эзэлж байна.

2017 онд нийт 364683 үзлэг хийсний 27.4 хувийг урьдчилан сэргийлэх үзлэг, 7.8 хувь нь гэрийн идэвхитэй үзлэг, 14.7 хувь нь диспансерийн хяналтын үзлэг эзэлж, нийт 32477 дуудлаганд үйлчилсний 14.3 хувийг алсын дуудлагаар үйлчилж яралтай тусламж үзүүлсэн.

2.3 Боловсрол

2017- 2018 оны хичээлийн жилд 35 сургуульд 1024 үндсэн багш ажиллаж байгаа ба үүнээс эмэгтэй үндсэн багш 843 байна. Нийт 18937 сурагчид суралцаж байгаа бөгөөд үүнээс эмэгтэй 9388 сурагчид сурч байна. Энэ хичээлийн шинэ жилд 2157 хүүхэд шинээр нэгдүгээр ангид элсэн орж, албан бус сургалтанд нийт 519 сурагч суралцаж байна.

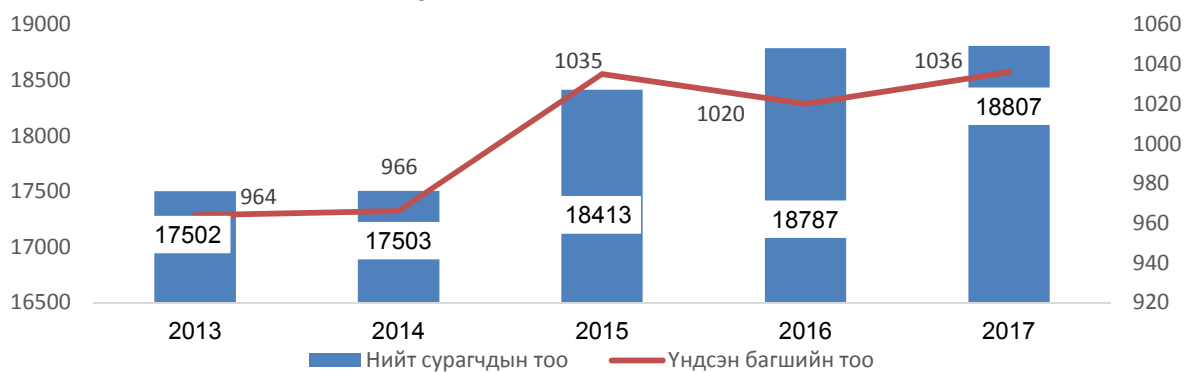
Ерөнхий боловсролын сургуулийн үдийн цай хөтөлбөрт 10133 хүүхэд хамрагдаж 891450.3 мян.төг зарцуулжээ. Ерөнхий боловсролын сургуульд 1688 нийт ажиллагсад ажиллаж байгаа бөгөөд эмэгтэй 1331 ажиллагсад байна.

Аймгийн хэмжээнд 43 цэцэрлэгийн 280 бүлэгт 291 багш багшилж, 8549 хүүхэд хүмүүжиж байна.

Тайлангийн хугацаанд биеийн тамир, спортын 167 секци дугуйлан хичээллэж, 2670 хүн хамрагджээ. Мөн хугацаанд улс, тив, дэлхий, нэрэмжит тэмцээнээс 136 медаль авсан байна.

2017 оны байдлаар аймгаас хүүхэд багачуудын дунд хүүхдийн авъяас чадварыг хөгжүүлэх чиглэлээр зохиосон 6 удаагийн арга хэмжээнд 335 хүүхэд хамрагджээ. Улсын чанартай уралдаан тэмцээнээс 61 хүүхэд медаль авчээ.

Үндсэн багш, нийт сурагчдын тоо, сүүлийн 5 жилийн байдлаар

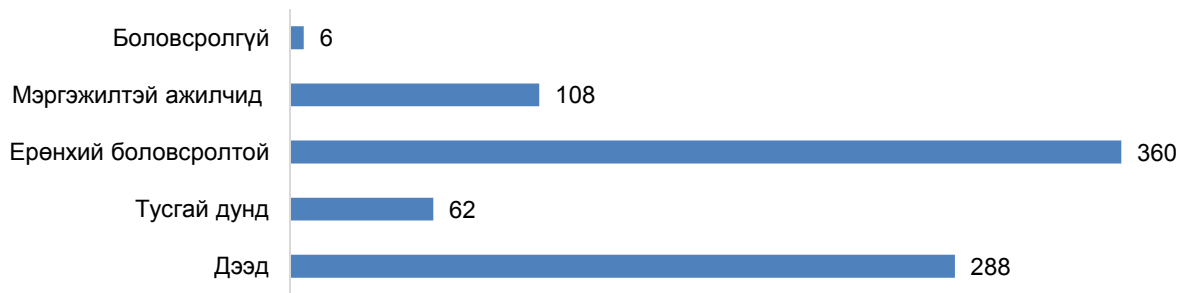

2.4 Хөдөлмөр

2017 оны байдлаар бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо 824 болсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 18.8 хувиар буурсан байна. Нийт ажилгүйчүүдийн 43.7 хувийг ерөнхий боловсролтой, 35.0 хувийг дээд боловсролтой, 13.1 хувийг мэргэжилтэй ажилчид, 7.5 хувийг тусгай дунд боловсролтой, 0.7 хувийг боловсролгүй хүмүүс эзлэх боллоо. Энэ сард бүртгэлтэй ажилгүйчүүдээс 46 хүн ажилд зуучлагдан орж, 43 хүн идэвхгүйн улмаас хасагдаж, 83 хүн шинээр бүртгэгдсэн байна. Шинээр 1011 ажлын байр бий болж хөдөө аж ахуй, ан агнуур ой аж ахуй загас агнуур хувь, боловсруулах үйлдвэр, худалдаа гэр ахуйн засвар үйлчилгээ, боловсролын салбар тус тус 77.2 хувийг эзлэж байна.

Бүртгэлтэй ажилгүйчүүд, боловсролын түвшингээр

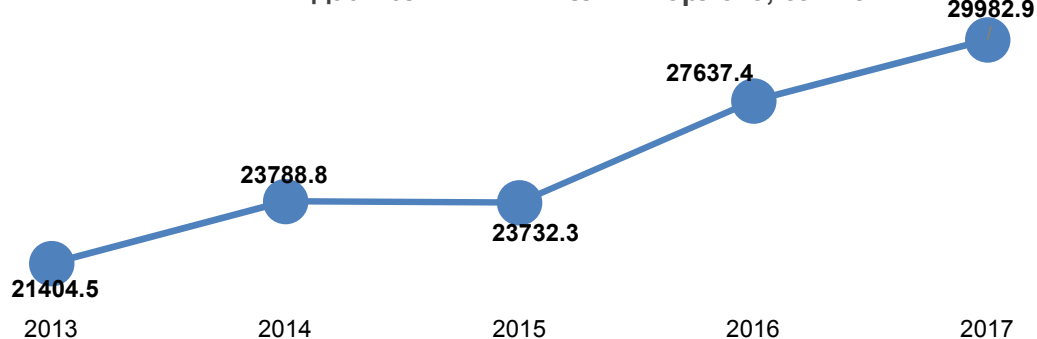

2.5 Нийгмийн даатгал, халамж

2017 оны байдлаар тэтгэврийн даатгалын сангаас 15994 тэтгэвэр авагчдад 55132.6 сая төгрөгийг тэтгэвэрт, Тэтгэмжийн даатгалын сангаас 7365 хүнд 2515.6 сая төгрөгийг хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан, жирэмсэн амаржсан, оршуулга, өвчтөн сахисны тэтгэмжид, үйлдвэрийн осол мэргэжлээс шалтгаалах өвчин, даатгалын сангаас үйлдвэрлэлийн ослын тэтгэвэр, хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсаны тэтгэмж, нөхөн төлбөр, сувиллын зардалд 305 хүнд 1109.7 сая төгрөг, ажилгүйдлийн даатгалын сангаас 568 хүнд 805.1 сая төгрөгийг ажилгүйдлийн тэтгэмжид, эрүүл мэндийн даатгалын сангаас эмнэлэг, эмийн сангуудад 5363.1 сая төгрөгийн зардлыг тус тус олгожээ.

Нийгмийн халамжийн сангаас 37149 хүнд 9861.4 сая төгрөгийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийг олгожээ.

Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого, сая.төг

2.6 Гэмт хэрэг

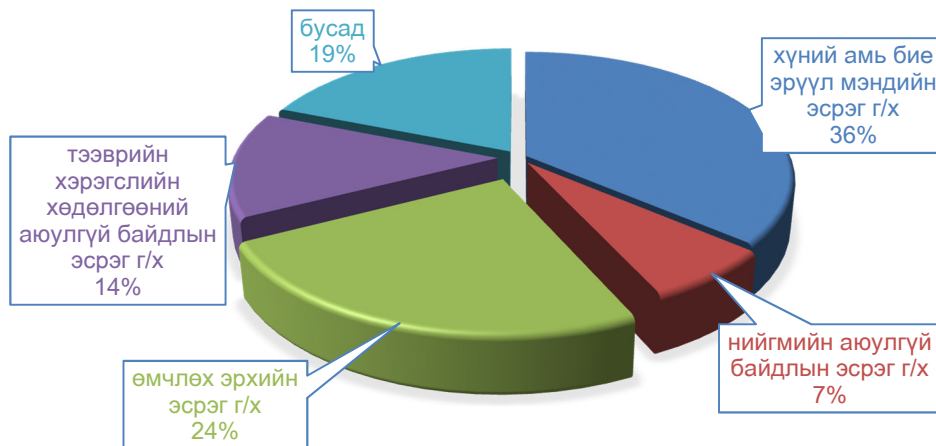
2017 оны байдлаар Цагдаагийн газрын мэдээгээр нийт 729 гэмт хэрэг бүртгэгдсэний 230 нь согтуугаар үйлдэгдсэн ба гэмт хэргийн тоо өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 9.0 хувиар өсч гэмт хэргийн илрүүлэлт 67.3 хувьтай байгаа нь

өмнөх оны мөн үеэс 12.5 хувиар буурсан байна. Өмнөх оны мөн үеэс Ерөө, Мандал, Сайхан, Хүдэр, Сүхбаатар сумдад гэмт хэрэг 6-37 гаралтаар буюу 7-22.4 хувиар өссөн байна.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 24.4 хувийг өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг, 36.2 хувийг хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг, 6.8 хувийг нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, 13.6 хувийг тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, 19.0 хувийг бусад төрлийн гэмт хэрэг эзэлж байна. Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэргийн 23.6 хувийг малын хулгай эзэлж байна.

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, төрлөөр, хувиар

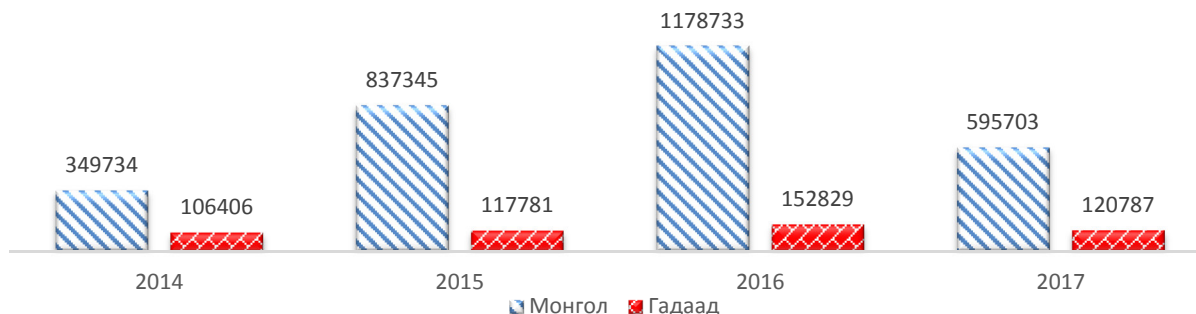

2.7 Хилээр орсон, гарсан иргэд

Сэлэнгэ аймгийн Алтанбулаг болон Сүхбаатар боомтоор давхардсан тоогоор 716490 зорчигч нэвтэрсэн нь өмнөх оны мөн үеээс 53.8 хувиар буурсан байна. Нийт зорчигчдын 83.1 хувь нь Монгол иргэд, 16.9 хувь нь гадаад иргэд байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад хилээр нэвтэрсэн Монгол иргэдийн тоо 50.5 хувиар, гадаад иргэдийн тоо 21.1 хувиар буурсан байна.

Монгол-Оросын хилийг хялбарчилсан журмаар хил нэвтрэх эрхийн үнэмлэхээр 56470 хүн зорчсон байна.

Хилээр орсон, гарсан иргэд

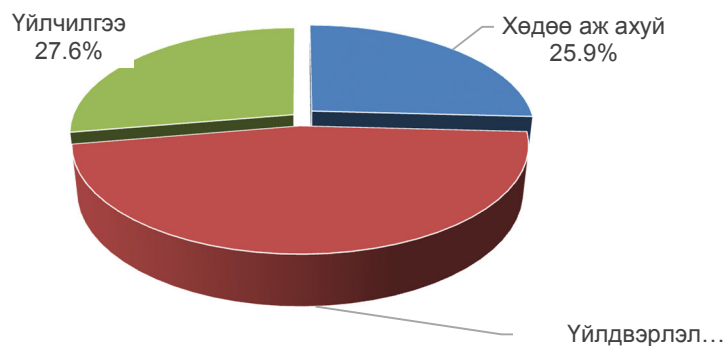
3. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

3.1 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн

Аймгийн 2016 оны дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 562.7 тэрбум төгрөг болж, 2015 оны дүнгээс 2.0 хувиар буурсан байна. Аймгийн нэг хүнд 5.3 сая төгрөгийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүн ногдож байна. 2016 оны дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд аж үйлдвэрийн салбар 261.4 сая.төг буюу 46.5 хувь, хөдөө аж ахуйн салбар 145.5 сая.төг буюу 25.9 хувь, үйлчилгээний салбар 155.8 сая.төг буюу 27.6 хувийг тус тус эзэлж байна.

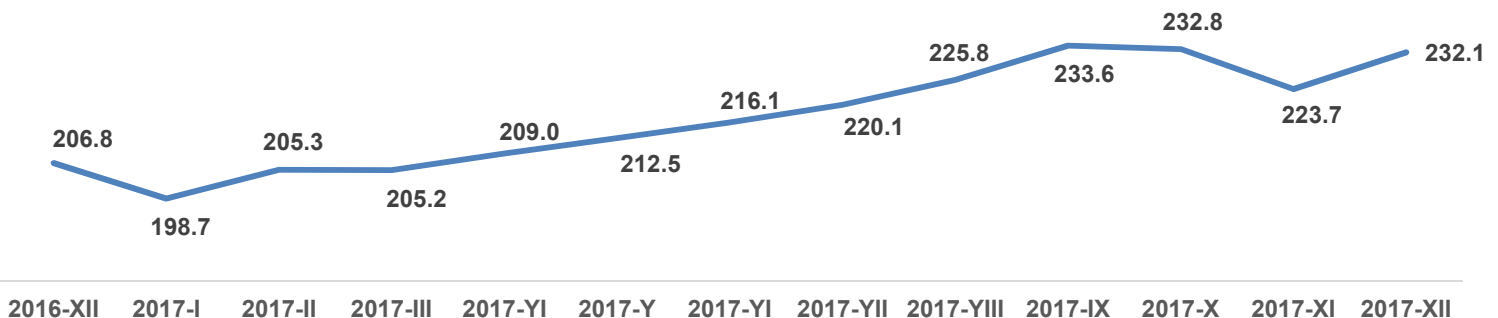
Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн салбарт эзлэх хувь

3.2 Мөнгө, банк

Монгол банкны мэдээгээр энэ сард кассын цэвэр орлого 53725.2 сая төгрөг, цэвэр зарлага 52492.5 сая төгрөгт хүрчээ. Зээлийн өрийн үлдэгдэл 232111.5 сая төгрөг байгаа ба үүний 2.6 хувийг чанаргүй зээл эзэлж байна. Иргэдийн мөнгөн хадгаламж 77314.9 сая төгрөг байна

Зээлийн өрийн үлдэгдэл /тэрбум төг/

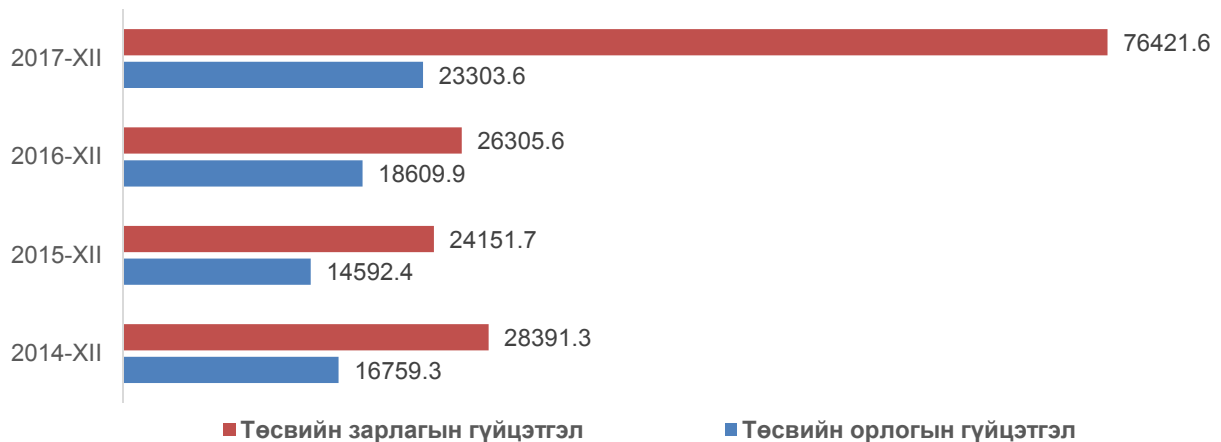

3.3 Төрийн сан, татвар

2017 оны төсвийн гүйцэтгэлийн 12-р сарын мэдээгээр аймгийн төсвийн орлого 109.3 хувь, улсаас авах санхүүгийн дэмжлэг 100.0 хувь, орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг 100.0 хувь, салбарын байгууллагуудын тусгай зориулалтын шилжүүлэг 100.0 хувь биелэгдсэн байна. Төсвийн зарлагын гүйцэтгэл 91.2 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Аймгаас олгох сумдын санхүүгийн дэмжлэг 100.0 хувь, аймгийн Засаг даргаас олгох нөөц хөрөнгийн гүйцэтгэл 95.8 хувийн гүйцэтгэлтэй гарсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ /сая.төг/

Татварын орлогын гүйцэтгэл 27371.6 сая төгрөг болж төлөвлөгөөний биелэлт 119.6 хувьтай байна. 2017 онд 299 аж ахуйн нэгж байгууллага шинээр бүртгэгдэж, 16 аж ахуйн нэгж, байгууллага татан буугдан нийт 3379 аж ахуйн нэгж, байгууллага бүртгэлтэй байна.

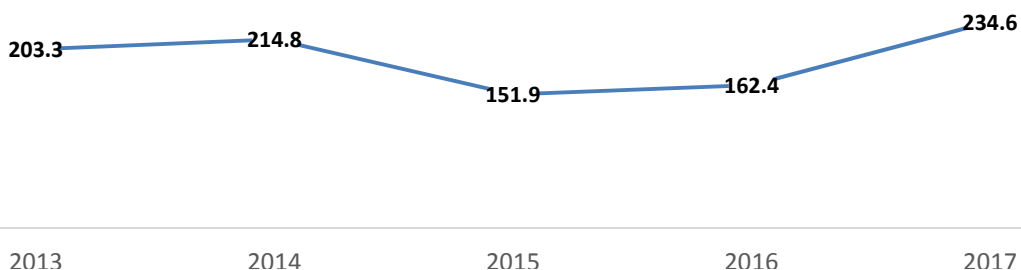
НӨАТ-ын урамшууллын систем аймгийн хэмжээнд 360 неат суутган төлөгч байгууллага, 199 пос, 506 Е-баримт хэвлэгч машин ажиллаж байгаа. Мөн цахимд холбогдох боломжтой 1006 аж ахуйн нэгж, байгууллагууд байна. Мөн 2017 оны эхний 11 сарын байдлаар татвар төлөгч иргэд цахим төлбөрийн баримтын системд 9 удаагийн сугалааны тохирлоор Сэлэнгэ аймгаас нийт 901 иргэн азтан тодорч, 28.0 сая төгрөгийн сугалааны урамшуулал олгосон байна.

3.3 Гадаад худалдаа

Сэлэнгэ аймагт 2017 онд гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 234.6 сая ам доллар, үүнээс экспорт 2.6 сая ам доллар, импорт 231.8 сая ам ам доллар байна.

ГАДААД ХУДАЛДААНЫ НИЙТ БАРАА ЭРГЭЛТ, САЯ.\$

3.4 Үнэ

Хэрэглээний бараа үйлчилгээний үнэ 2017 оны 12 сард өмнөх сараас 3.0 хувиар, өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.1 хувиар өслөө.

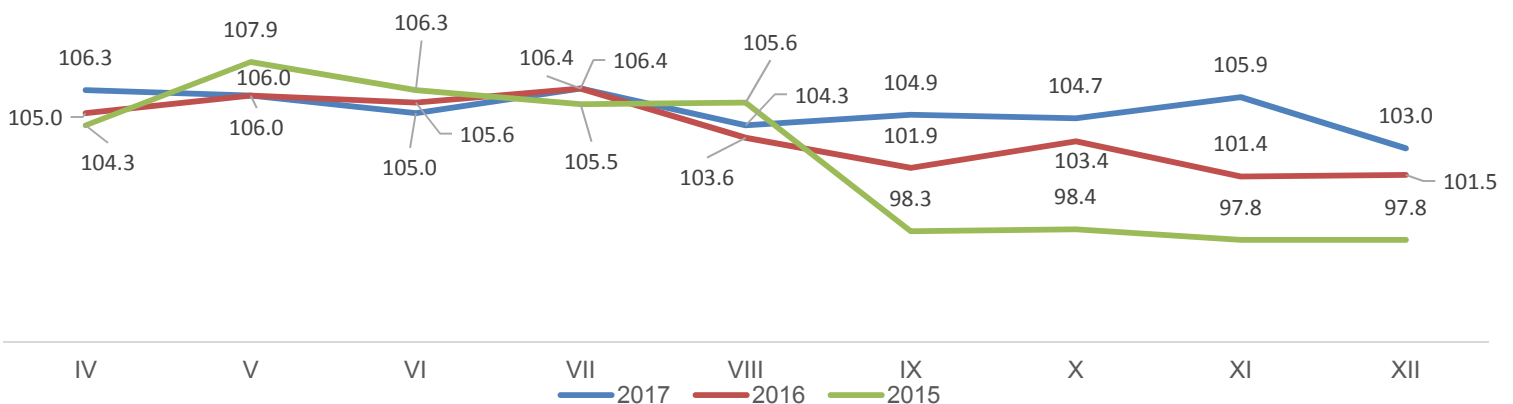
Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2017 оны 12 дугаар сард өмнөх оны мөн үеэс 9.1 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, согтууруулах бус ундаа 7.8 хувь, согтууруулах ундаа, тамхи мансууруулах бодисны бүлгийн үнэ 5.4 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ 8.1 хувь, орон сууц, ус цахилгаан, хийн болон бусад түлшний бүлгийн үнэ 15.7 хувь, гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн барааны бүлгийн үнэ 13.1 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ 10.1 хувь, тээврийн бүлгийн үнэ 10.3 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнэ 8.7 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээний бүлгийн үнэ 6.6 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Харин хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2017 оны 12 дугаар сард өмнөх сараас 3.0 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, согтууруулах бус ундааны бүлгийн үнэ 2.4 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ 1.6 хувь, орон сууц, ус цахилгаан хийн болон бусад түлшний бүлгийн үнэ 23.0 хувь, гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн барааны бүлгийн үнэ 2.0 хувь, тээврийн бүлгийн үнийн дүнгээрээ 0.7 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээний бүлгийн үнэ 7.0 хувь, бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнэ 2.0 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

ХАА-н бүтээгдэхүүний үнэ.

2016 оны мөн үеэс малын үнэ 20.000-210.000 төгрөгөөр буурсан байна. Түүхий эдийн хувьд хонины арьс 4.000 төгрөг, ямааны арьс 25.000 төгрөг, үхрийн шир 15.000-35.000 төгрөг, адууны шир 20.000 төгрөгөөр тус бүр худалдаалагдаж байна.

Хэрэглээний үнийн аймгийн индекс
2017 оны 12 дугаар сард (өмнөх сар = 100%)

4. ЭДИЙН ЗАСГИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

4.1 Бизнес регистрийн сан

Статистикийн бизнес регистрийн санд 2017 оны эхэнд 3058 аж ахуйн нэгж бүртгэлтэй байсан бөгөөд 263 аж ахуйн нэгж шинээр бүртгүүлж, 5 аж ахуйн нэгж татан буугдан оны эцэст бүртгэлтэй 3316 аж ахуйн нэгж, байгууллага байна.

4.2 Хөдөө аж ахуй

2017 онд аймгийн нийт малын тоо 1509925 толгой болж урьд оноос 89.8 мянган толгой буюу 5.6 хувиар буурсан нь 1 хүнд 13.9 толгой мал ногдож байна. Нийт малтай өрхийн тоо 9541 болсон нь 2016 онтой харьцуулахад 24 өрхөөр хасагдсан байна. Үүний дотор малчин өрхийн тоо 4679 болсон нь урьд онтой харьцуулахад 252 өрхөөр нэмэгдсэн байна.

Жилийн эцсийн байдлаар шувуу 11443, гахай 4559, зөгийн бүл 4358 тоологджээ. Урьд оны мөн үетэй харьцуулахад шувуу 749 толгойгоор, зөгий 21 бүлээр тус бүр буурч, гахай 738 толгойгоор өссөн байна. Мөн 610.1 мянган ширхэг өндөг, 67.6 тонн гахайн мах, 101.7 тонн зөгийн бал бэлтгэжээ.

2017 оны мал тооллогын дүнгээр аймгийн дүнгээр 200 хүртэлх малтай 7171 өрх, 201-999 хүртэлх малтай 2220 өрх, 1000 болон түүнээс дээш малтай 150 өрх тоологджээ.

554.5 мянган эх мал төллөсөн нь урьд оны мөн үеэс 45.3 мянган толгойгоор бага ба Сант, Сүхбаатар, Сайхан сумдад төллөлтийн хувь өндөр буюу 90.8-96.6 хувьтай байна.

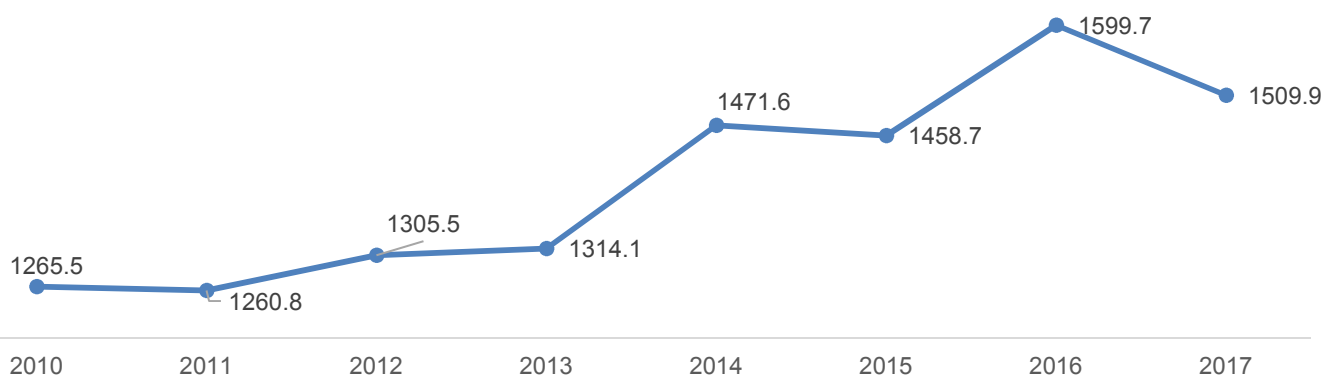
529.9 мянган толгой төл бойжиж байгаа нь урьд оны мөн үетэй харьцуулахад 69.0 мянган толгой буюу 11.5 хувиар бага байна.

2017 онд оны эхний нийт малын 4.35 хувьтай тэнцэх 69610 толгой мал хорогдсон нь урьд онтой харьцуулахад 20.7 дахин өсчээ. Хорогдсон нийт малын 11.9 хувийг өвчнөөр хорогдсон, 31.1 хувь нь хээлтэгч малын хорогдол байна.

Хорогдсон нийт малын 43714 толгой буюу 62.8 хувь нь Ерөө, Орхонтуул, Цагааннуур, Хүдэр, Жавхлант сумдад ногдож байна.

2017 онд малын халдваргүй өвчнөөр 523 мал өвчилснөөс 11 нь хорогдож, 512 нь эдгэрсэн байна.

Нийт мал /мян.тол/

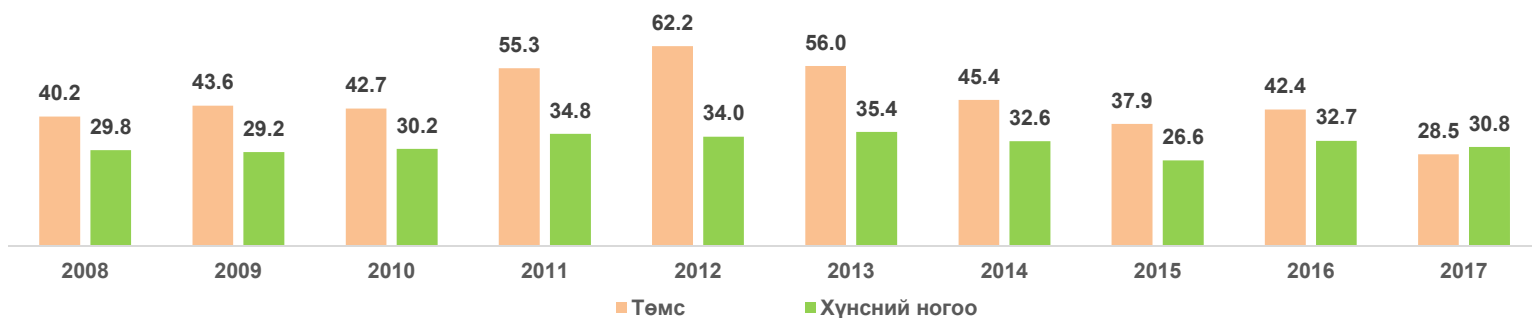

2017 оны мэдээгээр аймгийн хэмжээнд 157.7 мян.га-д үр тариа, 2.57 мян.га-д төмс, 2.5 мян.га-д хүнсний ногоо тус тус тариалжээ. Үүнийг 2016 оны мөн үетэй харьцуулахад үр тариа 10.4 мян.га буюу 7.1 хувиар их, төмс 0.69 мян.га буюу 22.3 хувиар, хүнсний ногоо 0.02 мян.га буюу 0.9 хувиар тус бүр бага тариалсан байна.

2017 оны ургац хураалтын мэдээгээр үр тариа 152.0 мян.тн, төмс 28.5 мян.тн, хүнсний ногоо 30.8 мян.тн хураан авчээ. Үүнийг 2016 оны мөн үетэй харьцуулахад үр тариа 92.6 мян.тн буюу 37.8 хувиар, төмс 14 мян.тн буюу 32.9 хувиар, хүнсний ногоо 1.9 мян.тн буюу 32.9 хувиар тус бүр бага ургац хураан авсан байна. 2017 онд аймгийн хэмжээнд 128.2 мян.га-д уринш бэлтгэсэн байна.

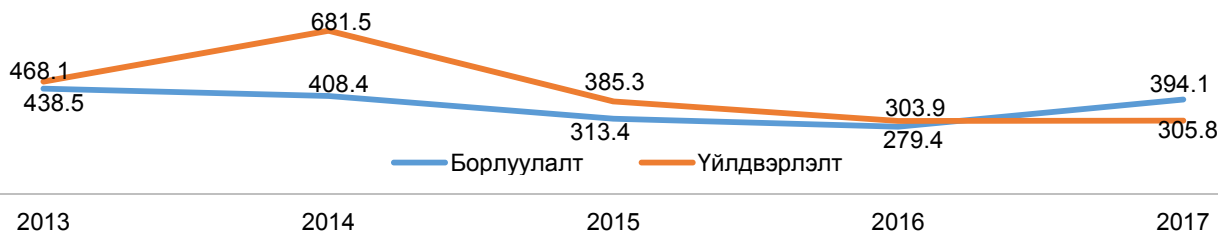
Ургац хураалт төмс, хүнсний ногоо /мян.тн/

4.3 Аж үйлдвэр

2017 онд аж үйлдвэрийн салбарт 305.8 тэр.бум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 394.1 тэр.бум төгрөгийн борлуулалт хийгдсэн нь урьд оны мөн үеийнхээс үйлдвэрлэлт 0.6 хувиар буюу 1.9 тэр.бум төгрөг, борлуулалт 41.0 хувиар буюу 114.7 тэр.бум төгрөгөөр тус тус өссөн байна. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний 25.8 хувь нь хүнсний салбарт 54.5 хувь нь уул уурхайн салбарт, 17.0 хувь нь барилгын материалын салбарт, 2.7 хувийг бусад салбарт бүтээгджээ. Сумдын жижиг дунд үйлдвэрүүд аймгийн аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний 0.4 хувьтай тэнцэх 1189.5 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 1370.8 сая.төгрөгийн борлуулалт хийжээ. 2017 оны байдлаар аж үйлдвэрийн салбарт нийт 2739 ажиллагсад ажиллаж байна. Үүний 22.5 хувь буюу 618 нь эмэгтэйчүүд эзэлж байна.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, борлуулалт (тэр.бум төг)

4.4 Авто тээвэр

➤ Тээврийн хэрэгслийн бүртгэлийн мэдээ

Сэлэнгэ аймгийн хэмжээнд энэ онд суудлын 8587, ачааны 6105, тусгай 351, цистерн 262, зүтгүүр 181, механизм 371, чиргүүл 327, мотоцикл 1463 нийт 23350 тээврийн хэрэгсэл бүртгэгдсэн байна. 2017 онд 3292 тээврийн хэрэгсэлд шилжилт хөдөлгөөн хийснээс эзэмшигч өөрчилж гэрчилгээ сольсон 2813, улсын дугаар сольсон 944, тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ сольсон 3141, тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээг нөхсөн 148, өнгө сольсон 22, автомашины хөдөлгүүр сольсон 1 хийгдсэн байна. Мөн импортоор орж ирсэн 161 мотоциклд шинээр улсын дугаар олгосон байна.

Тээврийн хэрэгслийн шинэчилсэн бүртгэлтэй холбогдуулан сүүлийн 4-с дээш жил татвар төлөөгүй, техникийн хяналтын үзлэгт хамрагдаагүй болон эвдэрч ашиглагдахгүй болсон тээврийн хэрэгслүүдийг бүртгэлээс хасуулах ажлыг зохион байгуулж 2017 онд 315 тээврийн хэрэгслийг улсын бүртгэлээс хасуулан ажилласан байна.

➤ Техникийн хяналтын үзлэг оношилгоонд орсон тээврийн хэрэгслийн мэдээ

Сэлэнгэ аймгийн хэмжээнд 2017 онд суудлын 8587, чиргүүл 522, мотоцикль 644, ачаа, автобус 6105 нийт 15858 тээврийн хэрэгсэл үзлэгт хамрагдсан байна.

Авто тээврийн үндэсний төвөөс гарган өгсөн 2017 оны жилийн төлөвлөгөөний дагуу 16220 тээврийн хэрэгсэл техникийн үзлэгт хамруулахаас 15858 тээврийн хэрэгслийг техникийн хяналтын үзлэгт хамруулж 2017 оны жилийн төлөвлөгөөг 2.2%-иар бууруулан ажилласан байна.

5. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

5.1 Цаг уур орчны мэдээ

ТАНЫ АНХААРАЛД

Цаг агаарын сарын урьдчилсан мэдээнд тухайн сард агаарын дундаж температур болон орох хур тунадасны хэмжээ нь олон жилийн дундажтай харьцуулахад ямар байхыг баруун (Баян-Өлгий, Ховд, Увс, Завхан, Говь-Алтай, Баянхонгор), төв (Архангай, Өвөрхангай, Хөвсгөл, Булган, Сэлэнгэ, Төв, Орхон, Дархан-Уул), зүүн (Хэнтий, Дорнод, Сүхбаатар), говийн (Дундговь, Өмнөговь, Дорноговь, Говь-Сүмбэр) нутгийн гэсэн 4 бүс нутаг тус бүрээр ялган зааж өгдөг. Түүнчлэн хэдий үед нутгийн аль хэсэгт дулаарах, хүйтрэх, бороо, цас орох, салхи шуурга болохыг тусгана. Цаг агаарын үзэгдэл нутгийн 30 хувиас хэтрэхгүйгээр зурвас газраар ажиглагдах тохиолдолд “зарим газраар”, 30-70 хувьд “ихэнх нутгаар”, 70 хувиас дээш нутгийг хамрах тохиолдолд “бүх нутгаар” гэсэн нэр томъёо хэрэглэдэг. Дулааны улиралд агаарт болон хөрсний гадарга дээр температур 00-аас бага болж хүйтрэхийг “цочир хүйтрэл” гэнэ.

Цаг агаарын урьдчилсан мэдээг өдөр бүр 12 цагаар болон нэг, тав хоногоор нарийвчлан гаргаж радио, телевиз, хэвлэлээр нийтэд мэдээлдэг. Цаг агаарын байдал эрс өөрчлөгдөн цаашид хөдөө аж ахуйн болон эдийн засгийн бусад салбарын хэвийн үйл ажиллагаанд саад хийхээр аюултай үзэгдлийн хэмжээнд хүрч болзошгүй тохиолдолд “Урьдчилан анхааруулах мэдээ”, “Урьдчилан сэрэмжлүүлэх мэдээ” гаргаж радио, телевизээр нийт ард иргэдэд, харин ноцтой бэрхшээл учруулж эд хөрөнгө, иргэдийн амь

нас хохирохоор онц аюултай үзэгдлийн хэмжээнд хүрэхээр бол “Гамшигт үзэгдлээс урьдчилан сэргийлэх мэдээ” гаргаж “Харанга” дохиотойгоор мэдээлэх ба мэдээллийг онцгой байдлын шугамаар нийт ард иргэд, төр засгийн бүх шатны удирдлагад яаралтай хүргэдэг. Засаг дарга нар “Гамшигт үзэгдлээс урьдчилан сэргийлэх мэдээ”-г хүлээн авмагц мэдээллийг өөрийн харъяа нутаг дэвсгэрийн иргэдэд хүргэх, гамшгаас хамгаалах, гамшгийн голомтод ажиллах, сэргээн босгох үйл ажиллагааг шуурхай зохион байгуулах үүрэгтэй.

Ус, цаг агаарын гамшигт үзэгдлийн улмаас хүний амь нас эрсдсэн, байгаль орчин, эд хөрөнгөнд хохирол учирсан тохиолдолд сум, дүүргийн Засаг дарга ажлын хэсэг томилон ажиллуулж, уг гамшигт үзэгдлээс хамгаалах талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, үр дүн, учирсан хохирол, гарсан зардлын талаархи мэдээллийг нэгтгэн аймаг, нийслэлийн Засаг дарга, Онцгой байдлын газар, хэлтэс, Улсын онцгой байдлын ерөнхий газарт, аймгийн Ус цаг уур, орчны шинжилгээний төв Ус цаг уурын хүрээлэнд 3 хоногийн дотор тус тус ирүүлнэ. Цаг агаарын мэдээний талаар лавлах, эсвэл байгаль цаг уурын сонин хачин үзэгдлийн талаархи мэдээллийг Улаанбаатар хотын 326606, 326609 утсаар өгөх юмуу “УБ-46, Жуулчны гудамж-5, Ус цаг уурын хүрээлэнгийн “Урьдчилан мэдээлэх сектор” гэсэн хаягаар ирүүлнэ.

Уур амьсгалын тойм ***Climate review***

Нэгдүгээр сарын агаарын температурын уур амьсгалын дундаж нь бүх сумдын нутгаар 20-28 градус хүйтэн байдаг боловч сүүлийн 20 гаруй жилийн байдлаар 1981, 1984, 2000, 2005, 2008, 2010, 2011 онуудад ихэнх нутгаар уур амьсгалын дунджаас 2-10 градусаар хүйтэн болж, шөнийн үнэмлэхүй бага температур 38-44 градус хүрч хүйтэрсэн бол 1982, 1985, 1986, 1989, 1992, 1994, 1999, 2002, 2006, 2007, 2015 онуудад ихэнх нутгаар уур амьсгалын дунджаас 1-7 градусаар дулаан байж, өдөртөө 1 градус хүйтнээс 5 градус хүрч дулаарч байжээ.

Энэ сард уур амьсгалын дунджаар ихэнх сумдын нутгаар 2-4 мм, бусад сумдын нутгаар 2 мм хүртэл цас ордог боловч 1980, 1982, 1993, 1995, 1999, 2006, 2002, 2010 онуудад ихэнх нутгаар уур амьсгалын дунджаас 1-4 дахин их цас оржээ. Уур амьсгалын дундаж байдлаар нутгийн хойд 10-15 см, бусад нутгаар 4-9 см зузаан цас тогтдог боловч цас их орсон жилүүдэд цасны дундаж зузаан 40-60 см-т хүрч мал өвөлжилтийн байдал онцгой хүндэрч байжээ. Салхи 15 м/с-ээс хүчтэй болох тохиолдол жил бүр 1-3 удаа ажиглагддаг.

ЦАГ АГААРЫН УРЬДЧИЛСАН МЭДЭЭ ***Weather forecast***

Энэ сарын агаарын температурын дундаж нь Орхон, Сэлэнгэ, Хараа, Ерөө, Туул голуудын хөндийгөөр 26-31 градус, бусад сумдын нутгаар 18-23 градус хүйтэн буюу олон жилийн дунджаас 0.5-1.0 градусаар хүйтэн байх төлөвтэй /1 дүгээр зураг/.

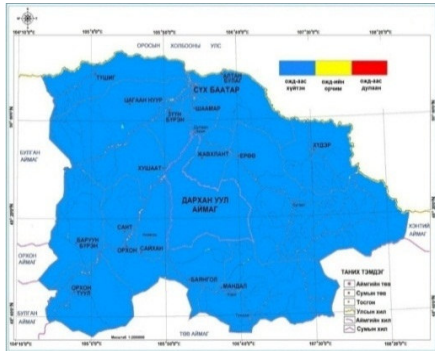
Нэгдүгээр арав хоногийн эхээр хүйтний эрч бага зэрэг суларч Орхон, Сэлэнгэ, Хараа, Ерөө, Туул голын хөндийгөөр шөнөдөө 29-34 градус, өдөртөө Орхон, Сэлэнгэ, Хараа, Ерөө, Туул голуудын хөндийгөөр 17-22 градус хүйтэн, бусад сумдын нутгаар шөнөдөө 21-26 градус, өдөртөө 11-16 градус хүйтэн байна. Харин хоёрдугаар арав хоногийн дунд үе, гуравдугаар арав хоногийн эхээр хүйтний эрч чангарч шөнөдөө Орхон-Сэлэнгэ, Хараа, Ерөө, Туул голын хөндийгөөр 41-46 градус, өдөртөө Орхон, Сэлэнгэ, Хараа, Ерөө, Туул голын хөндийгөөр 25-30 градус хүйтэн, бусад сумдын нутгаар шөнөдөө 31-36 градус, өдөртөө 21-26 градус хүйтэн байна. Бусад хугацаанд Орхон-Сэлэнгэ, Хараа, Ерөө, Туул

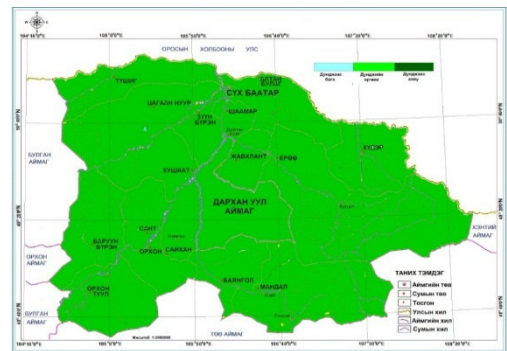
голын хөндийгөөр шөнөдөө 32-37 градус, өдөртөө 18-23 градус хүйтэн, бусад сумдын нутгаар шөнөдөө 23-28 градус, өдөртөө 13-18 градус хүйтэн байна Энэ сард орох цасны хэмжээ нь дунджийн орчим байх төлөвтэй. /2 дугаар зураг/.

Нэг болон хоёрдугаар арав хоногийн дунд үеэр нутгийн хойд хэсгээр, хоёрдугаар арав хоногийн сүүлч гуравдугаар арав хоногийн эхээр ихэнх нутгаар, дунд үеэр нутгийн зүүн хэсгээр цас орно. Энэ үеэр салхи зарим газраар 12-14 м/с хүртэл ширүүсч зөөлөн цасан шуурга шуурах төлөвтэй.

01-р сарын агаарын температурын урьдчилсан мэдээ

1-р сарын хур тунадасны урьдчилсан мэдээ

Сэлэнгэ аймгийн Ус цаг уур орчны шинжилгээний албаны Байгаль орчны шинжилгээний лабораторын 2017 оны 4-р улиралд Орхон голын дунд, эцсийн цэг, Сэлэнгэ -12 зөрлөгөөс авсан дээжинд хийсэн шинжилгээний дүнгээс үзэхэд гадаргын усны MNS 4586;98 стандартын дагуу байна. Агаарын чанарын Сүхбаатар харуулын орчимд хийсэн шинжилгээ стандартын дагуу байгаа боловч галлалгаатай үеийн явуул судалгаагаар вокзол орчимд азотын давхар исэл 0.044 мг\м³, хүхэрлэг хий 0.010 мг\м³ байна. Энэ нь өдөр тутамын шинжилгээний дүнтэй харьцуулхад азотын давхар ислийн хэмжээ 2.0 дахин, хүхэрлэг хий агууламж 2.0 дахин их гарсан байна.

5.2. Ойжуулалт, тарьц, нөхөн сэргээлтийн мэдээ

Аймгийн хэмжээнд 17 сумын 60 гаруй иргэн, нөхөрлөл, аж ахуйн нэгж, байгууллага мод үржүүлгийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байна. Эдгээр мод үржүүлгийн газрууд 20 гаруй төрлийн 11.0 сая ширхэг тарьц, суулгац бойжуулан ургуулж байна. 2017 онд нийт 99.4 га талбайд нөхөн сэргээлт хийснээс 72.4 га талбайд техникийн, 27.0 га талбайд биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн байна.

Байгаль хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлаар ойжуулсан талбай 200 га, мод бэлтгэгч аж ахуйн нэгж, байгууллагын өөрийн хөрөнгө 599.4 га, гадаадын хөрөнгөөр ойжуулсан талбай 27.0 га, уул уурхайн аж ахуйн нэгжүүдийн дүйцүүлсэн хамгаалал 10 га, улсын төсвийн хөрөнгөөр 10 га, дотоодын төрийн бус байгууллагуудын хөрөнгөөр 20.5 га нийт 866.9 га талбайд ойжуулалтын ажлыг хийж гүйцэтгүүлсэн.

5.3. Агаар, усны бохирдлын мэдээ

Сэлэнгэ аймгийн Ус цаг уур орчны шинжилгээний албаны байгаль орчны шинжилгээний лабораторийн 2017 оны 4-р улиралд Орхон голын дунд, эцсийн цэг, Сэлэнгэ -12 зөрлөгөөс авсан дээжинд хийсэн шинжилгээний дүнгээс үзэхэд гадаргын усны MNS

4586;98 стандартын дагуу байна. Агаарын чанарын Сүхбаатар харуулын орчимд хийсэн шинжилгээ стандартын дагуу байгаа боловч галлалгаатай үеийн явуул судалгаагаар вокзол орчимд азотын давхар исэл 0.044 мг\м³, хүхэрлэг хий 0.010 мг\м³ байна. Энэ нь өдөр тутамын шинжилгээний дүнтэй харьцуулхад азотын давхар ислийн хэмжээ 2.0 дахин, хүхэрлэг хий агууламж 2.0 дахин их гарсан байна.

6. БУСАД

а . Хяналт шалгалт

Аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газар энэ онд 1249 аж ахуйн нэгж байгууллага, 683 иргэнд хяналт, шалгалт хийж, 2663 зөрчил дутагдал илрүүлж, 1768 зөрчил арилгуулсан байна.

2017 онд Сэлэнгэ аймгийн төрийн Аудитын газар гүйцэтгэлийн аудитыг 88 аж ахуйн нэгж, байгууллагад, нийцлийн аудитыг 424 аж ахуйн нэгж, байгууллагад, Санхүүгийн аудитыг 304 аж ахуйн нэгж, байгууллагад хийж нийт 237 зөрчил илрүүлсэн байна.

2017 онд Санхүү хяналт, аудитын алба нийт 82 аж ахуй нэгж, байгууллагад хяналт, шалгалт хийж 184 зөрчил илрүүлж, 250 аж ахуйн нэгж, байгууллагад зөвлөмж өгч ажилласан байна.

б. Онцгой байдлын газрын мэдээ

Сэлэнгэ аймгийн хэмжээнд он гарсаар 570 объект, 1758 айл өрх үзлэг шалгалтанд хамрагдаж, 1920 зөрчил илрүүлэн, 418 зөрчил дутагдлыг арилгуулсан байна. 2017 онд 113 гал түймэр гарч 474.1 сая төгрөгийн хохирол учирсан байна.

с. Шүүх, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх алба, Шүүх шинжилгээний алба

Сум дундын 20-р шүүхийн мэдээгээр энэ онд 921 хэрэг шийдвэрлэснээс 199 нь эрүүгийн хэрэг, 688 нь иргэний хэрэг, 34 нь захиргааны хэрэг байна. 4-р улирлын байдлаар бүгд 201 хүн ял шийтгүүлсэн ба үүний 26 нь эмэгтэй байна. Мөн 373 өргөдөл, гомдол, хүсэлт хүлээн авч 371 буюу 99.4 хувиар шийдвэрлэжээ. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албанд оны эхний үлдэгдэл 279 гүйцэтгэлийн материал байсан бөгөөд энэ онд 312 материал нэмэгдэж, 25 материал хасагдсан бүгд 566 гүйцэтгэлийн материалаар 3769.1 сая төгрөгийн өрийг барагдуулахаас 309 гүйцэтгэлийн материалаар 1117.6 сая төгрөгийн өрийг бодитой барагдуулжээ.

2017 онд ШША-ны криминалистик шинжээч нар 70 шинжилгээ хийж, 711 хэргийн газарт үзлэг хийхэд оролцсон байна. Шүүхийн шинжилгээний эмнэлэг нь 795 удаа хүний биед гэмтлийн зэрэг тогтоох шинжилгээ, 190 цогцост шинжилгээ хийлээ.

д. Стандарт хэмжил зүйн хэлтэс

2017 оны жилийн эцсийн байдлаар 5280 хэмжих хэрэгсэл баталгаажуулснаас механик 937, цахилгаан 3771 эзэлхүүн 491, дулаан даралт 81 хэмжих хэрэгсэл байна. Бүтээгдэхүүний гэрчилгээ 10, үйлчилгээний гэрчилгээ 265 тус тус олгосон байна. Аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа нийт 5 итгэмжлэгдсэн лаборатори байдаг ба нийт 68 иргэд, аж ахуйн нэгж стандартын салбар сангаар үйлчлүүлсэн байна.

е. Оюуны өмч, Улсын бүртгэлийн газар

2017 онд Газраас бусад үл хөдлөх эд хөрөнгө өмчлөх эрхийн бүртгэлийн мэдээгээр төрөөс хувьчилсан орон сууц өмлөх эрхийн баталгаажуулалтыг 29 иргэн, газраас бусад

ҮХЭХӨЭ-н анхны бүртгэл, баталгаажуулалтыг 570 иргэн баталгаажуулж 4 гэмтээсэн гэрчилгээг, 32 үрэгдүүлсэн гэрчилгээг тус тус шинээр олгож, 2158 иргэн лавалгаа, хуулбар хийлгэж, нийт 1619 гэрчилгээ бичигдсэн байна. Мөн Газар өмчлөх, эзэмших, ашиглах эрхийн улсын бүртгэлийн мэдээгээр 6917 мэдүүлэг хүлээн авч, төрөөс хувьчилсан газрын өмчлөх эрхийг 1938 иргэн, газар эзэмших, ашиглах эрхийг анх удаа 11 иргэн тус тус баталгаажуулсан байна. Өмчлөх эрх шилжих гэрээ 696 хийгдсэнээс худалдах, худалдан авах гэрээ 330, бэлэглэх гэрээ 116, өв залгамжлалаар өмчлөгч өөрчлөх гэрээ 76 хийгдэж, 1 гэмтээсэн гэрчилгээг, 24 үрэгдүүлсэн гэрчилгээг шинээр олгож нийт 2876 гэрчилгээ бичигдсэн байна. Оюуны өмч, Улсын бүртгэлийн газрын мэдээгээр 2017 онд нийт үйлчилгээний хураамж 181.6 сая төгрөг, ҮХЭХӨЭ-ээ худалдсанаас оруулсан татварын орлого 227.5 сая төгрөг төвлөрсөн байна.

f. Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар

2017 онд газар өмчлөх тухай өргөдөл 1509 иргэн гаргаснаас 149 иргэн нь одоо эзэмшиж ашиглаж байгаа хашааныхаа газрыг өмчлөхийг хүссэн, 1159 иргэн нь шинээр газар өмчилж авахыг хүссэн, улсын чанартай зам дагуу газрыг өмчлөхийг хүссэн 200 иргэн, аж ахуйн зориулалтаар газар өмчлөхийг хүссэн өргөдөл 1 иргэн тус тус гаргасан байна.

Засаг даргын захирамжаар 1913 иргэнд 272.3 га газар өмчлүүлэхээр шийдвэрлэсэн ба үүний 121 иргэнд одоо ашиглаж байгаа 19 га газраа, 1531 иргэнд 234.7 га газар шинээр, 259 иргэнд улсын чанартай зам дагуу 18.4 га газар, 2 иргэнд аж ахуйн зориулалтаар 0.19 га газар тус тус өмчилж авсан байна.

Аймгийн хэмжээнд 2017 онд 1293 нэгж талбар барьцаа бүртгэлт бүргүүлснээс 804 нэгж талбарыг иргэн, 489 нэгж талбарыг аж ахуй нэгж бүртгүүлсэн байна. Мөн 236 иргэний нэгж талбар, 30 аж ахуй нэгжийн барьцааг бүртгэлээс тус тус чөлөөлсөн байна.

2017 оны байдлаар нийт 347338.8 га талбайд хохирол учирсны 6295.1 га буюу 1.8 хувийг тариалангийн газар, 99787 га буюу 28.7 хувийг бэлчээр ба бусад өвслөг ургамал газар, 477.7 га буюу 0.1 хувийг хот тосгон, бусад суурин газар, 235108.2 га буюу 67.8 хувийг ойн сан бүхий газар, 5670.7 га буюу 1.6 хувийг уурхайн эдэлбэр газар тус тус эзэлж байна.

Аймгийн хэмжээнд 2017 оны байдлаар нийт 134242.8 га талбайд газар хамгаалах арга хэмжээ авсан ба үүний 52650.0 га буюу 39.2 хувийг тариалангийн газарт, 15584 га буюу 11.6 хувийг бэлчээр ба бусад өвслөг ургамал газарт, 241.3 га буюу 0.2 хувийг хот тосгон, бусад суурийн газарт, 65332.4 га буюу 48.7 хувийг ойн сан бүхий газарт, 351 га буюу 0.2 хувийг усны сан бүхий газарт, 84.1 га буюу 0.1 хувийг уурхайн эдэлбэр газарт тус тус авсан байна.

g. Түүвэр судалгаа

2017 онд Сэлэнгэ аймгийн Статистикийн хэлтэс Үндэсний Статистикийн Хорооны нэгдсэн арга зүйн дагуу Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгааг 408 өрхөөс, Ажиллах хүчний судалгааг 480 өрхөөс авч, судалгаанд хамрагдсан өрхүүдэд урамшуулал болгон 3090.0 мянган төгрөг олгосон байна.

ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, жилийн эцсийн байдлаар
1. ЗАСАГ ЗАХИРГАА, НУТАГ ДЭВСГЭР

1.1 СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ЗАХИРГААНЫ НЭГЖ

Сумын нэр	Багийн тоо	Нутаг дэвсгэрийн хэмжээ	Хүн амын нягтшил	Сүхбаатар сумаас хүрэх урт км-ээр
ДҮН	56	41152.6	2.6	-
1. Бэлчирийн бүс				
А.Сүхбаатар	8	45.4	504.6	-
Б.Алтанбулаг	3	2100.3	2.4	24
В.Шаамар	3	671.9	4.7	22
Бүсийн төв Сүхбаатар				
2.Ерөөгийн бүс				
А.Ерөө	3	8203.5	0.8	90
Б.Хүдэр	2	2838.7	0.9	160
В.Жавхлант	2	1189.7	1.8	65
Бүсийн төв Ерөө				
3.Хараагийн бүс				
А.Мандал	9	4843.7	5.6	230
Б.Баянгол	3	1976.3	2.8	175
Бүсийн төв Мандал				
4.Орхоны бүс				
А. Сайхан	3	1311.9	7.2	160
Б.Сант	2	1387	1.6	190
В.Орхон	2	1306.3	1.8	175
Г.Орхонтуул	3	2940.8	1.3	240
Д.Баруунбүрэн	3	2814.5	1.1	220
Е.Хушаат	2	2010.2	0.99	90
Бүсийн төв Сайхан				
5.Сэлэнгийн бүс				
А.Зүүнбүрэн	3	1204.9	2.4	45
Б.Цагааннуур	3	3814.7	1.3	90
В.Түшиг	2	2492.8	0.8	135
Бүсийн төв Цагааннуур				

1.2 ТОМООХОН ГОЛ, НУУР, УУЛ, ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТТАЙ ГАЗАР

Үзүүлэлт	Сумын нэр	Нэр
1.Хамгийн жнджр уул "далайн тэвшнээс дээш 2233.1м"	Мандал	Чин уул
2. Хамгийн нам дор газар " далайн тэвшнээс дээш 601 м"	Сэхбаатар	Орхон -сэлэнгийн бэлчир
3.Хамгийн урт гол "Орхон 350км"	Сэлэнгэ аймаг	Орхон гол
4.Хамгийн том нуур " Цагааннуур 2.7км2"	Цагааннуур	Цагаанн нуур
5.Улсын тусгай хамгаалалттай газар 616645 га	Сэлэнгэ аймаг	Хан хэнтийн
6. Байгалийн цогцолбор газар 70805 га	Сэлэнгэ аймаг	Тужийн нарсны

Эх үүсвэр: Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар

2. ХҮН АМ, НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ**2.1 Хүн ам****2.1.1 СУУРИН ХҮН АМЫН ТОО, сумдаар**

Сумын нэр	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII
Дүн	105253	104725	106677	108768
Алтанбулаг	5030	4729	5052	5089
Ерөө	6578	6393	6494	6752
Зүүнбүрэн	2725	2704	2756	2832
Мандал	25693	26600	26880	27162
Орхон	2350	2306	2369	2376
Сант	2184	1961	2094	2169
Цагааннуур	4716	4687	4783	5011
Баянгол	5594	5403	5516	5608
Сайхан	9177	9130	9325	9375
Орхонтуул	3667	3621	3680	3778
Баруунбүрэн	3043	3111	3197	3184
Шаамар	3943	3959	3858	3874
Хүдэр	2232	2384	2424	2490
Сүхбаатар	22669	22238	22482	22911
Жавхлант	2071	1974	2099	2164
Түшиг	1710	1694	1739	2004
Хушаат	1871	1831	1929	1989

2.1.2 ХҮН АМЫН ТОО, нас, хүйсээр

Насны бүлэг	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Хүйсийн харьцаа
Дүн	108768	55067	53701	102.5
0-4	11926	6080	5846	104.0
5-9	11422	5823	5599	104.0
10-14	8309	4301	4008	107.3
15-19	8625	4359	4266	102.2
20-24	8415	4430	3985	111.2
25-29	9874	5342	4532	117.9
30-34	8603	4543	4060	111.9
35-39	7940	4146	3794	109.3
40-44	7591	3915	3676	106.5
45-49	7009	3319	3690	89.9
50-54	6397	3052	3345	91.2
55-59	5092	2398	2694	89.0
60-64	3223	1530	1693	90.4
65-69	1852	844	1008	83.7
70-74	1069	434	635	68.3
75-79	799	328	471	69.6
80+	622	223	399	55.9

2.1.3 ХҮН АМЫН НАС, хүйсийн бүтэц

Үзүүлэлтүүд	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII
Дүн	105253	104725	106677	108768
Эрэгтэй	53019	53165	53942	55067
Эмэгтэй	52234	51560	52735	53701
Насны бүлгээр 0-14	28578	30390	30846	31657
15-59	70142	67756	68751	69546
60+	6533	6579	7080	7565
Эрэгтэйчүүдийн эзлэх %	50.4	49.6	50.6	50.6
Эмэгтэйчүүдийн эзлэх %	49.6	49.2	49.4	49.4
Насны бүтэц, хувиар				
0-14	27.2	29.0	28.9	29.1
15-59	66.6	64.7	64.4	63.9
60+	6.2	6.3	6.6	7.0
Хүйсийн харьцаа	98.5	97.0	97.8	97.5
Хүн ам зүйн ачаалал	50.1	54.6	55.2	49.5

2.1.4 ХҮН АМЫН ТОО, сумдаар, насны бүлгээр

Сумын нэр	Насны бүлэг									
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
Сүхбаатар	2543	2340	1640	1704	1465	2125	1896	1612	1682	1556
Алтанбулаг	539	541	440	392	382	425	406	383	362	351
Баруунбүрэн	392	354	273	293	256	276	228	237	209	184
Баянгол	634	583	399	446	440	551	411	412	394	352
Ерөө	756	723	504	502	563	673	571	493	461	385
Жавхлант	224	237	172	153	184	180	176	172	148	134
Зүүнбүрэн	352	323	207	227	209	232	226	231	185	156
Мандал	2916	2803	2135	2127	2132	2486	2185	2021	1846	1695
Орхон	257	225	184	223	192	209	152	174	167	130
Орхонтуул	369	401	292	339	319	285	313	270	276	264
Сайхан	932	979	672	781	785	901	732	683	620	697
Сант	189	209	199	186	196	165	168	131	152	146
Түшиг	223	223	143	189	186	163	175	142	125	125
Хүдэр	285	270	182	185	185	226	183	183	191	173
Хушаат	225	235	152	172	152	135	170	169	161	134
Цагааннуур	642	579	415	407	482	460	358	358	359	276
Шаамар	448	397	300	299	287	382	253	269	253	251
Бүгд	11926	11422	8309	8625	8415	9874	8603	7940	7591	7009

Хүснэгт 2.1.4 –ын үргэлжлэл

Сумын нэр	Насны бүлэг									
	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99
Сүхбаатар	1447	1141	742	442	251	185	91	42	7	0
Алтанбулаг	304	247	139	82	44	30	13	6	3	0
Баруунбүрэн	146	122	84	58	27	30	6	6	2	1
Баянгол	331	276	163	88	58	41	12	12	4	1
Ерөө	392	298	201	100	58	36	23	10	3	0
Жавхлант	119	103	77	43	19	12	10	1	0	0
Зүүнбүрэн	156	124	82	50	32	24	14	1	0	1
Мандал	1524	1292	838	476	282	219	121	46	16	2
Орхон	131	133	76	47	37	24	12	2	0	1
Орхонтуул	218	190	97	63	28	30	15	7	1	1
Сайхан	663	414	213	126	72	57	27	18	2	1
Сант	136	123	82	40	19	14	6	4	4	0
Түшиг	109	88	58	18	19	9	5	3	1	0
Хүдэр	144	104	84	52	19	15	5	3	1	0
Хушаат	101	60	54	33	17	12	5	1	1	0
Цагааннуур	237	186	110	59	39	22	10	8	3	1
Шаамар	239	191	123	75	48	39	11	6	3	0
Бүгд	6397	5092	3223	1852	1069	799	386	176	51	9

2.1.5 ТӨРӨЛТ

Сумын нэр	Төрсөн эх				2017 - XII 2016 - XII
	2014 - XII	2015 - XII	2016 - XII	2017 - XII	
ДҮН	2024	1945	1826	1712	93.8
Алтанбулаг	1	4	1	2	2*
Ерөө	44	35	57	39	68.4
Зүүнбүрэн	2	5	9	3	33.3
Мандал	746	687	620	615	99.2
Орхон					
Сант					
Цагааннуур	17	26	6	14	2.3*
Баянгол	2	2	3	4	133.3
Сайхан	135	139	114	91	79.8
Орхонтуул	6	9	8	6	75.0
Баруунбүрэн	4	5	6	3	50.0
Шаамар	4	2	1	3	3*
Хүдэр	8	5	4	4	100.0
Сүхбаатар	1031	1006	972	911	93.7
Жавхлант	1	2		1	
Түшиг	18	17	20	16	80.0
Хушаат	5	1	5		

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

2.1.6 АМЬД ТӨРСӨН ХҮҮХДИЙН ТОО

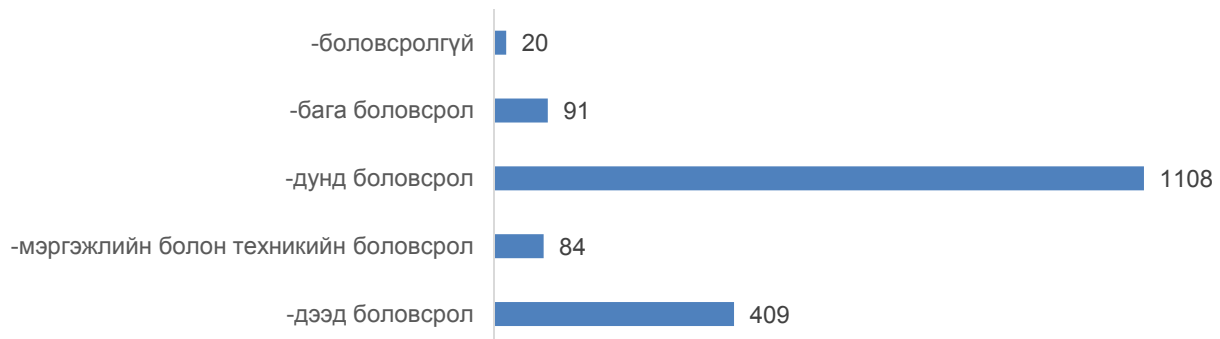
Сумын нэр	Амьд төрсөн хүүхэд								<u>2017-XII</u> <u>2016-XII</u>
	2014 - XII		2015 - XII		2016 - XII		2017 - XII		
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	
Бүгд	2029	963	1956	958	1836	862	1720	849	93.7
Алтанбулаг	1		4	2	1	1	2	2	2*
Ерөө	43	5	37	22	57	29	40	29	70.2
Зүүнбүрэн	2		4	3	9	4	3	2	33.3
Мандал	750	148	689	330	629	265	622	291	98.9
Орхон									
Сант									
Цагааннуур	17	3	26	15	6	2	13	8	2.1*
Баянгол	2		2		3	1	4	2	133.3
Сайхан	134	32	137	71	114	66	91	48	79.8
Орхонтуул	6	2	9	4	8	7	6	2	75.0
Баруунбүрэн	3	1	5	1	6	3	3	3	50.0
Шаамар	4	1	2		1	1	3		3*
Хүдэр	8	1	5	2	4	3	4	2	100.0
Сүхбаатар	1035	768	1016	499	973	473	912	452	93.7
Жавхлант	1		2	1			1	1	
Түшиг	18		17	8	20	7	16	7	80.0
Хушаат	5	2	1		5				

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

2.1.7 ТӨРСӨН ЭХ, боловсролоор

Үзүүлэлт	2014 -XII	2015 - XII	2016 - XII	2017 - XII	<u>2017-XII</u> <u>2016-XII</u>
Бүгд	2024	1945	1826	1712	93.8
-дээд боловсрол	417	414	360	409	113.6
-мэргэжлийн болон техникийн боловсрол	82	93	78	84	107.7
-дунд боловсрол	1464	1331	1260	1108	87.9
-бага боловсрол	44	74	101	91	90.1
-боловсролгүй	17	33	27	20	74.1

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Төрсөн эх, боловсролоор

2.1.8 ТӨРСӨН ЭХ, насны бүлгээр

Үзүүлэлт	2014 -XII	2015 - XII	2016 - XII	2017 - XII	<u>2017-XII</u> <u>2016-XII</u>
Бүгд	2024	1945	1826	1712	93.8
20 хүртэлх	150	232	116	110	94.8
20 - 24	598	486	500	419	83.8
25 - 29	542	557	555	539	97.1
30 - 34	428	393	359	378	105.3
35 - 39	251	231	238	221	92.9
40 - 44	52	43	57	45	78.9
45 - 49	3	3	1		

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

2.1.9 НАС БАРАЛТ

Сумын нэр	Нас баралт								<u>2017-XII</u> <u>2016-XII</u>
	2014 - XII		2015 - XII		2016 - XII		2017 - XII		
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	
Бүгд	484	208	527	236	570	236	494	192	86.7
Алтанбулаг	26	15	23	14	25	14	21	9	84.0
Ерөө	34	13	40	18	51	12	39	11	76.5
Зүүнбүрэн	9	5	21	10	13	7	9	3	69.2
Мандал	125	47	146	64	130	46	122	41	93.8
Орхон	9	5	13	5	10	8	13	5	130.0
Сант	16	6	3	1	9	4	10	5	111.1
Цагааннуур	17	6	25	13	27	9	23	10	85.2
Баянгол	19	8	19	7	27	8	26	10	96.3
Сайхан	42	18	43	24	47	22	37	13	78.7
Орхонтуул	11	5	13	4	20	12	16	11	80.0
Баруунбүрэн	8	7	8	4	16	5	11	5	68.8
Шаамар	17	5	23	9	28	16	27	14	96.4
Хүдэр	13	2	19	6	15	6	11	1	73.3
Сүхбаатар	106	46	104	49	132	57	112	52	84.8
Жавхлант	13	6	10	3	7	1	7	1	100.0
Түшиг	9	4	9	2	8	5	6	0	75.0
Хушаат	10	10	8	3	5	4	4	1	80.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

2.1.10 НЯЛХСЫН ЭНДЭГДЭЛ

Сумын нэр	0-1 насны хүүхэд			
	2014 - XII	2015 - XII	2016 - XII	2017 - XII
Дүн	13	16	27	19
Алтанбулаг				1
Ерөө	1		3	2
Зүүнбүрэн				
Мандал	5	2	5	4
Орхон				
Сант				
Цагааннуур			1	2
Баянгол				1
Сайхан		3	1	
Орхонтуул		1		
Баруунбүрэн			1	
Шаамар		1	1	2
Хүдэр				
Сүхбаатар	7	9	15	7
Жавхлант				
Түшиг				
Хушаат				

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	1-5 насны хүүхэд			
	2014 - XII	2015 - XII	2016 - XII	2017 - XII
Дүн	5	5	8	7
Алтанбулаг				
Ерөө				2
Зүүнбүрэн				
Мандал	2		3	2
Орхон				
Сант			1	
Цагааннуур				1
Баянгол				
Сайхан				1
Орхонтуул				
Баруунбүрэн		1		
Шаамар	1	1		
Хүдэр			1	
Сүхбаатар	2	3	3	
Жавхлант				
Түшиг				1
Хушаат				

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

2.1.11 НАС БАРАЛТ, насны бүлгээр

Үзүүлэлт	2014 -XII	2015 - XII	2016 - XII	2017 - XII	<u>2017 - XII</u> <u>2016 - XII</u>
Бүгд	485	527	570	494	86.7
үүнээс эмэгтэй	202	236	222	197	88.7
0 - 1	13	16	27	19	70.4
1 - 5	5	7	9	8	88.9
6 - 18	13	17	14	7	50.0
19 - 54	159	183	182	163	89.6
54 дээш	295	304	338	297	87.9

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

2.1.12 ӨРХИЙН ТОО, сумдаар

Сумын нэр	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII
Дүн	30040	29316	29521	29912
Алтанбулаг	1388	1330	1332	1369
Ерөө	1801	1820	1816	1875
Зүүнбүрэн	900	797	797	865
Мандал	7382	7215	7199	7238
Орхон	746	734	753	848
Сант	698	630	751	644
Цагааннуур	1301	1297	1319	1368
Баянгол	1675	1615	1616	1623
Сайхан	2589	2630	2653	2656
Орхонтуул	1010	1008	1009	1032
Баруунбүрэн	851	891	909	920
Шаамар	1335	1157	1115	1119
Хүдэр	632	633	647	653
Сүхбаатар	5995	5845	5811	573
Жавхлант	656	648	700	712
Түшиг	534	530	538	547
Хушаат	547	536	556	573

2.1.13 ӨРХ, ХҮН АМЫН ТОО, багуудаар

Сумын нэр	Д/д	Багын нэр	Өрхийн тоо	Хүн амын тоо		
				Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
Сүхбаатар	1	1-р баг, Хонгорморьт	596	2023	1015	1008
	2	2-р баг, Цагаан-Эрэг	568	2037	970	1067
	3	3-р баг, Салхит	878	3692	1868	1824
	4	4-р баг, Баянхаан	750	3212	1596	1616
	5	5-р баг, Боргүвээ	869	3686	1855	1831
	6	6-р баг, Орхон	685	2342	1145	1197
	7	7-р баг, Ганзам	822	3107	1461	1646
	8	8-р баг, Буурхээр	702	2812	1396	1416
		Сумын дүн	5870	22911	11306	11605
Алтанбулаг	9	1-р баг, Бүргэдтэй	614	2340	1167	1173
	10	2-р баг, Суварга	495	1869	955	914
	11	3-р баг, Цөх	260	880	471	409
		Сумын дүн	1369	5089	2593	2496
Баруунбүрэн	12	1-р баг, Ивэн	220	785	432	353
	13	2-р баг, Бургалтай	279	959	497	462
	14	3-р баг, Цагаан-Овоо	421	1440	705	735
		Сумын дүн	920	3184	1634	1550
Баянгол	15	1-р баг, Хараа	574	1984	1036	948
	16	2-р баг, Баян	592	2030	1035	995
	17	3-р баг, Гонир	457	1594	820	774
		Сумын дүн	1623	5608	2891	2717
Ерөө	18	1-р баг, Тавин	429	1585	839	746
	19	2-р баг, Буурагчин	589	2053	1039	1014
	20	3-р баг, Бугант	857	3114	1610	1504
		Сумын дүн	1875	6752	3488	3264
Жавхлант	21	1-р баг, Бумбат	336	1015	541	474
	22	2-р баг, Моностой	376	1149	609	540
		Сумын дүн	712	2164	1150	1014
Зүүнбүрэн	23	1-р баг, Жаргалант	355	1287	621	666
	24	2-р баг, Бэлчир	355	969	490	479
	25	3-р баг, Мангирт	155	576	275	301
		Сумын дүн	865	2832	1386	1446
Мандал	26	1-р баг, Төмөр зам	981	3377	1657	1720
	27	2-р баг, Ширхэнцэг	851	3188	1598	1590
	28	3-р баг, Баянсуудал	1001	4070	2066	2004
	29	4-р баг, Хэрх	847	3026	1503	1523
	30	5-р баг, Түнхэл	848	3044	1590	1454
	31	6-р баг, Баянхангай	842	3418	1693	1725
	32	7-р баг, Минжийн хангай	900	3587	1780	1807
	33	8-р баг, Тарни	323	1005	532	473
	34	9-р баг, Баян-Арцат	645	2447	1230	1217

Хүснэгт 2.1.13 – ийн үргэлжлэл

Сумын нэр	Д/д	Багын нэр	Өрхийн тоо	Хүн амын тоо		
				Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
Орхон	35	1-р баг, Орхон	327	1038	515	523
	36	2-р баг, Бэлэндалай	521	1338	716	622
		Сумын дүн	848	2376	1231	1145
Орхонтуул	37	1-р баг, Рашаант	480	1831	992	839
	38	2-р баг, Баянцогт	380	1342	694	648
	39	3-р баг, Хонгор-Овоо	172	605	330	275
		Сумын дүн	1032	3778	2016	1762
Сайхан	40	1-р баг, Хөтөл	760	2797	1380	1417
	41	2-р баг, Гавшгай	1261	4561	2253	2308
	42	3-р баг, Номгон	635	2017	1101	916
		Сумын дүн	2656	9375	4734	4641
Сант	43	1-р баг, Ивэн	320	1162	578	584
	44	2-р баг, Хушаат	324	1007	550	457
		Сумын дүн	644	2169	1128	1041
Түшиг	45	1-р баг, Жаргалмандах	287	1074	581	493
	46	2-р баг, Ар нуга	260	930	487	443
		Сумын дүн	547	2004	1068	936
Хүдэр	47	1-р баг, Тарвагатай	335	1339	707	632
	48	2-р баг, Баянцагаан	318	1151	574	577
		Сумын дүн	653	2490	1281	1209
Хушаат	49	1-р баг, Даагат	256	910	477	433
	50	2-р баг, Мөнхтолгой	317	1079	576	503
		Сумын дүн	573	1989	1053	936
Цагааннуур	51	1-р баг, Оргих	267	1060	536	524
	52	2-р баг, Хуурч	620	2133	1080	1053
	53	3-р баг, Тийрэг	481	1818	923	895
		Сумын дүн	1368	5011	2539	2472
Шаамар	54	1-р баг, Дэлгэрхаан	411	1330	653	677
	55	2-р баг, Охиндий	236	799	399	400
	56	3-р баг, Дулаанхаан	472	1745	868	877
		Сумын дүн	1119	3874	1920	1954
Аймгийн дүн			29912	108768	55067	53701

2.1.14 ӨРХИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, аймгийн дүнгээр, өрхөөр

Үзүүлэлт	2016		2017	
	Тоо	Нийт өрхөд эзлэх хувь	Тоо	Нийт өрхөд эзлэх хувь
1. Аймгийн нийт өрхийн тоо	29521	100.0	29912	100.0
2. Сууцны төрлөөр: Гэрт	7356	24.9	7495	25.1
Байшинд	22165	75.1	22417	74.9
3.Сууцны нөхцөл: Бие даасан Тохилог сууцанд	385	1.3	387	1.3
Орон сууцны байшинд	3969	13.4	4021	13.4
Сууцны тусдаа байшинд	16683	56.5	16870	56.4
Гэр сууцанд	7356	24.9	7495	25.1
Нийтийн байранд	659	2.2	665	2.2
Бусад сууцанд	469	1.6	474	1.6
4.Халаалтын төрлөөр: Төвлөрсөн систем	5106	17.3	5164	17.3
Нам даралтын зуух	410	1.4	418	1.4
Цахилгаан халаагуур	82	0.3	80	0.3
Ердийн галлагаа	23923	81.0	24250	81.1
5. Цахилгаан хангамж: Төвлөрсөн систем	24871	84.2	25143	84.1
Бусад эх үүсвэр	4532	15.4	4629	15.5
цахилгааны эх үүсвэргүй	118	0.4	140	0.5
6. Усан хангамж: Төвлөрсөн усан хангамж	4836	16.4	4907	16.4
Бие даасан систем	695	2.4	702	2.3
Зөөврийн	23990	81.3	24303	81.2
7. Хатуу хог хаягдал: Үйлчилгээий байгууллагаар	12790	43.3	13017	43.5
Зөвшөөрөгдсөн цэгт	11605	39.3	11636	38.9
Тогтсон цэг байхгүй	5126	17.4	5259	17.6
8.Бохир ус зайлуулалт: Төвлөрсөн систем	4473	15.2	4528	15.1
Бие даасан систем	210	0.7	212	0.7
Бусад	24838	84.1	25172	84.2

2.1.15 ШИЛЖИЖ ИРСЭН ИРГЭДИЙН ТОО, сумдаар

Сумдын нэр	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII
Дүн	1430	1398	1639	1563
Алтанбулаг	63	68	74	73
Ерөө	69	53	76	110
Зүүнбүрэн	30	31	35	41
Мандал	295	302	351	302
Орхон	34	26	37	26
Сант	29	29	32	51
Цагааннуур	30	43	51	55
Баянгол	67	94	89	98
Сайхан	199	149	190	168
Орхонтуул	50	50	51	60
Баруунбүрэн	57	50	36	50
Шаамар	45	54	52	65
Хүдэр	29	42	39	41
Сүхбаатар	333	307	401	332
Жавхлант	55	38	50	42
Түшиг	20	29	37	15
Хушаат	25	33	38	34

Эх уусвэр: Аймгийн Оюуны емч, Улсын бүртгэлийн газар

2.1.16 ШИЛЖИЖ ЯВСАН ИРГЭДИЙН ТОО, сумдаар

Сумдын нэр	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII
Дүн	3129	2942	2370	1383
Алтанбулаг	160	174	117	62
Ерөө	135	121	111	83
Зүүнбүрэн	69	61	38	31
Мандал	676	603	542	224
Орхон	52	60	37	27
Сант	71	79	42	46
Цагааннуур	104	91	64	61
Баянгол	182	188	144	105
Сайхан	314	269	234	166
Орхонтуул	96	118	82	50
Баруунбүрэн	73	58	59	48
Шаамар	105	118	103	67
Хүдэр	49	38	46	13
Сүхбаатар	887	826	644	335
Жавхлант	62	45	36	32
Түшиг	48	24	29	12
Хушаат	46	69	42	21

Эх уусвэр: Аймгийн Оюуны емч, Улсын бүртгэлийн газар

2.1.17 ИРГЭНИЙ ҮНЭМЛЭХ ОЛГОЛТ

Сумын нэр	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII
Дүн	5608	6884	8237	7224
Алтанбулаг	289	318	419	284
Ерөө	349	418	506	418
Зүүнбүрэн	116	164	238	160
Мандал	1242	1665	1960	1746
Орхон	116	142	197	160
Сант	115	142	160	160
Цагааннуур	228	297	380	293
Баянгол	329	337	362	420
Сайхан	490	665	625	646
Орхонтуул	215	239	326	233
Баруунбүрэн	143	164	237	184
Шаамар	230	257	358	283
Хүдэр	107	177	193	168
Сүхбаатар	1339	1589	1812	1674
Жавхлант	87	121	154	140
Түшиг	82	89	171	104
Хушаат	131	100	139	151

Эх уусвэр: Аймгийн Оюуны емч, Улсын бүртгэлийн газар

2.1.18 ГЭРЛЭЛТ, ЦУЦЛАЛТ, ҮРЧЛЭЛТ сумдаар

Сумын нэр	Гэрлэлт			
	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII
Дүн	562	500	450	566
Алтанбулаг	28	18	20	11
Ерөө	28	26	30	22
Зүүнбүрэн	16	10	6	7
Мандал	160	137	112	154
Орхон	11	15	10	9
Сант	12	7	13	13
Цагааннуур	32	26	27	38
Баянгол	30	23	13	30
Сайхан	58	71	57	66
Орхонтуул	20	15	11	13
Баруунбүрэн	19	19	12	10
Шаамар	25	19	18	19
Хүдэр	2	2	12	10
Сүхбаатар	94	85	83	134
Жавхлант	18	18	9	12
Түшиг	0	3	9	12
Хушаат	9	6	9	6

Эх уусвэр: Аймгийн Оюуны емч, Улсын бүртгэлийн газар

Сумын нэр	Цуцлалт			
	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII
Дүн	106	116	137	141
Алтанбулаг	6	46	4	6
Ерөө	3	4	6	6
Зүүнбүрэн	1		3	3
Мандал	30	3	44	35
Орхон	2	5	1	4
Сант	0	2	2	4
Цагааннуур	4	2	3	2
Баянгол	7	31	5	7
Сайхан	13		10	8
Орхонтуул	1	1	2	3
Баруунбүрэн		9	2	1
Шаамар	2		7	7
Хүдэр	1		2	2
Сүхбаатар	32		42	47
Жавхлант	2	3		2
Түшиг	0	3	1	2
Хушаат	2	7	2	2

Эх уусвэр: Аймгийн Оюуны емч, Улсын бүртгэлийн газар

Сумын нэр	Үрчлэлт			
	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII
Дүн	46	46	58	57
Алтанбулаг	1	4	5	1
Ерөө	6	3	5	2
Зүүнбүрэн	2	2	4	3
Мандал	12	16	12	10
Орхон	3	1	1	
Сант	2	3	3	1
Цагааннуур	2	1	4	3
Баянгол	2	2	2	4
Сайхан	1	5	6	10
Орхонтуул	2	2	3	4
Баруунбүрэн	1	1	3	3
Шаамар	2			2
Хүдэр	1		1	2
Сүхбаатар	8	4	7	9
Жавхлант	0		2	2
Түшиг	0	1	2	0
Хушаат	1	1	1	1

Эх уусвэр: Аймгийн Оюуны емч, Улсын бүртгэлийн газар

2.1.19 НИЙГМИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ, сумдаар

Сумын нэр	Өрх толгойлсон хүний тоо	Үүнээс:	Ихэр хүүхэдтэй өрхийн тоо	2 ихэр хүүхдийн тоо
		3 хүртлэх хүүхэдтэй		
ДҮН	4112	2786	253	502
Алтанбулаг	252	137	6	12
Ерөө	300	220	5	10
Зүүнбүрэн	116	85	5	10
Мандал	585	337	74	148
Орхон	83	70	2	4
Сант	22	14	7	14
Цагааннуур	252	166	13	26
Баянгол	214	142	19	38
Сайхан	321	189	20	40
Орхонтуул	141	117	4	8
Баруунбүрэн	249	211	9	18
Шаамар	281	232	6	12
Хүдэр	21	19	11	22
Сүхбаатар	1046	671	64	126
Жавхлант	75	41	6	10
Түшиг	108	97	1	2
Хушаат	46	38	1	2

Хүснэгт 2.1.19-ийн үргэлжлэл

Сумын нэр	18 хүртлэх насны 4, түүнээс дээш хүүхэдтэй өрх	ганц бие өндөр настай өрхийн тоо	18 хүртлэх насны хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх /эцэг/	Үүнээс:
				3 хүртлэх хүүхэдтэй
ДҮН	1424	1296	1895	1385
Алтанбулаг	78	74	133	98
Ерөө	74	31	76	61
Зүүнбүрэн	223	32	75	24
Мандал	286	338	380	240
Орхон	25	40	32	32
Сант	29	59	22	17
Цагааннуур	114	78	75	57
Баянгол	70	117	47	28
Сайхан	78	106	212	130
Орхонтуул	60	25	42	36
Баруунбүрэн	81	57	94	66
Шаамар	19	60	93	74
Хүдэр	2	10	21	19
Сүхбаатар	186	222	539	455
Жавхлант	65	2	7	7
Түшиг	13	42	30	24
Хушаат	21	3	17	17

2.1.20 ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮНИЙ ТОО, сумдаар

Сумын нэр	Бүгд	Үүнээс		
		эмэгтэй	төрөлхийн	ердийн өвчин
ДҮН	4758	2171	1737	2560
Алтанбулаг	305	145	46	252
Ерөө	323	140	50	214
Зүүнбүрэн	163	114	57	66
Мандал	875	401	429	336
Орхон	103	50	37	59
Сант	105	37	16	79
Цагааннуур	325	134	44	230
Баянгол	213	86	88	94
Сайхан	233	99	138	90
Орхонтуул	185	94	61	111
Баруунбүрэн	128	49	72	50
Шаамар	123	61	74	47
Хүдэр	123	56	50	68
Сүхбаатар	1270	584	479	693
Жавхлант	124	45	51	66
Түшиг	107	52	32	75
Хушаат	53	24	13	30

2.1.21 ХАГАС БҮТЭН ӨНЧИН ХҮҮХДИЙН ТОО, сумдаар

Сумын нэр	Хагас өнчин		Бүтэн өнчин	
	бүгд	үүнээс: эм	бүгд	үүнээс: эм
ДҮН	1456	674	143	78
Алтанбулаг	79	41	8	2
Ерөө	57	30	4	4
Зүүнбүрэн	51	17	10	7
Мандал	370	190	35	15
Орхон	21	4	1	1
Сант	36	17	3	1
Цагааннуур	98	49	6	2
Баянгол	82	40	6	3
Сайхан	143	44	3	1
Орхонтуул	40	21	10	6
Баруунбүрэн	52	24	6	4
Шаамар	64	26	11	5
Хүдэр	35	19	3	3
Сүхбаатар	240	111	31	21
Жавхлант	41	17		
Түшиг	34	18	2	
Хушаат	13	6	4	3

2.2 ЭРҮҮЛ МЭНД**2.2.1 ШИНЭЭР ХЯНАЛТАД ОРСОН ЖИРЭМСЭН ЭХИЙН ТОО**

Сумын нэр	Шинээр хяналтанд орсон жирэмсний тоо	Үүнээс эхний 3 сартайдаа хяналтанд орсон жирэмсний тоо
Дүн	2367	1942
Алтанбулаг	117	101
Ерөө	160	137
Зүүнбүрэн	67	54
Мандал	630	521
Орхон	51	45
Сант	44	43
Цагааннуур	131	105
Баянгол	87	73
Сайхан	173	143
Орхонтуул	57	48
Баруунбүрэн	84	66
Шаамар	98	82
Хүдэр	84	80
Сүхбаатар	479	345
Жавхлант	27	24
Түшиг	44	41
Хушаат	34	34

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

2.2.2 ХОРТ ХАВДРЫН ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГСӨД

Сумын нэр	Хорт хавдрын өвчин					2017-XII 2016-XII
	2014 - XII	2015 - XII	2016 - XII	2017-XII		
				Бүгд	Эмэгтэй	
ДҮН	569	660	710	794	479	111.8
Алтанбулаг	31	35	45	31	22	68.9
Ерөө	25	29	30	25	18	83.3
Зүүнбүрэн	14	20	24	16	10	66.7
Мандал	112	124	128	214	123	167.2
Орхон	18	19	21	21	12	100.0
Сант	15	16	20	24	16	120.0
Цагааннуур	16	21	25	22	12	88.0
Баянгол	25	26	38	35	23	92.1
Сайхан	26	30	43	62	37	144.2
Орхонтуул	18	19	25	28	18	112.0
Баруунбүрэн	13	19	23	15	9	65.2
Шаамар	29	31	35	41	28	117.1
Хүдэр	14	15	17	21	11	123.5
Сүхбаатар	196	235	206	218	126	105.8
Жавхлант	3	6	10	9	6	90.0
Түшиг	8	9	12	5	4	41.7
Хушаат	6	6	8	7	4	87.5

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

2.2.3 ХОРТ ХАВДРЫН ӨВЧЛӨЛИЙН НАС БАРАЛТ

Сумын нэр	Нас баралт					<u>2017-XII</u> <u>2016-XII</u>
	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII		
				Бүгд	Эмэгтэй	
ДҮН	140	135	130	138	52	106.2
Алтанбулаг	8	6	8	8	4	100.0
Ерөө	8	9	10	6	2	60.0
Зүүнбүрэн	6	8	5	3	1	60.0
Мандал	25	27	29	29	10	100.0
Орхон	5	5	4	2		50.0
Сант	2	1	2	2	1	100.0
Цагааннуур	7	8	6	5	1	83.3
Баянгол	9	8	10	9	4	90.0
Сайхан	12	10	8	12	4	150.0
Орхонтуул	4	4	6	5	2	83.3
Баруунбүрэн	6	7	8	5	2	62.5
Шаамар	5	4	5	5	3	100.0
Хүдэр	2	3	1	6	2	6*
Сүхбаатар	33	29	24	38	15	158.3
Жавхлант	2	1	1	1	1	100.0
Түшиг	4	2	1	1		100.0
Хушаат	2	3	2	1		50.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

2.2.4 ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГСӨД

Сумын нэр	Бүх халдварт өвчин				<u>2017 - XII</u> <u>2016 - XII</u>
	2014 - XII	2015 - XII	2016 - XII	2017 - XII	
ДҮН	843	889	1849	779	42.1
Алтанбулаг	41	40	64	40	62.5
Ерөө	46	38	102	36	35.3
Зүүнбүрэн	18	22	30	29	96.7
Мандал	148	137	583	127	21.8
Орхон	3	5	11	5	45.5
Сант	6	9	17	11	64.7
Цагааннуур	62	34	87	46	52.9
Баянгол	22	13	32	13	40.6
Сайхан	27	65	147	41	27.9
Орхонтуул	8	2	11	12	109.1
Баруунбүрэн	3	1	23	5	21.7
Шаамар	26	40	83	44	53.0
Хүдэр	15	16	55	28	50.9
Сүхбаатар	381	416	528	283	53.6
Жавхлант	6	20	26	17	65.4
Түшиг	15	15	20	15	75.0
Хушаат	16	16	30	27	90.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Бэлгийн замын өвчин				2017 - XII 2016 - XII	
	2014 - XII	2015 - XII	2016 - XII	2017 - XII		
ДҮН	527	456	428	458	107.0	
Алтанбулаг	26	18	26	22	84.6	
Ерөө	16	14	12	16	133.3	
Зүүнбүрэн	15	13	9	12	133.3	
Мандал	79	72	75	74	98.7	
Орхон	1			2		
Сант	2	7	1	10	10*	
Цагааннуур	50	12	24	29	120.8	
Баянгол	1			4		
Сайхан	15	42	16	22	137.5	
Орхонтуул	4	1	3	6	2*	
Баруунбүрэн			10	4	40.0	
Шаамар	15	18	37	28	75.7	
Хүдэр	6	5	4	14	3,5*	
Сүхбаатар	281	228	197	168	85.3	
Жавхлант	4	13	3	16	5,3*	
Түшиг	9	7	7	11	157.1	
Хушаат	3	6	4	20	5*	

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Гипатит				2017 - XII 2016 - XII	
	2014 - XII	2015 - XII	2016 - XII	2017 - XII		
ДҮН	28	9	6	0	0.0	
Алтанбулаг	1					
Ерөө	5					
Зүүнбүрэн	1					
Мандал	2		3			
Орхон						
Сант	1					
Цагааннуур		5				
Баянгол	1					
Сайхан	2	1				
Орхонтуул						
Баруунбүрэн						
Шаамар						
Хүдэр	5		1			
Сүхбаатар	8	3	1			
Жавхлант	2		1			
Түшиг						
Хушаат						

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Сүрьеэ				$\frac{2017 - XII}{2016 - XII}$
	2014 - XII	2015 - XII	2016 - XII	2017 - XII	
ДҮН	230	193	191	197	103.1
Алтанбулаг	12	10	12	14	116.7
Ерөө	22	19	5	12	2.4*
Зүүнбүрэн	2	3	2	1	50.0
Мандал	59	39	52	46	88.5
Орхон	2	2	6	3	50.0
Сант	3	2	1	1	100.0
Цагааннуур	10	10	6	16	2.6*
Баянгол	18	12	16	8	50.0
Сайхан	9	12	16	12	75.0
Орхонтуул	4	1	7	6	85.7
Баруунбүрэн	3		2	1	50.0
Шаамар	9	5	7	3	42.9
Хүдэр		4	2	7	3.5*
Сүхбаатар	69	59	57	57	100.0
Жавхлант		2			
Түшиг	4	5		4	
Хушаат	4	8		6	

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

2.2.14 ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГА, АЖИЛЧДЫН ТОО

Үзүүлэлт	2014 - XII	2015 - XII	2016 - XII	2017 - XII	$\frac{2017-XII}{2016-XII}$
Байгууллагын тоо	94	94	84	95	113.1
Их эмч	189	209	235	235	100.0
Эм зүйч	15	18	24	27	112.5
Тусгай мэргэжлийн мэргэжилтэн	534	535	555	607	109.4
Бусад ажилтан	441	434	436	371	85.1
Эмнэлэгийн орны тоо	621	621	708	708	100.0
Стационарт эмчлэгдсэн хүний тоо	15953	14623	23483	22683	96.6

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

2.3 БОЛОВСРОЛ**2.3.1 ҮНДСЭН БАГШИЙН ТОО**

Сумын нэр	2014 / 2015		2015 / 2016		2016 / 2017		2017 / 2018	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Дүн	983	793	1035	844	1020	839	1024	843
Алтанбулаг	36	30	36	31	35	29	36	30
Ерөө	60	45	65	50	66	66	67	55
Зүүнбүрэн	22	15	25	18	24	16	23	17
Мандал	243	192	254	201	245	196	261	210
Орхон	15	12	20	16	16	12	16	13
Сант	17	15	18	16	17	15	17	15
Цагааннуур	46	38	49	42	45	39	45	37
Баянгол	43	36	46	38	42	35	43	35
Сайхан	101	85	94	81	91	81	86	72
Орхонтуул	36	30	38	31	39	32	37	29
Баруунбүрэн	27	23	29	25	27	25	28	25
Шаамар	37	29	40	33	42	34	37	30
Хүдэр	27	23	31	27	32	28	32	28
Сүхбаатар	224	179	234	190	241	184	238	198
Жавхлант	14	11	18	14	19	15	18	15
Түшиг	20	17	23	18	21	16	22	18
Хушаат	15	13	15	13	18	16	18	16

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

2.3.2 НИЙТ СУРАГЧДЫН ТОО

Сумын нэр	2014 / 2015		2015 / 2016		2016 / 2017		2017 / 2018	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Дүн	17580	8705	18413	9205	18787	9338	18937	9388
Алтанбулаг	733	353	735	367	757	380	756	378
Ерөө	1075	523	1126	566	1182	590	1207	602
Зүүнбүрэн	377	202	429	225	456	236	464	238
Мандал	4701	2349	4894	2448	4920	2458	5015	2507
Орхон	271	136	269	131	253	118	254	119
Сант	287	109	288	108	294	110	270	107
Цагааннуур	812	429	849	458	862	452	905	470
Баянгол	834	395	858	424	892	440	902	436
Сайхан	1793	884	1836	918	1882	936	1848	919
Орхонтуул	560	259	582	277	578	272	584	269
Баруунбүрэн	431	224	496	249	505	253	505	258
Шаамар	626	300	653	317	685	334	700	348
Хүдэр	453	227	504	255	531	266	531	260
Сүхбаатар	4000	1992	4180	2108	4226	2116	4194	2070
Жавхлант	163	87	203	105	221	111	226	120
Түшиг	277	148	294	153	306	156	309	155
Хушаат	187	88	217	96	237	110	267	132

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

2.3.3 ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ХҮҮХДИЙН ТОО

Сумын нэр	Цэцэрлэгийн тоо	Бүлгийн тоо	Хүүхдийн тоо		Багшийн тоо	
			Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Дүн	43	280	8549	4219	291	277
Алтанбулаг	2	16	392	181	14	13
Ерөө	2	17	420	217	16	15
Зүүнбүрэн	1	6	180	102	6	6
Мандал	9	63	2023	1026	72	69
Орхон	1	4	106	50	4	4
Сант	1	6	158	86	4	4
Цагааннуур	1	10	429	203	9	9
Баянгол	2	12	429	219	13	13
Сайхан	5	30	873	425	34	31
Орхонтуул	2	8	229	112	8	8
Баруунбүрэн	1	8	218	118	6	6
Шаамар	3	16	402	191	18	15
Хүдэр	1	7	200	96	6	6
Сүхбаатар	9	61	1972	963	67	64
Жавхлант	1	6	214	95	4	4
Түшиг	1	6	185	78	6	6
Хушаат	1	4	119	57	4	4

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

2.3.4 АЛБАН БУС СУРГАЛТАНД ХАМРАГДАЖ БУЙ ХҮҮХДИЙН ТОО

Сумын нэр	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII
Дүн	531	496	449	519
Алтанбулаг	22	14	14	15
Ерөө	7	2	12	6
Зүүнбүрэн	17	18	14	14
Мандал	56	106	83	101
Орхон	9	7	7	4
Сант	49	28	17	17
Цагааннуур	5	15	13	13
Баянгол	17	27	26	19
Сайхан	62	48	29	92
Орхонтуул	8	8	6	27
Баруунбүрэн	52	19	26	28
Шаамар	39	10	10	2
Хүдэр	5	5	4	5
Сүхбаатар	110	137	142	132
Жавхлант	24	21	20	23
Түшиг	32	22	18	13
Хушаат	17	9	8	8

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

2.3.5 НЭГДҮГЭЭР АНГИД ЭЛСЭГЧИД

Сумын нэр	2014 / 2015		2015 / 2016		2016 / 2017		2017 / 2018	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Дүн	2139	1021	2236	1133	2127	1043	2157	1023
Алтанбулаг	88	46	73	46	90	46	80	45
Ерөө	145	70	122	65	136	62	148	69
Зүүнбүрэн	34	16	62	30	49	29	61	29
Мандал	566	266	596	277	538	266	564	283
Орхон	29	13	23	10	24	12	26	11
Сант	33	16	32	11	27	10	28	13
Цагааннуур	109	65	100	58	111	55	115	48
Баянгол	117	56	101	57	102	49	110	43
Сайхан	199	85	249	137	215	109	219	99
Орхонтуул	86	38	73	39	54	24	65	33
Баруунбүрэн	45	26	66	27	59	28	50	28
Шаамар	80	35	78	35	78	41	66	37
Хүдэр	57	27	68	35	72	32	55	19
Сүхбаатар	456	211	487	258	483	237	460	213
Жавхлант	30	14	32	14	24	11	30	15
Түшиг	41	23	36	17	35	16	43	21
Хушаат	24	14	38	17	30	16	37	17

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

2.3.6 АРАВДУГААР АНГИД ЭЛСЭГЧИД

Сумын нэр	2014 / 2015		2015 / 2016		2016 / 2017		2017 / 2018	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Дүн	1562	826	1477	811	369	204	1033	541
Алтанбулаг	63	32	47	31			44	23
Ерөө	179	106	98	51	24	12	43	26
Зүүнбүрэн	34	19	36	18			33	21
Мандал	391	216	385	218	112	60	250	128
Орхон	24	14	16	9			24	11
Сант	41	16	26	11			18	5
Цагааннуур	32	14	68	33	25	16	32	20
Баянгол	78	44	62	36	24	13	46	22
Сайхан	171	97	166	92	39	22	99	57
Орхонтуул	38	21	58	36			35	15
Баруунбүрэн	26	14	34	17	14	9	20	17
Шаамар	53	26	57	29	13	7	46	23
Хүдэр	33	20	42	22			40	26
Сүхбаатар	371	163	333	183	93	49	255	125
Жавхлант			16	9			17	10
Түшиг	28	24	22	10	14	10	18	10
Хушаат			11	6	11	6	13	2

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

2.3.7 БҮРЭН БУС БОЛОВСРОЛ ЭЗЭМШИГЧИД

Сумын нэр	2014 / 2015		2015 / 2016		2016 / 2017		2017 / 2018	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Дүн	2027	1006	1893	916	484	230	1262	628
Алтанбулаг	97	47	73	40			60	30
Ерөө	133	61	119	53	40	15	52	30
Зүүнбүрэн	45	24	44	21			43	28
Мандал	505	259	498	242	157	72	296	139
Орхон	30	18	21	9			29	10
Сант	43	16	33	10	1		26	9
Цагааннуур	59	21	93	38	35	21	48	26
Баянгол	108	58	94	42	35	13	55	25
Сайхан	206	98	212	109	49	26	138	71
Орхонтуул	64	30	71	38			45	20
Баруунбүрэн	44	26	49	23	23	11	30	22
Шаамар	69	36	71	37	15	8	49	22
Хүдэр	47	26	53	27			54	31
Сүхбаатар	495	245	385	193	95	47	281	139
Жавхлант	20	11	19	8			21	13
Түшиг	29	12	30	11	19	10	19	10
Хушаат	33	18	28	15	15	7	16	3

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

2.3.8 БҮРЭН ДУНД БОЛОВСРОЛ ЭЗЭМШИГЧИД

Сумын нэр	2014 / 2015		2015 / 2016		2016 / 2017		2017 / 2018	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Дүн	1743	943	722	405	1356	753	1451	767
Алтанбулаг	57	34	30	17	57	31	65	33
Ерөө	110	59	52	30	30	40	88	52
Зүүнбүрэн	37	20	21	12	34	22	34	17
Мандал	482	265	198	119	376	205	363	201
Орхон	35	23	16	11	32	18	24	12
Сант	35	16	20	9	18	7	37	12
Цагааннуур	77	44	22	15	74	48	31	14
Баянгол	83	35	24	9	64	35	73	43
Сайхан	219	123	85	50	129	61	148	78
Орхонтуул	52	27	25	15	38	20	37	19
Баруунбүрэн	48	30	21	14	45	22	25	11
Шаамар	31	15	19	11	39	19	47	24
Хүдэр	42	20	23	9	47	21	35	21
Сүхбаатар	400	216	150	79	356	193	406	215
Жавхлант							10	4
Түшиг	35	16	16	5	17	11	25	11
Хушаат							3	

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

2.3.9 БИЧИГ ҮСЭГ ҮЛ МЭДЭХ ХҮНИЙ ТОО

Сумын нэр	2015 - XII	2016 - XII	2017 - XII	$\frac{2017 - XII}{2016 - XII}$
Дүн	120	75	15	20.0
Алтанбулаг	18			
Ерөө	2	5		
Зүүнбүрэн	6	4	3	75.0
Мандал	8	5		
Орхон	12			
Сант	5	1		
Цагааннуур		1	1	100.0
Баянгол	14	12	3	25.0
Сайхан	6	5		
Орхонтуул	2	4		
Баруунбүрэн	13	9	1	11.1
Шаамар				
Хүдэр		5	2	40.0
Сүхбаатар	26	13		
Жавхлант	7	10	1	10.0
Түшиг	1		3	
Хушаат			1	

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

2.3.10 ДҮЙЦСЭН ХӨТӨЛБӨРӨӨР СУРАЛЦАГСАД

Сумын нэр	Бага боловсролд хамрагдагч		Суурь боловсролд хамрагдагч		Бүрэн дунд боловсролд хамрагдагч		Бүгд	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Дүн	76	29	206	50	176	56	458	135
Алтанбулаг	4	2	11	6			15	8
Ерөө	4	1					4	1
Зүүнбүрэн			14	7			14	7
Мандал	7	1	40	5	52	7	99	13
Орхон			4	1			4	1
Сант			18	2			18	2
Цагааннуур			13	3			13	3
Баянгол	2		16	4			18	4
Сайхан	7	4	15	6	30	10	52	20
Орхонтуул			5	1	6	2	11	3
Баруунбүрэн	1		14	1	10		25	1
Шаамар	8	2	1				9	2
Хүдэр					2	2	2	2
Сүхбаатар	35	15	32	10	64	34	131	59
Жавхлант	6	2	17	4			23	6
Түшиг			1		12	1	13	1
Хушаат	2	2	5				7	2

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

2.3.11 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН БҮЛЭГ

Сумын нэр	Бүлгийн тоо				2017 - XII 2016 - XII
	2014 - XII	2015 - XII	2016 - XII	2017 - XII	
ДҮН	687	713	715	722	101.0
Алтанбулаг	27	28	28	29	103.6
Ерөө	43	46	47	47	100.0
Зүүнбүрэн	15	16	16	16	100.0
Мандал	177	183	181	194	107.2
Орхон	11	11	11	11	100.0
Сант	12	13	12	11	91.7
Цагааннуур	31	34	33	32	97.0
Баянгол	27	29	29	30	103.4
Сайхан	71	63	63	61	96.8
Орхонтуул	24	25	25	25	100.0
Баруунбүрэн	18	18	18	20	111.1
Шаамар	25	27	27	26	96.3
Хүдэр	19	21	22	22	100.0
Сүхбаатар	157	163	165	160	97.0
Жавхлант	8	11	12	11	91.7
Түшиг	13	13	13	14	107.7
Хушаат	9	12	13	13	100.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

2.3.12 ДОТУУР БАЙРАНД АМЬДАРЧ БҮЙ ХҮҮХЭД

Сумын нэр	Дотуур байранд амьдарч буй хүүхдийн тоо							
	2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
ДҮН	1165	597	1220	638	1189	628	1191	606
Алтанбулаг	63	39	65	38	66	41	75	44
Ерөө	49	20	52	24	55	22	57	22
Зүүнбүрэн	84	49	99	55	106	61	107	61
Мандал	115	62	123	64	121	67	92	52
Орхон	72	40	78	41	66	34	66	32
Сант	40	13	30	12	32	13	25	9
Цагааннуур	82	47	87	53	101	55	100	52
Баянгол	137	65	140	64	134	65	131	60
Сайхан	61	34	60	34	61	33	54	29
Орхонтуул	68	25	75	36	68	32	70	30
Баруунбүрэн	59	28	70	38	67	41	69	38
Шаамар	80	37	79	39	75	33	77	30
Хүдэр	21	9	24	12	22	11	23	13
Сүхбаатар	142	76	143	78	109	68	126	71
Жавхлант	25	12	30	12	34	15	42	24
Түшиг	28	20	23	16	28	14	29	13
Хушаат	39	21	42	22	44	23	48	26

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

2.3.13 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН НИЙТ АЖИЛЛАГСАД

Сумын нэр	Нийт ажиллагсад							
	2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
ДҮН	1665	1299	1709	1332	1682	1319	1688	1331
Алтанбулаг	58	48	59	49	58	47	59	48
Ерөө	104	80	108	83	109	85	110	90
Зүүнбүрэн	44	34	47	35	47	35	46	37
Мандал	377	289	387	293	373	284	406	312
Орхон	35	24	42	29	38	25	37	25
Сант	34	25	34	25	35	25	33	24
Цагааннуур	72	58	75	60	74	61	73	57
Баянгол	82	66	75	62	72	59	70	57
Сайхан	153	125	136	114	134	115	128	105
Орхонтуул	62	51	64	51	64	52	62	48
Баруунбүрэн	48	40	51	43	49	42	49	41
Шаамар	72	58	73	59	72	58	71	58
Хүдэр	48	39	52	43	52	43	51	41
Сүхбаатар	370	277	385	293	396	301	385	299
Жавхлант	35	27	43	34	37	31	36	31
Түшиг	37	31	43	33	40	31	41	33
Хушаат	34	27	35	26	32	25	31	25

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

2.3.14 ЕБС-ИЙН ҮДИЙН ЦАЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

Сумын нэр	I-Ү ангийн бүх хүүхэд	Жилд ногдох хоног	Нийт хүүхэд өдөр	Нийт зардал мян.төг
Дүн	10133		1671120	891450.3
Алтанбулаг	408	165	66495	36789.0
Ерөө	643	165	106095	50650.9
Зүүнбүрэн	242	165	39930	21353.0
Мандал	2696	165	444840	230129.2
Орхон	124	165	20460	11001.0
Сант	137	165	22605	12702.0
Цагааннуур	498	165	82170	45423.0
Баянгол	490	165	80850	45171.0
Сайхан	1003	165	165495	91531.4
Орхонтуул	310	165	51150	26652.0
Баруунбүрэн	265	165	43725	23229.9
Шаамар	366	165	60390	32983.4
Хүдэр	298	165	49170	25970.3
Сүхбаатар	2209	165	364485	197854.3
Жавхлант	126	165	20790	11356.0
Түшиг	161	165	26565	15982.8
Хушаат	157	165	25905	12671.1

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

2.3.15 НОМЫН САН

Сумын нэр	2014 - XII	2015 - XII	2016 - XII	2017 - XII	<u>2017 - XII</u> <u>2016 - XII</u>
ДҮН	22	22	22	22	100.0
Алтанбулаг	1	1	1	1	100.0
Ерөө	2	2	2	2	100.0
Зүүнбүрэн	1	1	1	1	100.0
Мандал	3	3	3	3	100.0
Орхон	1	1	1	1	100.0
Сант	1	1	1	1	100.0
Цагааннуур	1	1	1	1	100.0
Баянгол	1	1	1	1	100.0
Сайхан	2	2	2	2	100.0
Орхонтуул	1	1	1	1	100.0
Баруунбүрэн	1	1	1	1	100.0
Шаамар	2	2	2	2	100.0
Хүдэр	1	1	1	1	100.0
Сүхбаатар	1	1	1	1	100.0
Жавхлант	1	1	1	1	100.0
Түшиг	1	1	1	1	100.0
Хушаат	1	1	1	1	100.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

2.3.16 СОЁЛЫН ТӨВ

Сумын нэр	2014 - XII	2015 - XII	2016 - XII	2017 - XII	<u>2017 - XII</u> <u>2016 - XII</u>
ДҮН	20	20	20	20	100.0
Алтанбулаг	1	1	1	1	100.0
Ерөө	2	2	2	2	100.0
Зүүнбүрэн	1	1	1	1	100.0
Мандал	2	2	2	2	100.0
Орхон	1	1	1	1	100.0
Сант	1	1	1	1	100.0
Цагааннуур	1	1	1	1	100.0
Баянгол	1	1	1	1	100.0
Сайхан	2	2	2	2	100.0
Орхонтуул	1	1	1	1	100.0
Баруунбүрэн	1	1	1	1	100.0
Шаамар	2	2	2	2	100.0
Хүдэр	1	1	1	1	100.0
Сүхбаатар					
Жавхлант	1	1	1	1	100.0
Түшиг	1	1	1	1	100.0
Хушаат	1	1	1	1	100.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

2.3.17 ХҮҮХДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Үзүүлэлт	2017
Хүүхэд хамгааллын чиглэлээр	
1. Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд	19400
2. Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ авахаар хандсан хохирогч хүүхэд	57
3. Хүүхэд хамгааллын хамтарсан багийн үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхдийн тоо	100
4. Хүүхэд хамгааллын чиглэлээр төрийн болон төрийн бус байгууллага, иргэдэд үзүүлсэн сургалт	12
5. Хамрагдсан иргэдийн тоо	31487
6. Гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдаж буй насанд хүрээгүй хүмүүсийн эрхийг хамгаалан эрүүгийн байцаан шийтгэх ажиллагаанд оролцсон	14
7. Хүүхэд харах үйлчилгээний төвийн тоо	13
8. Хүүхэд харах үйлчилгээнд хамрагдаж буй хүүхдийн тоо	168
9. Хүүхдийн тусламжийн утас	83
Гэр бүлийн чиглэлээр	
1. Гэр бүлийн чиглэлээр төрийн болон төрийн бус байгууллага, иргэдэд үзүүлсэн сургалт	5
2. Хамрагдсан иргэдийн тоо	540
3. Сэтгэл зүйн зөвөлгөө үйлчилгээ үзүүлсэн иргэдийн тоо	13
4. Гэр бүлийн хүндэтгэлийн танхимаар үйлчлүүлсэн иргэдийн тоо	18
Хүүхдийн хөгжил, оролцооны чиглэлээр	
1. Хүүхдийн авъяас чадварыг хөгжүүлэх чиглэлээр төвлөрсөн арга хэмжээний тоо	6
2. Оролцсон хүүхдийн тоо	335
3. Медаль авсан нийт хүүхдийн тоо	61

Эх үүсвэр: Аймгийн Гэр бүл, хүүхэд залуучуудын хөгжлийн газар

2.3.18 БИЕЙН ТАМИР СПОРТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Үзүүлэлт	Тоо
1.Секци сургалтын тоо	167
2.Секци сургалтанд хамрагчдын тоо	2670
3.Спортын зэрэг цолтой тамирчид	216
4.Улс, тив, дэлхий, нэрэмжит тэмцээнээс авсан медаль	136
5.Сорил судалгаанд хамрагдсан хүний тоо	4465
6.Албан ёсны БТС-ын арга хэмжээнд хамрагдсан хүний тоо	27289
7.Улсын уралдаан тэмцээнд оролцсон хүний тоо	443
8.Улсын аварга шалгаруулах тэмцээнээс авсан медаль. Үүнээс:	126
-алт	40
-мөнгө	16
-хүрэл	70
9.Спортын гавьяат тамирчин	
10.Олон улсын хэмжээний мастер	2
11.Спортын мастер	5
12.Спортын дэд мастер	3

Эх үүсвэр: Аймгийн Биеийн тамир, спортын газар

2.4 ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ**2.4.1 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮД, боловсролоор**

Үзүүлэлт	2014 - XII	2015 - XII	2016 - XII	2017 - XII	<u>2017 - XII</u> <u>2016 - XII</u>
Бүгд	842	798	1016	824	81.1
-Үүнээс эмэгтэй	447	395	493	433	87.8
-дээд	151	190	291	288	99.0
-тусгай дунд	40	61	64	62	96.9
-ерөнхий боловсролтой	554	452	512	360	70.3
-мэргэжилтэй ажилчид	95	91	143	108	75.5
-боловсролгүй	2	4	6	6	100.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

2.4.2 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮДИЙН ТОО, сумдаар

Сумын нэр	Сарын эхний ажилгүйчүүд	Тухайн сард хасагдсан		Нэмэгдсэн	Сарын эцэс
		Ажилд зуучлагдсан	Идэвхгүйн улмаас хасагдсан		
ДҮН	830	46	43	83	824
Алтанбулаг	20		1	2	21
Ерөө	31		4	2	29
Зүүнбүрэн	18				18
Мандал	230	5	9	8	224
Орхон	20	6		2	16
Сант	15	2	1	2	14
Цагааннуур	39	1		4	42
Баянгол	63		4	2	61
Сайхан	66	11	12	20	63
Орхонтуул	31			2	33
Баруунбүрэн	9		3	2	8
Шаамар	25	1	2	3	25
Хүдэр	27	1			26
Сүхбаатар	224	1	7	16	232
Жавхлант	7				7
Түшиг	0	1		1	0
Хушаат	5	17		17	5

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

2.4.3 ШИНЭ АЖЛЫН БАЙР

Сумын нэр	БҮГД	ХАА, ан агнуур, ОАА, засаг агнуур	Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	Боловсруулах үйлдвэр	Цахилгаан, дулаан, усан хангамж	Барилга	Худалдаа, гэр ахуйн засвар, үйлчилгээ	Зочид буудал, зоогийн газар	Тээвэр, холбоо	Санхүүгийн үйл ажиллагаа	мэргэжилийн шинжлэх ухаан техникийн үйл ажиллагаа	Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын даатгал	Болорсрол	Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх үйлчилгээ
ДҮН	1011	369	53	169	4	36	123	39	9	12	2	9	24	119	17
Алтанбулаг	34	9		2			4	11					3		5
Ерөө	74	28	8	16			14						1	7	
Зүүнбүрэн	24	8	3	2		1	5								1
Мандал	247	44		39	1	29	24	12	1		1	8	4	76	2
Орхон	38	11		18		4	1	2							
Сант	31	14		7			4	3	1					1	
Цагааннуур	37	21		9			1							4	1
Баянгол	65	28	15	2			7	4		1	1		1	2	
Сайхан	59	24		6			14			8			5		
Орхонтуул	47	22		15			4	1					2		2
Баруунбүрэн	35	9	10	10			4	2							
Шаамар	17	8	3	2			2					1			1
Хүдэр	30	15	3	2			10								
Сүхбаатар	182	80		34			23	1	1				8	29	4
Жавхлант	32	15	5	2	3	2	2	1	1						1
Түшиг	26	8	6	2			2	2	4	2					
Хушаат	33	25		1			2		1	1					

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

2.4.4 ШИНЭЭР НЭМЭГДСЭН АЖЛЫН БАЙР

Сумын нэр	2016	2017		хувь	<u>2017 - XII</u> 2016 - XII
		төлөвлөгөө	гүйцэтгэл		
ДҮН	1470	1000	1011	101.1	68.8
Алтанбулаг	64	40	34	85.0	53.1
Ерөө	122	55	74	134.5	60.7
Зүүнбүрэн	51	30	24	80.0	47.1
Мандал	289	210	247	117.6	85.5
Орхон	24	30	38	126.7	158.3
Сант	50	30	31	103.3	62.0
Цагааннуур	60	40	37	92.5	61.7
Баянгол	82	50	65	130.0	79.3
Сайхан	159	95	59	62.1	37.1
Орхонтуул	74	45	47	104.4	63.5
Баруунбүрэн	55	30	35	116.7	63.6
Шаамар	75	45	17	37.8	22.7
Хүдэр	50	30	30	100.0	60.0
Сүхбаатар	192	190	182	95.8	94.8
Жавхлант	50	30	32	106.7	64.0
Түшиг	23	25	26	104.0	113.0
Хушаат	50	25	33	132.0	66.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

2.4.5 ХҮН АМЫН АМЬЖИРГААНЫ ДООД ТҮВШИН, БҮС НУТГААР

Бүс нутаг	Хамрагдах аймаг	Амьжиргааны доод түвшин, төг			
		2014	2015	2016	2017
1.Баруун бүс	1.Баян -өлгий				
	2.Говь -алтай				
	3.Завхан	146600	164200	164800	166500
	4.Увс				
	5.Ховд				
2.Хангайн бүс	1.Архангай				
	2.Баянхонгор				
	3.Булган	149600	167200	170800	173500
	4.Өвөрхангай				
	5.Хөвсгөл				
	6.Орхон				
3.Төвийн бүс	1.Говьсүмбэр				
	2.Дорноговь				
	3.Дундговь				
	4.Өмнөговь	149700	164300	163000	166200
	5.Сэлэнгэ				
	6.Төв				
	7.Дархан-уул				
4.Зүүн бүс	1.Дорнод				
	2.Сүхбаатар	144500	160800	163700	165700
	3.Хэнтий				
5.Улаанбаатар	1.Улаанбаатар	169000	185400	183700	185300

2.5 НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ**2.5.1 НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН САН, сая.төг**

Үйлчилгээний төрөл	Хүний тоо	Мөнгөн дүн
ДҮН	37149	9,861.4
1. Халамжийн тэтгэвэр	2820	3,845.6
2. Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж	1652	980.6
- Бүтэн өнчин хүүхэд	108	90.5
-Ахмад настан болон ХБ иргэн, ХБ хүүхэдийг асарч байгаа иргэнд	1539	885.6
-Хүчирхийллийн улмаас хамгаалалт шаардлагтай болсон хүүхдийг гэр бүлдээ авч асрамжилж байгаа иргэн	5	4.5
3. Амжиргааг дэмжих нөхцөлт мөнгөн тусламж	1629	712.7
4. Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээ	122	11.2
5. Алдар цолтой ахмадуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт, тусламж	76	82.3
6. Насны хишиг үйлчилгээ	4259	654.5
7. Жирэмсэн болон нярай хүүхэдтэй эхчүүдэд олгосон мөнгө	4412	1,035.6
8. Алдарт эхийн одонтой эхчүүдэд олгосон мөнгө	8751	1,136.5
9. Ахмад настны НХТХ-ийн дагуу олгогдож буй хөнгөлөлт, тусламж	5830	645.2
10. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний НХТХ-ийн дагуу олгож буй хөнгөлөлт, тусламж	1476	254.1
11. Хүнс, тэжээлийн дэмжилэг үзүүлэх үйлчилгээ	6122	503.1

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

2.5.2 НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ОРЛОГО, АВЛАГА, сумдаар

Сумын нэр	НДШ-ийн орлого			НДШ-ийн авлага		
	төл	гүй	хувь	а/а нэгж	төсөв	бүгд
ДҮН	29635.8	29982.9	101.2	7711.8	4.1	7,715.9
Алтанбулаг	450.0	515.2	114.5	7.9		7.9
Ерөө	750.0	792.9	105.7	92.8		92.8
Зүүнбүрэн	330.0	335.5	101.7	7.8		7.8
Мандал	8250.0	7775.2	94.2	265.7		265.7
Орхон	220.0	218.2	99.2	3.5		3.5
Сант	260.0	268.7	103.3	1.1		1.1
Цагааннуур	880.0	1086.2	123.4	120.1		120.1
Баянгол	700.0	714.4	102.1	98.0		98.0
Сайхан	4300.0	4112.6	95.6	6043.2		6043.2
Орхонтуул	385.0	408.6	106.1	3.4		3.4
Баруунбүрэн	370.0	429.7	116.1	40.0	0.9	40.9
Шаамар	520.0	552.5	106.3	0.1		0.1
Хүдэр	340.0	394.9	116.1	38.0		38.0
Сүхбаатар	8950.0	9240.0	103.2	923.2	3.2	926.4
Жавхлант	245.0	283.0	115.5	61.3		61.3
Түшиг	310.0	312.1	100.7	5.7		5.7
Хушаат	315.0	344.1	109.2			0.0
ТХИ	2060.8	2199.1	106.7			

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэнд, Нийгмийн даатгалын хэлтэс

2.6 ГЭМТ ХЭРЭГ**2.6.1 БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО**

Сумын нэр	Гэмт хэргийн тоо				2017 - XII
	2014 - XII	2015 - XII	2016 - XII	2017 - XII	2016 - XII
ДҮН	764	793	669	729	109.0
Алтанбулаг	31	45	47	46	97.9
Ерөө	54	36	49	60	122.4
Зүүнбүрэн	10	19	14	14	100.0
Мандал	188	217	182	219	120.3
Орхон	22	24	24	23	95.8
Сант	21	13	20	11	55.0
Цагааннуур	27	40	19	12	63.2
Баянгол	54	56	45	52	115.6
Сайхан	80	68	56	62	110.7
Орхонтуул	21	26	17	15	88.2
Баруунбүрэн	35	30	14	16	114.3
Шаамар	26	16	24	18	75.0
Хүдэр	12	22	11	32	290.9
Сүхбаатар	149	140	114	122	107.0
Жавхлант	10	19	14	9	64.3
Түшиг	7	9	16	11	68.8
Хушаат	17	13	3	7	233.3

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

2.6.2 БҮРТГЭГДСЭН ЗАХИРГААНЫ ЗӨРЧИЛ

Сумын нэр	Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг	Бүртгэгдсэн захиргааны зөрчил бүгд	Үүнээс торгуульсан		Т/Х жолоодох эрх хассан
			иргэн	ААНБ	
ДҮН	230	23417	23388	29	842
Алтанбулаг	12	602	602		46
Ерөө	19	430	428	2	25
Зүүнбүрэн	4	51	50	1	7
Мандал	70	4058	4055	3	236
Орхон	6	642	642		10
Сант	3	34	34		7
Цагааннуур	5	98	96	2	15
Баянгол	13	4372	4372		71
Сайхан	18	2250	2247	3	78
Орхонтуул	5	82	82		5
Баруунбүрэн	2	62	62		8
Шаамар	4	2345	2345		43
Хүдэр	10	124	124		4
Сүхбаатар	49	7285	7269	16	278
Жавхлант	3	275	275	0	8
Түшиг	5	49	48	1	
Хушаат	2	35	34	1	1.0
Бусад аймаг		623	623		

2.6.3 БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, ЗАХИРГААНЫ ЗӨРЧЛИЙН МЭДЭЭ

Асуулт		2015 он	2016 он	2017 он	
Нийт бүртгэгдсэн хэрэг		793	669	729	
үүнээс: илрээгүй		56	41	130	
Гэмт хэргийн илрүүлэлтийн хувь		78.4%	79.8%	67.3%	
Иргэд, байгууллагад учирсан хохирол /сая.төг/		1912.0	1465.3	1698.5	
Учирсан хохирлоос нөхөн төлүүлсэн хохирол /сая.төг/		862.9	1001.9	960.4	
Нөхөн төлүүлэлтийн хувь		45.1%	68.4%	56.5%	
Битүүмжилсэн хөрөнгө /сая.төг/		1775.8	414.3	1118	
Гэмт хэргийн төрөл	Нас барсан	55	56	74	
	Гэмтсэн хүн	423	371	356	
	Хүнийг санаатай алах	16	5	10	
	Бусдыг болгоомжгүй алах	3	1	5	
	Бусдын бие махбодид гэмтэл учруулах	301	233	216	
	Хүчиндэх	16	18	14	
	Хулгайлах	208	161	178	
	үүнээс: Мал хулгайлах	73	49	42	
	Булаах	1	1	1	
	Дээрэмдэх	4	4	8	
	Эд зүйл хууль бусаар хил нэвтрүүлэх, тээвэрлэх	12	4	5	
	Танхайрах	14	14	12	
	Ан агнуурын тухай хууль зөрчих	2		2	
	Ойн тухай хууль тогтоомж зөрчих	13	14	19	
	Хууль бусаар ашигт малтмал олборлох, химийн хорт бодис ашиглах	10	9	29	
	Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг	76	93	99	
	Албан тушаалын	5	1	2	
	Согтуугаар үйлдэгдсэн	295	250	230	
	Мансуурсан үедээ	0	1	1	
	Галт зэвсгээр үйлдэгдсэн	1	2	4	
	гэмт хэрэг үйлдэгдсэн байдал	Хүүхэд оролцсон	48	26	41
		Эмэгтэй хүн оролцсон	94	87	107
		Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас	55	52	46
		Бүлэглэн үйлдэгдсэн	77	49	63
		Урьдчилж тохиролцсон бүлэг	1		1
	үйлдэгдсэн хугацаа	06-14 цаг	135	139	162
		14-19 цаг	198	161	187
		19-22 цаг	146	115	104
		22-06 цаг	314	254	276
	үйлдэгдсэн газар	Гэр, орон сууцанд	252	240	229
		Гудамж талбайд	77	73	95
		Олон нийтийн газар	68	43	55
Авто замд		73	87	98	
Нийт гэмт хэрэг үйлдэгдсэн		894	701	726	
Үүнээс: эмэгтэй		100	89	98	
нас	15 хүртэл	28	7	29	
	16-17	40	21	37	

Захиргааны зөрчил		22094	15791	23417
	хүн	20742	14679	22025
үүнээс	Албан тушаалтан			
	байгууллага	68	65	29
	эрх хассан	812	832	843
	баривчлуулсан	472	215	1
Нийт торгуулийн дүн /сая.төг/		218.1	722.6	1121.4
Эрүүлжүүлэгдсэн хүн		2774	2501	2640
	эмэгтэй	147	152	171
үүнээс	хүүхэд	3	1	2
	гадаадын иргэн	3	3	2

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

2.6.4 БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, төрлөөр, сумдаар

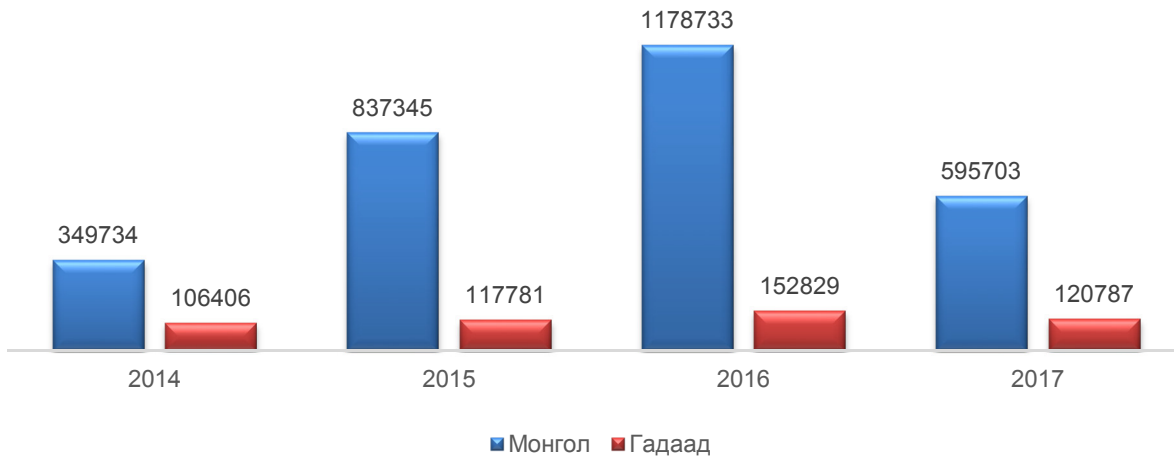
Сумын нэр	Тоогоор						Бусад
	Хүний амь бие эрүүл мэндийн эсрэг г/х	Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг г/х	Өмчлөх эрхийн эсрэг г/х	үүнээс малын хулгай	Тээврийн хэрэгслийн хөд-ний аюулгүй байдлын эсрэг г/х		
ДҮН	264	50	178	42	99	138	
Алтанбулаг	15	2	4	1	5	20	
Ерөө	24	0	5	2	10	21	
Зүүнбүрэн	7	0	4	1	2	1	
Мандал	87	17	72	7	15	28	
Орхон	6	0	6	5	5	6	
Сант	5	1	2	0	2	1	
Цагааннуур	6	2	3	1	0	1	
Баянгол	12	2	9	4	19	10	
Сайхан	15	4	21	7	14	8	
Орхонтуул	8	0	7	4	0	0	
Баруунбүрэн	4	0	4	2	5	3	
Шаамар	6	1	3	1	6	2	
Хүдэр	10	2	2	0	3	15	
Сүхбаатар	50	17	27	2	8	20	
Жавхлант	2	1	3	2	2	1	
Түшиг	4	1	3	0	2	1	
Хушаат	3	0	3	3	1	0	
Бусад аймаг							

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

2.7 ХИЛЭЭР ОРСОН, ГАРСАН ИРГЭД**2.7.1 ХИЛИЙН БООМТООР НЭВТЭРСЭН ЗОРЧИГЧ, ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛ**

Үзүүлэлт	Орсон		Гарсан		Бүгд		2017-XII 2016-XII
	2016-XII	2017-XII	2016-XII	2017-XII	2016-XII	2017-XII	
Суудлын вагон	2109	1862	2020	1891	4129	3753	90.9
Ачааны вагон	59081	79492	55653	72284	114734	151776	132.3
Зүтгүүрийн вагон	2191	2182	2135	2112	4326	4294	99.3
Суудлын автомашин	84712	78120	87045	80525	171757	158645	92.4
Ачааны автомашин	26803	28232	27389	28823	54192	57055	105.3
Нисэх онгоц							
Зорчигч монгол	601767	297119	576966	298584	1178733	595703	50.5
гадаад	91946	63139	60883	57648	152829	120787	79.0
Ачаа тээш /мян.тн /	2795.4	4429.6	1414.5	806.9	4210	5237	124.4
Суудлын вагон	2109	1862	2020	1891	4129	3753	90.9

Эх үүсвэр: Сэлэнгэ аймаг дахь Гаалийн газар

Хилээр орсон гарсан иргэд

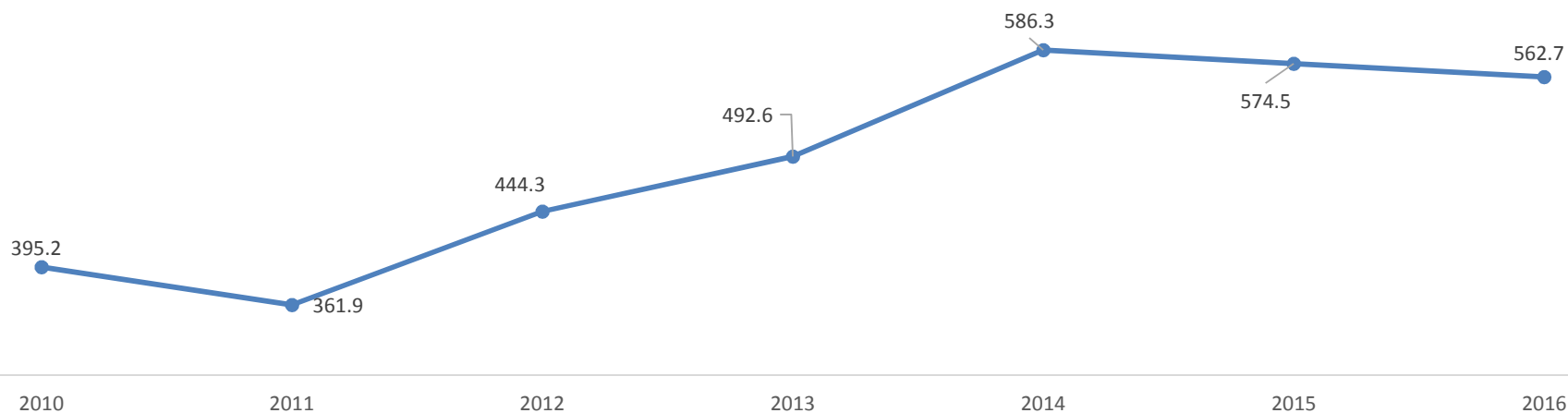
3. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

3.1 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, МӨНГӨ, ЗЭЭЛ

3.1.1 АЙМГИЙН ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН САЛБАРААР /тэрбум.төг/

Салбараар	2012	2013	2014	2015	2016	Нийт дүнд эзлэх хувь					<u>2016</u> 2015
						2012	2013	2014	2015	2016	
Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн /Сэлэнгэ/	444.3	492.6	586.3	574.5	562.7	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	97.9
1. Хөдөө аж ахуй	119.5	145.8	151.2	143.9	145.5	26.9	29.6	25.8	25.1	25.9	101.1
2. Аж үйлдвэр, барилга	226.5	228.5	283.3	274.1	261.4	51.0	46.4	48.3	47.7	46.5	95.3
3. Үйлчилгээ	98.3	118.3	151.8	156.5	155.8	22.1	24.0	25.9	27.2	27.6	99.6

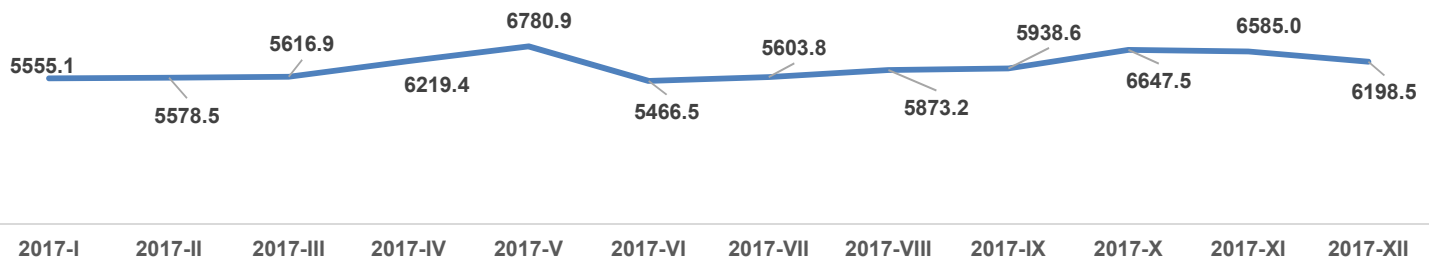
СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ТЭР БУМ.ТӨГ

3.2 МӨНГӨ БАНК**3.2.1 АРИЛЖААНЫ БАНКУУДЫН МЭДЭЭ, сая.төг**

Банкууд	Цэвэр		Зээлийн өрийн үлдэгдэл	Чанаргүй зээл	Иргэдийн мөнгөн хадгаламж	Харилцахын үлдэгдэл
	Орлого	Зарлага				
ДҮН	53,725.2	52,492.5	232,111.5	6,198.5	77,314.9	29,448.3
Хаан банк СБ	11,308.3	7,452.9	82,619.7	1,455.0	22,032.4	9,688.8
Хаан банк ЗХ	7,246.2	8,839.2	39,642.9	527.9	10,792.2	8,424.7
ХХБанк ЗХ	1,520.6	1,384.6	5,678.1	8.6	3,036.1	3,108.6
ХХБанк Хөтөл	3,454.4	3,618.9	5,333.6	306.2	1,844.8	387.9
Төрийн банк СБ	18,365.7	18,219.5	45,322.0	804.6	14,479.9	5,021.7
Төрийн банк ЗХ	6,424.3	6,887.3	11,142.5	50.8	4,669.5	665.9
Хас банк СБ	1,409.9	1,443.1	13,326.2	682.0	6,160.1	688.7
Хас банк ЗХ	881.9	691.5	11,542.7	267.5	5,240.1	260
Хас банк Хөтөл	686.3	698.8	5,133.2	347.3	2,184.0	160.2
Голомт банк	2,246.8	2,884.0	11,735.3	1,704.4	5,731.4	928.4
Капитал банк	180.8	372.7	635.3	44.2	1,144.4	113.1

Эх үүсвэр: Дархан-Уул аймаг Монгол банк

Чанаргүй зээлийн өрийн үлдэгдэл /сая.төг/

3.2.2 АРИЛЖААНЫ БАНКНЫ ВАЛЮТЫН ХАНШ, 1-р сарын 11-ны байдлаар /төгрөгөөр/

Валютын нэр	Авах	Зарах
1.рубль	42.10	43.20
2.Доллар	2428.00	2438.00
3.Евро	2879.00	2940.00
4.Юань	371.70	374.50
5.Иен	21.61	22.00
6.Английн фунт	3256.00	3318.00
7.Вон	2.27	2.15
8.Швейцарь франк	2476.76	2450.00

Эх үүсвэр: Хаан банк

Рублийн ханш /зарах.төг/

3.3 АЙМГИЙН НЭГДСЭН ТӨСӨВ, ТАТВАР

3.3.1 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ, сая.төг

Үзүүлэлтүүд	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
Орон нутгийн төсвийн нийт орлого	20,649.4	23,303.7	112.9
Үүнээс: Аймгийн төсвийн орлого	12,714.2	13,894.4	109.3
Орон нутгийн төсвийн нийт зарлага	83,809.3	76,421.6	91.2
- Аймгийн төсвийн зарлагын дүн	21,948.9	17,858.0	81.4
- Аймгийн ОНХСангийн зарцуулалт	757.7	660.7	87.2
- Аймгийн авто замын хөрөнгө оруулалт	941.6	818.8	87.0
- Аймгийн орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт	1,687.4	1,613.6	95.6
Улсын төсвөөс олгосон ОНХСангийн орлогын шилжүүлэг	2,139.6	2,139.6	100.0
Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэг	3,849.0	3,849.0	100.0
Улсын төсвөөс олгосон тусгай зориулалтын шилжүүлэг	46,644.4	46,644.4	100.0
- Ерөнхий боловсролын сургууль	24,443.5	24,443.5	100.0
- Хүүхдийн цэцэрлэг	11,863.3	11,863.3	100.0
- Соёлын байгууллага	3,063.3	3,063.3	100.0
- Биеийн тамир спортын байгууллага	1,125.0	1,125.0	100.0
- Эрүүл мэндийн байгууллага	5,613.5	5,613.5	100.0
- ГХБХБГазар	230.2	230.2	100.0
- ГБХЗХГазар	305.6	305.6	100.0
Төсвийн байгууллагуудад олгосон тусгай зориулалтын шилжүүлэг	46,644.4	46,644.4	100.0
- Ерөнхий боловсролын сургууль	24,443.5	24,443.5	100.0
- Хүүхдийн цэцэрлэг	11,863.3	11,863.3	100.0
- Соёлын байгууллага	3,063.3	3,063.3	100.0
- Биеийн тамир спортын байгууллага	1,125.0	1,125.0	100.0
- Эрүүл мэндийн байгууллага	5,613.5	5,613.5	100.0
- ГХБХБГазар	230.2	230.2	100.0
- ГБХЗХГазар	305.6	305.6	100.0
Сумдад олгосон санхүүгийн дэмжлэг	3,719.4	3,719.4	100.0
Сумдад олгосон орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг	1,516.4	1,516.4	100.0
Аймгийн нийт ангилагдаагүй зардал	806.0	780.8	96.9
Үүнээс: Аймгийн Засаг даргын нөөц	549.1	525.8	95.8
Тусгай сангуудын зарлага	1,814.3	500.1	27.6
Орон нутгийн төсвийн нийт орлого	20,649.4	23,303.7	112.9

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

3.3.2 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГЫН МЭДЭЭ, сумдаар

Сумдын нэрс	Орон нутгийн төсвийн орлого			Орон нутгийн төсвийн зарлага		
	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	хувь	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	хувь
ДҮН	7,934.1	9,409.0	118.6	61,860.4	58,563.6	94.7
Алтанбулаг	449.8	437.9	97.4	2,600.4	2,523.5	97.0
Баруунбүрэн	84.1	125.1	148.8	2,088.5	1,943.5	93.1
Баянгол	326.6	356.3	109.1	2,931.3	2,902.1	99.0
Ерөө	931.7	1,096.5	117.7	3,875.9	3,688.1	95.2
Жавхлант	69.2	113.0	163.3	1,504.7	1,459.9	97.0
Зүүнбүрэн	61.2	67.1	109.6	1,878.8	1,752.6	93.3
Мандал	2,269.3	2,646.7	116.6	13,174.2	12,677.9	96.2
Орхон	72.5	74.3	102.5	1,574.1	1,436.6	91.3
Орхонтуул	77.9	109.8	140.9	2,279.9	2,215.4	97.2
Сайхан	364.7	447.6	122.7	5,189.7	5,051.5	97.3
Сант	80.9	87.9	108.7	1,533.0	1,505.9	98.2
Сүхбаатар	590.1	694.7	117.7	9,627.6	9,453.8	98.2
Түшиг	91.9	95.3	103.7	1,593.0	1,477.6	92.8
Хүдэр	2,173.9	2,740.8	126.1	4,701.3	3,632.1	77.3
Хушаат	62.8	74.2	118.2	1,492.5	1,332.0	89.2
Цагааннуур	106.2	118.3	111.4	2,549.1	2,480.2	97.3
Шаамар	121.3	123.5	101.8	3,266.3	3,030.9	92.8
Аймгийн төсөв	12,714.2	13,894.4	109.3	21,948.92	17,858.02	81.4
НИЙТ ДҮН	20,648.3	23,303.4	112.9	83,809.3	76,421.6	91.2

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

3.3.3 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ӨГЛӨГ АВЛАГЫН МЭДЭЭ

Сумын нэр	Авлага			Өглөг		
	Нийт	Орон нутаг	ТЗШ	Нийт	Орон нутаг	ТЗШ
ДҮН	17.9	6.4	11.5	0.3		0.3
Алтанбулаг						
Баруунбүрэн						
Баянгол						
Ерөө				0.2		0.2
Жавхлант						
Зүүнбүрэн						
Мандал						
Орхон						
Орхонтуул	0.3		0.3			
Сайхан						
Сант						
Сүхбаатар	6.7	6.4	0.3			
Түшиг						
Хүдэр						
Хушаат						
Цагааннуур	6.7		6.7			
Шаамар	4.2		4.2	0.1		0.1
Аймгийн төсөв	1.8	1.8		4.9	4.9	
НИЙТ ДҮН	19.7	8.2	11.5	5.2	4.9	0.3

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

3.3.4 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН НИЙТ ӨГЛӨГИЙН МЭДЭЭ

Зардлын зүйл	11-р сарын дүн	Өссөн/Буурсан	12-р сарын дүн	Нийт өглөгт эзлэх хувь	
Үндсэн цалин	108.9	-	108.9	0.01	0.17%
Нэмэгдэл	0.54	-	0.5		0.00%
Урамшуулал	0.47	-	0.5		0.00%
Гэрээт ажлын хөлс	5.52	-	5.5		0.00%
Тэтгэврийн даатгал	50.38	-	50.2	0.20	4.80%
Гэрэл, цахилгаан	12.46	-	12.3	0.20	3.69%
Түлш, халаалт	198.28	-	198.3		0.00%
Цэвэр, бохир ус	14.75	-	14.7		0.00%
Байр түрээс	0.10	-	0.1		0.00%
Бичиг хэрэг	1.30	-	0.1	1.20	22.93%
Тээвэр, шатахуун	10.18	-	10.2		0.00%
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	0.99	-	1.0		0.00%
Ном, хэвлэл	0.18	-	0.2		0.00%
Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3.98	-	3.8	0.20	4.41%
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	0.89	-	0.9		0.00%
Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	5.43	-	5.4		0.00%
Хоол, хүнс	12.96	-	13.0		0.00%
Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	0.00	-	1.2	1.20	23.57%
Урсгал засвар	4.79	-	4.8		0.00%
Дотоод албан томилолт	0.99	-	1.1	2.10	40.43%
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр	7.64	-	7.6		0.00%
Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.18	-	0.2		0.00%
Даатгалын үйлчилгээ	0.35	-	0.4		0.00%
Тээврийн хэрэгслийн татвар	0.20	-	0.2		0.00%
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	17.01	-	17.0		0.00%
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1.35	-	1.3		0.00%
Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	0.40	-	0.4		0.00%
Тоног төхөөрөмж	1.00	-	1.0		0.00%
НИЙТ	461.2	-	456.1	5.1	100%

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

3.3.5 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГЫН МЭДЭЭ, /сая.төг/

	Аймгийн нийт орлого /Жилийн дүнгээр/		Хувь	12-р сарын гүйцэтгэл /өссөн дүнгээр/		Хувь
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	
Аймгийн төсвийн орлого	12,714.2	13,894.4	109.3	12,714.2	13,894.4	109.3
Аймгийн урсгал орлого	12,714.2	13,894.4	109.3	12,714.2	13,894.4	109.3
Татварын орлого	11,057.9	11,973.9	108.3	11,057.9	11,973.9	108.3
Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 8.1.1-д заасан орлогод ноогдох албан татвар	10,754.0	11,523.5	107.2	10,754.0	11,523.5	107.2
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-	-	-	-	-	-
Үл хөдлөх хөрөнгийн орлогын албан татвар	1,116.0	1,116.0	100.0	1,116.0	1,116.0	100.0
Авто тээвэр болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	850.0	971.8	114.3	850.0	971.8	114.3
Газрын төлбөр	570.0	594.6	104.3	570.0	594.6	104.3
Төсвийн тухай хуулийн 23.4.9-д зааснаас бусад улсын тэмдэгтийн хураамж	392.7	418.8	106.6	392.7	418.8	106.6
Үйлдвэрлэл үйлчилгээний зориулалтаар ашигласны усны төлбөр	129.5	134.9	104.2	129.5	134.9	104.2
Татварын бус орлого	379.3	675.3	178.0	379.3	675.3	178.0
Хүү торгуулийн орлого	150.0	367.2	244.8	150.0	367.2	244.8
Нэр зааж ангилагдаагүй орлого	229.3	308.1	134.4	229.3	308.1	134.4
Хөрөнгийн орлого	23.1	53.5	231.6	23.1	53.5	231.6
Орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийг борлуулсны орлого	23.1	53.5	231.6	23.1	53.5	231.6

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

3.3.6 ТАТВАРЫН ОРЛОГЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, /сая.төг/

Сумын нэр	2016	Орлогын нийт дүн		
		төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	хувь
ДҮН	21,908.9	22,881.0	27,371.6	119.6
Алтанбулаг	618.9	621	640	103.0
Ерөө	2,203.8	278	309	111.1
Зүүнбүрэн	190.4	1,300	1,211	93.2
Мандал	5,194.4	2,399	3,188	132.9
Орхон	335.3	177	228	128.6
Сант	129.7	195	237	121.2
Цагааннуур	620.5	5,902	6,802	115.2
Баянгол	1,477.9	174	182	104.1
Сайхан	2,387.9	236	314	132.9
Орхонтуул	258.9	2,571	2,578	100.3
Баруунбүрэн	250.1	178	168	94.3
Шаамар	316.5	4,985	6,801	136.4
Хүдэр	1,623.3	503	498	99.0
Сүхбаатар	5,549.9	2,364	3,053	129.1
Жавхлант	123.8	182	238	130.5
Түшиг	463.9	513	570	111.0
Хушаат	163.7	299	355	118.7

Эх үүсвэр: Аймгийн Татварын хэлтэс

3.3.7 НАӨТ-ЫН СУГАЛААНЫ ХОНЖВОР, /2017 оны 11 сарын байдлаар/

Нэгж азтаны урамшуулал /төгрөг/	Нийт азтан болсон төлбөрийн баримтын тоо	Нийт урамшуулал /сая.төг/
Дүн	901	28.0
20000	821	16.4
100000	71	7.1
500000	9	4.5

Эх үүсвэр: Аймгийн Татварын хэлтэс

3.4 ГАДААД ХУДАЛДАА

3.4.1 СЭЛЭНГЭ ДЭХ ГААЛИЙН ГАЗРААР ДАМЖСАН ГАДААД ХУДАЛДАА,

Бараа эргэлт	Импорт /мян. \$/		Экспорт /мян.\$/		Нийт эргэлт /мян.\$/		<u>2017-XII</u> 2016-XII
	2016-XII	2017-XII	2016-XII	2017-XII	2016-XII	2017-XII	
Сүхбаатар боомт	46383.6	90756.9	298.9	1142.71	46682.5	91899.61	196.9
Алтанбулаг боомт	114314.4	140649	941.4	1726.18	115255.8	142375.18	123.5
Алтанбулаг / чөлөөт бүс/	460.6	347.23			460.6	347.23	75.4
Дүн	161158.6	231753.1	1240.3	2868.89	162398.9	234622.02	144.5

Эх үүсвэр: Сэлэнгэ аймаг дахь Гаалийн газар

3.5 ҮНЭ

3.5.1 АЙМГИЙН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС

Хэрэглээний үнийн индекс	<u>2017-XII</u>	<u>2017-XII</u>	<u>2017-XII</u>
	2015	2016-XII	2017-XI
Аймгийн ерөнхий индекс	108.5	109.1	103.0
ХҮНСНИЙ БАРАА, СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	104.2	107.8	102.4
СОГТУУРУУЛАХ УНДАА, ТАМХИ, МАНСУУРУУЛАХ БОДИС	105.5	105.4	100.0
ХУВЦАС, БӨС БАРАА, ГУТАЛ	108.8	108.1	101.6
ОРОН СУУЦ, УС, ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	119	115.7	123.0
ГЭР АХУЙН ТАВИЛГА, ГЭР АХУЙН БАРАА	114.4	113.1	102.0
ЭМ, ТАРИА, ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	112.9	110.1	100.0
ТЭЭВЭР	106.8	110.3	100.7
ХОЛБООНЫ ХЭРЭГСЭЛ, ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	98.5	100.2	100.0
АМРАЛТ, ЧӨЛӨӨТ ЦАГ, СОЁЛЫН БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	109.0	108.7	100.0
ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛ, ДОТУУР БАЙРНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	106.8	106.6	107.0
БУСАД БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	118.7	113.9	102.0

3.5.2 ӨРГӨН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ, мян.төг

Өргөн хэрэглээний барааны нэр төрөл	2017- XI сар	2017- XII сар	<u>2017 - XII</u> <u>2017 - XI</u>
1.ХҮНСНИЙ БАРАА			
1 Талх, гурил, будаа			
Гурил /савласан, кг/	1300	1400	107.7
Талх /орон нутгийн, ш/	1100	1100	100.0
Нарийн боов /кг/	2500	2500	100.0
Будаа /кг/	2500	2400	96.0
Элсэн чихэр /кг/	2400	2600	108.3
2 МАХ МАХАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН			
Хонины мах /кг/	5000	5000	100.0
Үхрийн мах /кг/	5500	5500	100.0
Адууны мах /кг/	5500	5500	100.0
Ямааны мах /кг/	5000	5000	100.0
Дотор мах, цувдай /цусгүй/	3000	3000	100.0
Хиам /чанасан, кг/	12000	12000	100.0
3 СҮҮ, СҮҮН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ӨНДӨГ			
Сүү /задгай, л/	1200	1300	108.3
Сүү / савласан, л/	2600	2600	100.0
Тараг /задгай, л/	1300	1800	138.5
Хорхой ааруул /задгай, чихэртэй, кг/	12000	13000	108.3
Айраг /л/	3500	3500	100.0
Хуурай сүү /кг, Орос, 25% тослогтой/	4000	4000	100.0
Өндөг /ш/	300	320	106.7
4 Бүх төрлийн өөх тос			
Ургамлын тос /л/	3800	3800	100.0
Өөхөн тос /кг/	1800	1800	100.0
Шар тос /кг/	12000	13000	108.3
Масло /задгай, кг/	6000	5000	83.3
5 ХҮНСНИЙ НОГОО			
Төмс /кг/	800	1000	125.0
Лууван /кг/	1200	1400	116.7
Манжин /кг/	1500	1500	100.0
Байцаа /кг/	1500	1500	100.0
Сонгино /кг/	1500	1500	100.0
Өргөст хэмх /шилтэй, дарсан/	4500	4500	100.0
Алаг салат /шилтэй, Urbanek, 630гр/	2800	2800	100.0
2 ШАТАХУУН			
Бензин А - 80	1480	1480	100.0
Бензин А - 92	1630	1630	100.0
Дизелийн түлш	1720	1720	100.0

3.5.3 БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛЫН ҮНЭ, ХАНШ, төгрөгөөр

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2017 он 4-р улирал
Цемент / 50 кг /	кг	12000
Шохой	кг	750
Будаг /Солонго /	литр	3200
Обой /цаасан/	ширхэг	6000
Обой /хулдаас/	ширхэг	13000
Хадаас	кг	3300
Цонхны шил	м2	20000
Хаалга / модон /	ширхэг	150.000
/ бүргэд /	ширхэг	350.000
Шалны хулдаас /нимгэн/	метр	6000
Шалны хулдаас/зузаан/	метр	20000
Замаск / 25 кг /	кг	6500
Цахилгааны утас / орос /	метр	2300
Багс /том/	ширхэг	500
Багс /жигжиг/	ширхэг	2500
Тараган цавуу	кг	3000

3.5.4 МАЛЫН ҮНЭ, мян.төг

Үзүүлэлт	Нас, хүйс	Х/н	2016	2017
А.Малын үнэ				
1.Адуу				
нас гүйцсэн	эр	толгой	750.0	720.0
	эм	толгой	730.0	700.0
Өсвөр насны	эр	толгой	500.0	500.0
	эм	толгой	500.0	500.0
2.Үхэр				
Нас гүйцсэн	эр	толгой	850.0	760.0
	эм	толгой	840.0	740.0
Бух		толгой	700.0	500.0
Өсвөр насны	эм	толгой	690.0	480.0
	эр	толгой		
3.Хонь				
Нас гүйцсэн	эр	толгой	120.0	100.0
	эм	толгой	120.0	90.0
Хуц		толгой	90.0	
Өсвөр насны	эр	толгой	80.0	
	эм	толгой	110.0	80.0
4.Ямаа				
Нас гүйцсэн	эр	толгой	100.0	75.0
	эм	толгой	60.0	-
	эм	толгой	50.0	-
Өсвөр насны	эр	толгой	750.0	720.0
	эм	толгой	730.0	700.0

В.Малын гаралтай бүтээгдэхүүний үнэ /төгрөг/

Үзүүлэлт	Х/Н	2016-ХII	2017-ХII
1.Мах			
Тахианы	кг	7500	6500
Гахайны	кг	6000	7500
2.Хөөвөр, хялгас			
Адууны дэл	кг		3000
Адууны сүүл	кг		3000
3.Арьс шир			
Адууны шир	ш	20000	20000
Үхрийн шир			
1.80-2.3 метрийн хэмжээтэй шир	ш	20000	15000
2.3 метрээс дээш хэмжээтэй шир	ш	22000	35000
хонины ноостой нэхий /өлөнтэй/	ш	1500	4000
Ноосгүй нэхий	ш		
ямааны ноолууртай арьс	ш	10000	25000
ноолуургүй арьс	ш		
4.Хөдөө аж ахуйн бусад бүтээгдэхүүн			
Өндөг, дотоодын	ш	320	-
Зөгийн бал, дотоодын	кг	20000	20000
Загас, дотоодын			
булуу цагаан /сазаан/	кг	15000	15000
бусад	кг	13000	18000
5.Газар тариалангийн бүтээгдэхүүний үнэ (дотоодын)			
5.1.Хүнсний ногоо			
Сонгино	кг	2000	2000
Сармис	кг	10000	20000
5.2 Боодолтой өвс			
Задгай өвс	боодол		5000
	тн		150000
5.2.Жимс,жимсгэнэ			
Үхрийн нүд	кг		5000
Чацаргана	кг		5000
6. Хэрэглээний мод			
	м3		62500

Тайлбар:Үнийг Сүхбаатар хотын ханшаар авсан болно.

4 ЭДИЙН ЗАСГИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ**4.2 БИЗНЕС РЕГИСТР****4.2.1 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ТОО**

Сумдын нэрс	ХК	ХХК	ББН	ЗБН	Хоршоо	ОНӨҮГ	Салбар	Нийт татвар төлөгчийн тоо
ДҮН	15	1832	267	71	167	17	469	2838
Алтанбулаг		76	14		5		7	102
Ерөө		117	8	3	13	2	62	205
Зүүнбүрэн		35	8	1	6	1	13	64
Мандал	2	405	34	27	26	2	53	549
Орхон	1	28	23	2	8		21	83
Сант	1	20	11	2	9		15	58
Цагааннуур		63	7	1	11		8	90
Баянгол	1	86	16	9	15	1	39	167
Сайхан		185	8	4	10		59	266
Орхонтуул	3	23	15	1	12	1	30	85
Баруунбүрэн		26	8		4		18	56
Шаамар	1	42	18	2	12	1	18	94
Хүдэр		82	12	4	4	2	32	136
Сүхбаатар	5	548	43	7	16	7	74	700
Жавхлант	1	52	1		6		11	71
Түшиг		35	6	1	5		4	51
Хушаат			35	7	5		4	51
Бусад		9					1	10

Эх үүсвэр: Аймгийн Татварын хэлтэс

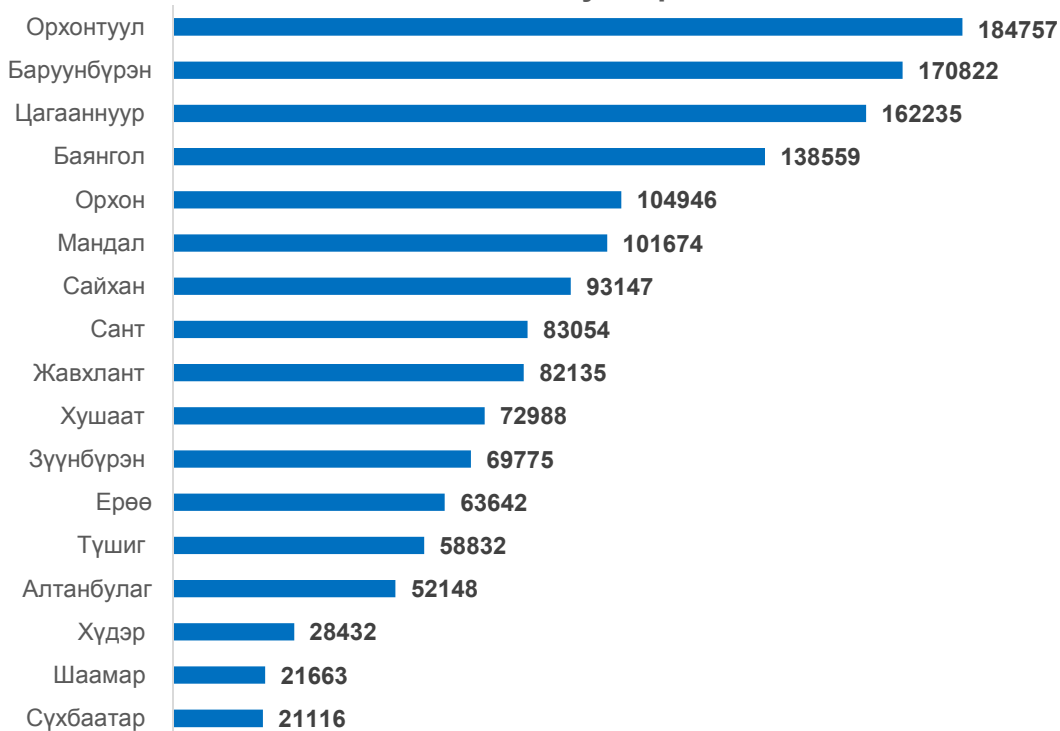
4.2.2 ТАТВАР ТӨЛӨГЧИЙН БҮРТГЭЛИЙН ХӨДӨЛГӨӨН

Хариуцлагын хэлбэр	Жилийн эхэнд	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Улирлын эцэст
ДҮН	3096	299	16	3379
ХХК	1710	168	8	1870
ХК	16		1	15
ББН	191	41		232
ЗБН	47	17		64
Хоршоо	160	6	3	163
Хад. зээлийн хоршоо	3			3
ОНӨҮГ, ТӨҮГ	14	3	1	16
Салбар	461	12	1	472
Сан	227	10	1	236
ТББ, ОНБ, шашин	181	32		213
Төсөвт газар	24	3	1	26

Эх үүсвэр: Аймгийн Татварын хэлтэс

4.2 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ**4.2.1 НИЙТ МАЛЫН ТОО, сумдаар**

Сумын нэр	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII	<u>2017-XII</u> <u>2016-XII</u>
ДҮН	1471684	1458740	1599750	1509925	94.39
Алтанбулаг	39423	45518	46758	52148	111.5
Ерөө	66006	67727	76419	63642	83.3
Зүүнбүрэн	73310	68204	72901	69775	95.7
Мандал	115858	113610	113820	101674	89.3
Орхон	97420	93015	106038	104946	99.0
Сант	69356	69500	81219	83054	102.3
Цагааннуур	138762	145811	159718	162235	101.6
Баянгол	140946	138211	148862	138559	93.1
Сайхан	86465	82951	97064	93147	96.0
Орхонтуул	207798	186720	216060	184757	85.5
Баруунбүрэн	158673	165558	180486	170822	94.6
Шаамар	22256	22624	23836	21663	90.9
Хүдэр	27404	29172	34925	28432	81.4
Сүхбаатар	17843	16602	19367	21116	109.0
Жавхлант	96624	94161	95011	82135	86.4
Түшиг	37256	43114	50423	58832	116.7
Хушаат	76284	76242	76843	72988	95.0

Нийт малын тоо сумаар /толгой/

4.2.2 НИЙТ МАЛЫН ТОО, төрлөөр

Сумын нэр	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа
Бүгд	1 509 925	95 447	218 403	507	699 295	496 273
Сүхбаатар	21 116	1 902	5 758		6 216	7 240
Алтанбулаг	52 148	2 987	10 046	2	24 425	14 688
Баруунбүрэн	170 822	9 540	16 874	49	87 021	57 338
Баянгол	138 559	9 059	16 635		71 845	41 020
Ерөө	63 642	4 958	11 991		25 351	21 342
Жавхлант	82 135	4 675	10 054		38 929	28 477
Зүүнбүрэн	69 775	3 868	11 390		31 274	23 243
Мандал	101 674	11 818	27 224	50	32 376	30 206
Орхон	104 946	6 374	13 131		45 865	39 576
Орхонтуул	184 757	13 068	16 977	403	88 264	66 045
Сайхан	93 147	5 870	13 144		43 972	30 161
Сант	83 054	4 556	11 347	3	40 694	26 454
Түшиг	58 832	3 383	9 257		28 099	18 093
Хүдэр	28 432	2 700	7 875		10 374	7 483
Хушаат	72 988	2 977	9 899		35 755	24 357
Цагааннуур	162 235	6 056	20 161		81 572	54 446
Шаамар	21 663	1 656	6 640		7 263	6 104

4.2.3 НИЙТ МАЛЫН ТОО, багаар, төрлөөр

Сумын нэр	Баг	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа
Сүхбаатар	1-р баг, Хонгорморьт	8 184	598	1 920		2 397	3 269
	2-р баг, Цагаан-Эрэг	187	63	84		15	25
	3-р баг, Салхит	392	103	179		35	75
	4-р баг, Баянхаан	1 996	67	272		904	753
	5-р баг, Боргүвээ	6 321	723	2 411		1 680	1 507
	6-р баг, Орхон	95	23	72			
	7-р баг, Ганзам	243	71	72		100	
	8-р баг, Буурхээр	3 698	254	748		1 085	1 611
Алтанбулаг	1-р баг, Бүргэдтэй	3 815	338	907		1 560	1 010
	2-р баг, Суварга	2 945	332	1 039		1 225	349
	3-р баг, Цөх	45 388	2 317	8 100	2	21 640	13 329
Баруунбүрэн	1-р баг, Ивэн	68 759	3 371	5 443	6	37 268	22 671
	2-р баг, Бургалтай	81 685	4 576	8 679	43	41 431	26 956
	3-р баг, Цагаан-Овоо	20 378	1 593	2 752		8 322	7 711
Баянгол	1-р баг, Хараа	44 404	3 430	5 045		20 938	14 991
	2-р баг, Баян	56 147	3 137	6 074		32 712	14 224
	3-р баг, Гонир	38 008	2 492	5 516		18 195	11 805

2017 оны жилийн эцсийн эмхэтгэл

Ерөө	1-р баг, Тавин	37 697	2 117	4 846		17 396	13 338
	2-р баг, Буурагчин	16 899	1 492	3 933		5 825	5 649
	3-р баг, Бугант	9 046	1 349	3 212		2 130	2 355
Жавхлант	1-р баг, Бумбат	49 243	2 821	5 911		23 178	17 333
	2-р баг, Моностой	32 892	1 854	4 143		15 751	11 144
Зүүнбүрэн	1-р баг, Жаргалант	6 693	547	2 027		2 111	2 008
	2-р баг, Бэлчир	26 750	2 124	5 592		10 666	8 368
	3-р баг, Мангирт	36 332	1 197	3 771		18 497	12 867
Мандал	1-р баг, Төмөр зам	15 260	984	2 702		6 161	5 413
	2-р баг, Ширхэнцэг	9 496	1 092	2 062		3 480	2 862
	3-р баг, Баянсуудал	9 928	1 247	1 650	50	3 591	3 390
	4-р баг, Хэрх	22 284	2 539	7 133		6 968	5 644
	5-р баг, Түнхэл	15 974	2 376	5 236		3 681	4 681
	6-р баг, Баянхангай	4 672	466	1 371		1 168	1 667
	7-р баг, Минжийн хангай	3 227	661	1 634		572	360
	8-р баг, Тарни	17 620	1 846	3 804		6 142	5 828
	9-р баг, Баян-Арцат	3 213	607	1 632		613	361
Орхон	1-р баг, Орхон	11 049	1 311	2 962		2 996	3 780
	2-р баг, Бэлэндалай	93 897	5 063	10 169		42 869	35 796
Орхонтуул	1-р баг, Рашаант	66 764	5 452	7 570	59	31 433	22 250
	2-р баг, Баянцогт	64 192	4 441	5 074	34	31 736	22 907
	3-р баг, Хонгор-Овоо	53 801	3 175	4 333	310	25 095	20 888
Сайхан	1-р баг, Хөтөл	5 138	769	1 001		1 597	1 771
	2-р баг, Гавшгай	7 440	511	1 346		2 605	2 978
	3-р баг, Номгон	80 569	4 590	10 797		39 770	25 412
Сант	1-р баг, Ивэн	44 884	2 584	5 583	3	23 107	13 607
	2-р баг, Хушаат	38 170	1 972	5 764		17 587	12 847
Түшиг	1-р баг, Жаргалмандах	32 510	1 674	5 570		16 149	9 117
	2-р баг, Ар нуга	26 322	1 709	3 687		11 950	8 976
Хүдэр	1-р баг, Тарвагатай	22 125	1 828	5 281		9 040	5 976
	2-р баг, Баянцагаан	6 307	872	2 594		1 334	1 507
Хушаат	1-р баг, Даагат	31 002	1 197	4 304		14 507	10 994
	2-р баг, Мөнхтолгой	41 986	1 780	5 595		21 248	13 363
Цагааннуур	1-р баг, Оргих	82 282	2 677	7 060		42 704	29 841
	2-р баг, Хуурч	19 960	934	2 993		9 184	6 849
	3-р баг, Тийрэг	59 993	2 445	10 108		29 684	17 756
Шаамар	1-р баг, Дэлгэрхаан	9 203	775	2 670		2 908	2 850
	2-р баг, Охиндий	8 123	485	2 449		2 794	2 395
	3-р баг, Дулаанхаан	4 337	396	1 521		1 561	859
Нийт		1 509 925	95 447	218403	507	699295	496273

4.2.4 МАЛ ТӨЛЛӨЛТ, малын төрлөөр

Малын төрлөөр	Төллөсөн эх, толгойгоор				Төллөлтийн хувь
	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII	
Бүгд	546 152	581 305	599 885	554 569	75.6
Ингэ	82	73	94	99	56.9
Гүү	16961	18791	20249	19691	67.5
Үнээ	58527	68825	69707	68285	73.1
Эм хонь	278245	294329	303446	281552	77.8
Эм ямаа	192337	199287	206389	184942	74.3

4.2.5 МАЛ ТӨЛЛӨЛТ, сумдаар

Сумын нэр	Төллөсөн эх, толгойгоор				Төллөлтийн хувь
	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII	
Дүн	546 152	581 305	599 885	554 569	75.6
Алтанбулаг	13660	15811	18132	16742	76.7
Ерөө	23296	26031	28262	23642	67.5
Зүүнбүрэн	27982	26219	27948	16948	50.4
Мандал	40906	46489	44070	41956	76.9
Орхон	32707	34817	32928	38604	79.8
Сант	23783	28152	31545	35035	91.1
Цагааннуур	53179	51043	64375	48369	66.7
Баянгол	54583	56741	55942	58863	83.4
Сайхан	28608	35051	30777	40514	90.8
Орхонтуул	80628	87679	82944	79391	82.4
Баруунбүрэн	56956	57389	59671	62157	77.6
Шаамар	9337	9791	9972	8843	82.7
Хүдэр	9305	9999	11105	8448	55.1
Сүхбаатар	6615	8038	7678	8606	96.6
Жавхлант	34441	35046	41703	29308	66.3
Түшиг	14749	16630	17748	20531	89.8
Хушаат	35417	36379	35085	16612	46.9

4.2.6 ТӨЛ БОЙЖИЛТ, малын төрлөөр

Малын төрлөөр	Төл бойжилт, толгойгоор				Бойжилтын хувь
	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII	2017
Бүгд	545 653	569 255	598953	529 990	95.4
Ботго	81	70	89	96	97.0
Унага	16719	18350	20059	19035	96.7
Тугал	58245	68062	69393	66338	97.1
Хурга	278307	288417	303344	267529	94.9
Ишиг	192301	194356	206068	176992	95.4

4.2.7 ТӨЛ БОЙЖИЛТ, сумдаар

Сумын нэр	Төл бойжилт				Бойжилтын хувь
	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII	2017
Бүгд	545 653	569 255	598 953	529 990	95.4
Алтанбулаг	13695	15760	18094	16507	98.5
Ерөө	23281	25725	28100	21085	89.1
Зүүнбүрэн	27835	25863	27821	14980	88.4
Мандал	40946	45891	44205	41176	97.5
Орхон	33403	33796	32840	38444	99.6
Сант	23749	28144	31545	33689	96.1
Цагааннуур	52621	46555	63984	46597	96.2
Баянгол	54509	56472	55866	58520	99.3
Сайхан	28687	34845	30804	40503	99.7
Орхонтуул	80576	87210	82723	77983	98.1
Баруунбүрэн	56466	56410	59262	60339	97.1
Шаамар	9244	9702	9892	8749	98.9
Хүдэр	9211	9852	11079	8156	96.1
Сүхбаатар	6679	8249	7706	8545	97.8
Жавхлант	34497	33621	42052	21640	73.7
Түшиг	14722	16427	17657	20430	99.5
Хушаат	35532	34733	35323	12647	76.1

4.2.8 ХОРОГДСОН ТӨЛ, малын төрлөөр

Малын төрлөөр	Хорогдсон төл, толгойгоор				2017-XII
	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII	2016-XII
Бүгд	2 400	13 095	2 409	25 419	10.5*
Ботго	1	3	5	3	60.0
Унага	242	441	190	656	3.5*
Тугал	284	771	316	1 949	6.2*
Хурга	847	6 416	898	14 346	15.9*
Ишиг	1026	5464	1000	8465	8.4*

4.2.9 ХОРОГДСОН ТӨЛ, сумдаар

Сумын нэр	Хорогдсон төл, толгойгоор				2017-XII
	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII	2016-XII
Бүгд	2 400	13 095	2 409	25 419	10.5*
Алтанбулаг	2	71	78	250	3.2*
Ерөө	22	322	181	2 570	14.2*
Зүүнбүрэн	147	356	165	1 968	11.9*
Мандал	229	933	278	1 059	3.8*
Орхон	95	1 021	88	160	181.8
Сант	34	8	0	1 353	0.0
Цагааннуур	560	4 513	394	1 841	4.6*
Баянгол	74	269	76	386	5.0*
Сайхан	35	277	25	116	4.6*
Орхонтуул	398	577	373	1 489	3.9*
Баруунбүрэн	490	979	409	1 818	4.4*
Шаамар	93	89	80	94	117.5
Хүдэр	124	177	98	327	3.3*
Сүхбаатар	45	27	33	196	5.9*
Жавхлант	0	1 505	1	7 716	7716.*
Түшиг	27	205	92	101	109.8
Хушаат	25	1766	38	3975	104.6*

тайлбар * - дахин их

4.2.10 ТОМ МАЛЫН ЗҮЙ БУС ХОРОГДОЛ, сумдаар

Сумын нэр	Хорогдсон том мал, тол				Оны эхний малд эзлэх хувь
	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII	2017
Дүн	2 995	8 235	3 347	69 610	4.35
Алтанбулаг	57	159	90	3324	7.11
Ерөө	447	625	176	17666	23.12
Зүүнбүрэн	68	546	32	5090	6.98
Мандал	320	744	733	3336	2.93
Орхон	6	954	65	1155	1.09
Сант	36	62	17	1131	1.39
Цагааннуур	313	1281	240	5667	3.55
Баянгол	27	399	88	848	0.57
Сайхан	34	365	198	702	0.72
Орхонтуул	793	1376	912	6296	2.91
Баруунбүрэн	400	873	262	2524	1.40
Шаамар	116	70	90	547	2.29
Хүдэр	154	164	126	6917	19.81
Сүхбаатар	55	40	111	268	1.38
Жавхлант	81	318	95	7168	7.54
Түшиг	80	51	58	65	0.13
Хушаат	8	208	54	6906	8.99

4.2.11 ӨВЧНӨӨР ХОРОГДСОН МАЛ, сумдаар

Сумын нэр	Өвчнөөр хорогдсон мал, толгойгоор				Зүй бус хорогдолд эзлэх хувь
	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII	2017
Дүн	396	855	443	8 257	11.9
Алтанбулаг	22	139	36	2207	66.4
Ерөө		18			0.0
Зүүнбүрэн	24	61		4	0.1
Мандал	90	25	69	1802	54.0
Орхон	3		29		0.0
Сант	9	18	3	38	3.4
Цагааннуур	26	42		1	0.0
Баянгол			4		0.0
Сайхан	2		51	1	0.1
Орхонтуул	190	369	215	375	6.0
Баруунбүрэн				16	0.6
Шаамар	5	11	6	28	5.1
Хүдэр	16	15	20	3756	54.3
Сүхбаатар	1	4	7	10	3.7
Жавхлант	4	93		19	0.3
Түшиг					0.0
Хушаат	4	60	3		0.0

4.2.12 ХЭЭЛТЭГЧ МАЛЫН ХОРОГДОЛ, сумдаар

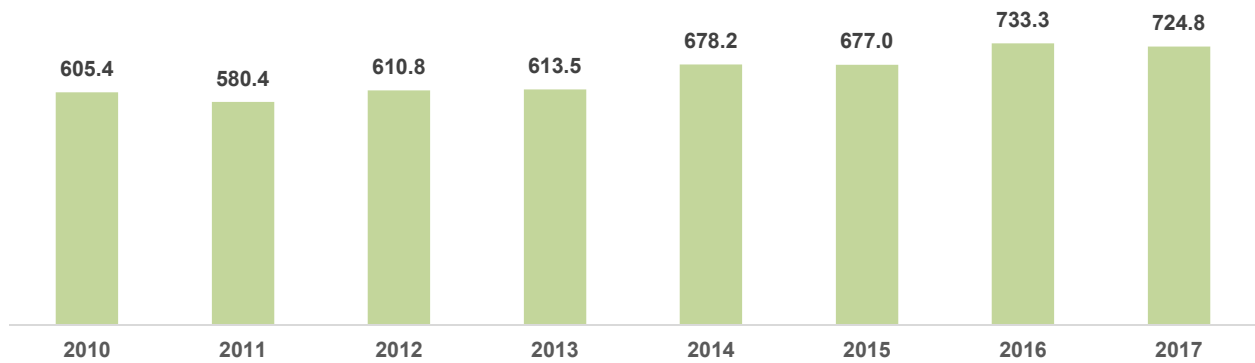
Сумын нэр	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII	<u>2017-XII</u> 2016-XII
Дүн	590	2 283	752	21 634	27.7*
Алтанбулаг	27	50	22	824	37.4*
Ерөө	11	64	78	1 895	24.2*
Зүүнбүрэн	61	242	15	3 547	236.4*
Мандал	65	354	211	1 657	7.8*
Орхон	-	175	-	299	0.0
Сант	8	17	1	232	232.0*
Цагааннуур	110	556	49	1 366	27.8*
Баянгол	1	208	17	336	19.7*
Сайхан	31	157	46	149	3.2*
Орхонтуул	110	205	61	531	8.7*
Баруунбүрэн	-	-	-	-	0.0
Шаамар	82	42	44	322	7.3*
Хүдэр	19	34	27	2 500	92.5*
Сүхбаатар	47	1	18	88	4.8*
Жавхлант	4	0	93	4 835	51.9*
Түшиг	10	28	16	56	3.5*
Хушаат	4	150	54	2 997	55.5*

4.2.13 ХЭЭЛТЭГЧ МАЛЫН ТОО, сумдаар

Сумын нэр	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII
ДҮН	678227	677004	733361	724889
Алтанбулаг	18699	21519	21842	23922
Ерөө	30869	31197	35042	32591
Зүүнбүрэн	35317	33787	33652	36186
Мандал	52735	52598	54546	48726
Орхон	43710	41664	48379	50421
Сант	32350	33030	38438	41207
Цагааннуур	65977	70174	72534	78135
Баянгол	64579	64783	70561	66338
Сайхан	39554	37577	44596	45053
Орхонтуул	93992	85027	96290	85975
Баруунбүрэн	68530	72573	80099	75429
Шаамар	10443	10524	10699	10404
Хүдэр	12151	12654	15333	13329
Сүхбаатар	8418	7828	8911	10021
Жавхлант	45503	44981	44199	41398
Түшиг	18584	20591	22856	27661
Хушаат	36816	36497	35384	38093

Хээлтэгч малын тоо /мян.тол/

4.2.14 МАЛТАЙ, МАЛЧИН ӨРХ, сумдаар

Сумын нэр	Малтай өрх	Тавиул малтай өрхийн тоо	Мал бүхий өрх тоо	Малчин өрхийн тоо
ДҮН	9541	42	4820	4679
Сүхбаатар	378	4	235	139
Алтанбулаг	358	13	127	218
Баруунбүрэн	580		101	479
Баянгол	797	2	390	405
Ерөө	659	2	382	275
Жавхлант	402		112	290
Зүүнбүрэн	489		184	305
Мандал	1836	9	1339	488
Орхон	426		182	244
Орхонтуул	673		273	400
Сайхан	518		276	242
Сант	337		110	227
Түшиг	310	3	200	107
Хүдэр	358	5	255	98
Хушаат	311		72	239
Цагааннуур	623		198	425
Шаамар	486	4	384	98

4.2.15 ЦЭВЭР, ЭРЛИЙЗ МАЛЫН ТОО

Сумын нэр	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII
ДҮН	337942	346310	365027	373178
Алтанбулаг	16957	17508	17509	18564
Ерөө	12138	11760	9494	10885
Зүүнбүрэн	22118	19879	21364	20034
Мандал	4012	4390	5863	7836
Орхон	12691	7104	10422	11355
Сант	8600	9400	9740	9727
Цагааннуур	17214	19795	22006	23874
Баянгол	82109	91303	88853	87334
Сайхан	9284	6501	5215	2939
Орхонтуул	60805	73726	73249	65759
Баруунбүрэн	24320	25156	32122	36385
Шаамар	3142	2685	3511	5260
Хүдэр	3201	3555	5070	5195
Сүхбаатар	2945	3040	3934	4003
Жавхлант	17200	6591	17387	18031
Түшиг	23873	24436	19447	23665
Хушаат	17333	19481	19841	22332

Эх үүсвэр: Аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар

4.2.16 МАЛЧДЫН ТОО, сумдаар

Сумын нэр	Нийт малчдын тоо	Бусад	16-34	35-54 насны эм, 35-59 насны эр	55 ба түүнээс дээш насны эм, 60 ба түүнээс дээш насны эр	Нийт малчдаас эрэгтэй	Нийт малчдаас эмэгтэй
Сүхбаатар	199	-	38	149	12	128	71
Алтанбулаг	399	1	96	231	71	225	174
Баруунбүрэн	894	-	313	448	133	495	399
Баянгол	719	-	156	434	129	409	310
Ерөө	498	-	143	302	53	269	229
Жавхлант	485	-	149	261	75	305	180
Зүүнбүрэн	498	1	171	276	50	286	212
Мандал	916	5	213	533	165	510	406
Орхон	389	1	108	233	47	226	163
Орхонтуул	696	-	214	407	75	438	258
Сайхан	411	-	122	252	37	244	167
Сант	426	1	140	242	43	259	167
Түшиг	148	-	45	85	18	106	42
Хүдэр	165	-	57	82	26	109	56
Хушаат	437	4	140	237	56	243	194
Цагааннуур	830	1	326	418	85	455	375
Шаамар	168	-	32	114	22	101	67
Нийт	8 278	14	2 463	4704	1097	4808	3470

4.2.17 МАЛЧДЫН АХУЙ, СОЁЛЫН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ, сумдаар

Сумын нэр	Цахилгаан эх үүсгүүртэй өрх	Нарны цахилгаан эх үүсгүүртэй өрх	Салхины цахилгаан эх үүсгүүртэй өрх	Бага оврын цахилгаан эх үүсгүүртэй өрх	Төвлөрсөн системтэй өрх	Сансрын антеннтай өрх	Телевизтэй өрх	Радиотой өрхийн тоо	Оёдлын машинтай өрх	Хөлдөөгч	Угаалгын машин	Компьютер
ДҮН	4540	3803	9	72	648	3391	4017	924	1879	1387	1005	84
Сүхбаатар	139	38			101	74	134	10	47	108	87	13
Алтанбулаг	205	127			78	162	199	8	95	60	55	4
Баруунбүрэн	457	411			46	418	453	182	303	164	101	11
Баянгол	448	326		11	111	381	395	65	146	179	168	7
Ерөө	281	255	2	3	18	226	244	149	47	46	34	1
Жавхлант	265	248	1		16	145	250	42	95	69	23	3
Зүүнбүрэн	348	271		40	37	281	290	35	123	78	109	7
Мандал	393	297	4	8	79	226	268	59	114	102	79	7
Орхон	216	175			41	128	197	68	36	32	9	
Орхонтуул	346	340		0	6	234	329	64	193	94	65	2
Сайхан	235	233			2	176	197	75	118	68	29	1
Сант	246	237			9	183	201	34	101	72	34	1
Түшиг	108	106		2	0	102	105	29	53	35	11	2
Хүдэр	93	93			0	38	87	7	48	19	18	1
Хушаат	247	212	1	5	29	225	232	27	110	96	59	7
Цагааннуур	419	383		3	33	332	344	56	208	123	91	7
Шаамар	94	51	1		42	60	92	14	42	42	33	10

4.2.18 ИРГЭДИЙН МАЛЫН БҮЛГЭЛЭЛТ

Бүлэглэлт	Өрхийн тоо	Ам бүлийн тоо	Нэг өрхийн ам бүлийн тоо	Малын тоо бодод шилжүүлсэнээр	Малын тоо толгойн тоогоор	Тэмээ (тоо)	Адуу (тоо)
10 хүртэлх малтай	2 169	7 593	3.5	11 431.0	11 709		1 150
11-30 малтай	1 804	6 386	3.5	30 433.2	34 066		5 367
31-50 малтай	853	2 972	3.5	25 539.7	33 588		5 932
51-100 малтай	1 128	3 951	3.5	47 386.2	82 767		13 142
101-200 малтай	1 217	4 326	3.6	68 015.0	175 489	31	16 683
201-500 малтай	1 535	5 936	3.9	134 772.0	491 516	186	24 698
501-999 малтай	685	2 867	4.2	113 990.9	459 745	217	18 765
1000-1499 малтай	132	630	4.8	35 629.9	150 514	44	6 331
1500-2000 малтай	11	70	6.4	4 601.6	18 809	2	680
2001-с дээш малтай	7	29	4.1	4 156.1	16 299	21	888

Хүснэгт 4.2.18-ын үргэлжлэл

Бүлэглэлт	Үхэр (тоо)	Хонь (тоо)	Ямаа (тоо)	Нэг өрхөд ноогдох мал (Бодод шилжүүлсэнээр)	Нэг өрхөд ноогдох мал (Толгойн тоогоор)	Нэг хүнд ноогдох мал (Бодод шилжүүлсэнээр)	Нэг хүнд ноогдох мал (Толгойн тоогоор)
10 хүртэлх малтай	10 235	132	192	5.3	5.4	1.5	1.5
11-30 малтай	24 468	1 663	2 568	16.9	18.9	4.8	5.3
31-50 малтай	18 267	4 009	5 380	29.9	39.4	8.6	11.3
51-100 малтай	28 294	18 811	22 520	42.0	73.4	12.0	20.9
101-200 малтай	33 041	60 667	65 067	55.9	144.2	15.7	40.6
201-500 малтай	47 676	233 987	184 969	87.8	320.2	22.7	82.8
501-999 малтай	33 397	253 984	153 382	166.4	671.2	39.8	160.4
1000-1499 малтай	8 548	89 665	45 926	269.9	1 140.3	56.6	238.9
1500-2000 малтай	1 324	11 862	4 941	418.3	1 709.9	65.7	268.7
2001-с дээш малтай	1 049	9 479	4 862	593.7	2 328.4	143.3	562.0

4.2.19 МАЛЖУУЛАЛТЫН ТАЛААР АВСАН АРГА ХЭМЖЭЭ

Сумын нэр	Нийт зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, бүгд	Үүнээс: Гадаад орон, олон улсын байгууллагын төсөл, хөтөлбөрийн хөрөнгөөр	Үүнээс: Орон нутгийн хөрөнгөөр	Үүнээс: Бусад	Малжуулалтаар авсан малын тоо	Үүнээс: бодын тоо	Үүнээс: богийн тоо	Малжуулалтанд хамрагдсан өрхийн тоо	Малжуулалтанд хамрагдсан ам бүлийн тоо
Бүгд	305390	64000	32500	208890	1653	536	1117	91	353
Баруунбүрэн	34050		18000	16050	276	45	231	8	31
Баянгол	30000			30000	72	72		6	26
Ерөө	24000			24000	48	48		5	16
Жавхлант	37000		14500	22500	569	44	525	23	76
Зүүнбүрэн	36000			36000	72	72		8	28
Орхон	24200	24200			50	50		5	17
Орхонтуул	28000			28000	56	56		6	20
Сайхан	44900	30000		14900	245	65	180	10	45
Түшиг	4200	4200			12	12		6	31
Хүдэр	36000			36000	72	72		8	30
Хушаат	5600	5600			100		100	5	23
Шаамар	1440			1440	81		81	1	10

4.2.20 МАЛ ХЭЭЛТҮҮЛГИЙН МЭДЭЭ, сумдаар

Сумын нэр	ИНГЭ			ГҮҮ			ҮНЭЭ			ЭМ ХОНЬ			ЭМ ЯМАА		
	Орвол зохих	Орсон	Хувь	Орвол зохих	Орсон	Хувь	Орвол зохих	Орсон	Хувь	Орвол зохих	Орсон	Хувь	Орвол зохих	Орсон	Хувь
ДҮН	176	92	52.3	31598	24778	78.4	91627	74786.02	81.6	351745	339720	96.6	249531	242040	97.0
Алтанбулаг	2	2		1000	748	74.8	4043	3450	85.3	11847	11200	94.5	7030	7000	99.6
Ерөө				1636	1358	83.0	4869	4187	86.0	13842	12850	92.8	12031	11800	98.1
Зүүнбүрэн				1340	1124	83.9	4793	4227	88.2	17211	16700	97.0	12842	12640	98.4
Мандал	18	8	44.4	4114	2988	72.6	12945	10097	78.0	16295	15420	94.6	15354	14800	96.4
Орхон				2151	1526	70.9	5268	4204	79.8	23647	22800	96.4	19355	18700	96.6
Сант	1			1392	1141	82.0	4543	3789	83.4	20898	20300	97.1	14373	14000	97.4
Түшиг				1029	817	79.4	3482	2800	80.4	14285	13900	97.3	8865	8500	95.9
Баянгол				3217	2698	83.9	7404	6256	84.5	35341	34550	97.8	20376	19800	97.2
Орхонтуул	134	70	52.2	4209	3543	84.2	6606	5199	78.7	43172	42200	97.7	31854	30800	96.7
Жавхлант				1662	1186	71.4	4173	3509	84.1	20552	19400	94.4	15011	14500	96.6
Сайхан				1887	1520	80.6	5607	4822	86.0	22525	21500	95.4	15034	14800	98.4
Цагааннуур				1894	1354	71.5	7918	6129	77.4	41117	40900	99.5	27206	26500	97.4
Баруунбүрэн	20	11	55.0	2867	2256	78.7	7101	5432	76.5	39498	38000	96.2	25943	24800	95.6
Хушаат				972	784	80.7	4233	3590	84.8	19520	18500	94.8	13368	13100	98.0
Шаамар				582	456	78.4	2886	2245	77.8	3587	3400	94.8	3349	3200	95.6
Хүдэр	1	1	100.0	863	678	78.6	3228	2673	82.8	5354	5100	95.3	3884	3600	92.7
Сүхбаатар				783	601	76.8	2528	2177	86.1	3054	3000	98.2	3656	3500	95.7

Эх үүсвэр: Аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар

4.2.21 ЦӨМ СҮРГИЙН МАЛЫН ЧАНАРЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Сумын нэр	Нийт цөм сүргийн тоо	Адуу				Үхэр					Хонь					Ямаа						
		Азарга		Гүү		Бух		Үнээ			Хуц			Эм хонь		Ухна			Эм ямаа			
		Тоо	АМЬДЫН ЖИН / кг/	Тоо	АМЬДЫН ЖИН / кг/	Тоо	АМЬДЫН ЖИН / кг/	Тоо	АМЬДЫН ЖИН / кг/	Сүүний гарц /кг/	Тоо	АМЬДЫН ЖИН / кг/	Ноосны гарц/ кг/	Тоо	АМЬДЫН ЖИН / кг/	Ноосны гарц/ кг/	Тоо	АМЬДЫН ЖИН / кг/	Ноолуурын гарц/ гр/	Тоо	АМЬДЫН ЖИН / кг/	Ноолуурын гарц/ гр/
Алтанбулаг	7420	10	432	60	350	20	560	420	380	1800	100	70	2.5	6500	65	1.6	10	53	420	300	48	250
Ерөө	6665	15	403	130	340	15	520	400	400	1300	60	75	3.6	4500	70	2.2	25	55	417	1520	45	260
Зүүнбүрэн	5558	20	451	212	340	30	590	1000	410	1350	89	65	2.4	3200	60	1.5	20	56	410	987	42	265
Мандал	9556	21	412	180	332	50	650	4000	430	2100	70	67	2.8	3000	58	1.7	35	56	450	2200	44	295
Орхон	5020	10	386	80	275	35	590	650	400	1300	40	76	3.8	3200	65	3.8	25	56	460	980	45	260
Сант	4092	10	409	92	295	20	610	900	380	1300	50	70	2.7	2100	62	1.6	20	55	480	900	46	260
Цагааннуур	11292	22	435	190	325	80	655	1600	470	2200	150	78	4.5	8000	61	3.6	125	54	470	1125	42	250
Баянгол	9803	35	436	230	335	60	590	1250	442	1240	120	70	2.9	6532	65	1.3	30	55	485	1546	44	295
Сайхан	5909	10	388	95	336	20	645	1200	426	1800	90	72	2.5	3245	62	1.3	25	53	485	1224	43	265
Орхонтуул	7854	20	458	186	342	56	675	1600	520	1200	120	70	2.7	3842	65	1.7	185	57	490	1845	46	265
Баруунбүрэн	6479	20	445	160	334	30	630	1300	450	1250	75	75	2.6	3458	66	1.5	36	53	450	1400	50	300
Шаамар	2199	10	390	60	320	15	560	510	350	1600	20	72	2.7	850	62	1.6	14	55	460	720	45	310
Хүдэр	2408	10	396	85	328	28	620	700	435	1350	20	69	2.8	1100	59	1.2	15	57	420	450	39	250
Сүхбаатар	1694	10	380	64	352	20	560	300	388	1800	15	75	2.8	725	64	1.3	20	51	435	540	42	255
Жавхлант	5702	15	412	120	339	30	545	700	432	1350	35	72	3.0	3459	63	1.8	43	52	460	1300	46	320
Түшиг	5684	16	407	135	240	35	540	2100	413	1300	30	71	2.8	2148	68	1.4	20	53	420	1200	45	280
Хушаат	5254	18	408	156	342	34	625	1380	411	1400	30	74	2.7	2483	61	1.3	28	56	460	1125	44	275
Дүн	102589	272	415	2,235	325	578	598	20,010	420	1,508	1,114	72	2.8	58,342	63	1.7	676	54	451	19,362	44	274

Эх үүсвэр: Аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар

4.2.22 МАЛ АЖ АХУЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ

Сумын нэр	Хонины ноос тн	Ноолуур тн	Адууны шир ширхэг	Үхрийн шир ширхэг	Хонины арьс ширхэг	Ямааны арьс ширхэг
ДҮН	936.6	159.6	15438	57705	235878	158550
Алтанбулаг	27.7	4.0	409	1947	6315	3458
Зүүнбүрэн	43.2	7.3	428	1600	7500	5464
Орхон	57.3	12.3	1025	3831	12822	11451
Сант	49.6	7.9	387	1963	8086	6055
Түшиг	30.7	4.5	402	1326	6708	3814
Баянгол	97.1	13.2	1542	6454	33374	16615
Сайхан	58.5	9.5	1014	3979	15877	10444
Жавхлант	57.1	10.4	927	1985	12861	8698
Орхонтуул	133.1	22.8	3000	7271	43221	28212
Баруунбүрэн	113.4	18.6	2598	4065	34494	23421
Ерөө	41.0	7.7	485	2274	6525	4553
Мандал	45.6	9.6	1627	10814	12509	10662
Цагааннуур	98.0	16.8	613	3887	19323	13809
Хушаат	49.2	7.7	283	1717	10153	5017
Шаамар	10.6	2.3	179	1595	2583	2211
Хүдэр	17.8	3.0	300	1675	2175	3335
Сүхбаатар	6.8	2.0	219	1322	1352	1331

4.2.23 ГАХАЙ, ШУВУУ, ЗӨГИЙН ТОО, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, сумдаар

Сумын нэр	Шувуу-бүгд	Гахай бүгд	Зөгийн бүлийн тоо	Өндөг /шир/	Гахайн мах /кг/	Зөгийн бал /кг/
Дүн	11443	4559	4358	610192	67618	101731
Сүхбаатар	1504	327	503	119830	28340	17900
Алтанбулаг	495	72	20	29900	2750	100
Баруунбүрэн	136	45	20	4300	1360	160
Баянгол	1572	109	35	196092	850	900
Ерөө	1171	166	245	20340	1600	4250
Жавхлант	48	11	-	2200	500	-
Зүүнбүрэн	1151	162	132	38860	1275	2480
Мандал	1950	2006	93	36690	5188	200
Орхон	215	160	20	6000	420	-
Орхонтуул	299	225	-	12850	13925	-
Сайхан	333	458	-	32950	2700	-
Сант	354	71	15	10580	1460	64
Түшиг	87	63	91	1300	630	1385
Хүдэр	240	182	-	500	2220	-
Хушаат	233	28	-	22190	1420	-
Цагааннуур	958	433	60	55370	2580	30
Шаамар	697	41	3124	20240	400	74262

4.2.24 ТАРИАЛАЛТЫН МЭДЭЭ, сумдаар, Га-аар

Сумын нэр	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII	<u>2017-XII</u> <u>2016-XII</u>
Үр тариа					
ДҮН	142191.25	153567.6	147366	157798.1	107.1
Алтанбулаг	4680	5260	6264	5378	85.9
Ерөө	12295	12067	11179	13617.2	121.8
Зүүнбүрэн	6455.2	8016	8488	9608	113.2
Мандал	6816.05	7337	6632.95	7912.9	119.3
Орхон	9928	9375	8215	8282	100.8
Сант	3384	4995.2	3058	3554	116.2
Цагааннуур	30246	28669	22954	30225	131.7
Баянгол	6478	6804	5090	7499	147.3
Сайхан	12590	10595	15866	13386	84.4
Орхонтуул	10889	13520	12275	13095	106.7
Баруунбүрэн	8515	11506	9907	11050	111.5
Шаамар	2339	1405.4	1200	1971	164.3
Хүдэр	4718	5298	7828	5182	66.2
Сүхбаатар					0.0
Жавхлант	4349	7109	5870	8005	136.4
Түшиг	11333	8828	7963	6657	83.6
Хушаат	7176	12783	14576	12376	84.9
Төмс					
ДҮН	2936	2895	3269.1	2572.3	78.7
Алтанбулаг	85	90.5	96.5	56	58.0
Ерөө	150	71	73.6	89	120.9
Зүүнбүрэн	50	59.3	105	35.6	33.9
Мандал	700	641.8	602.1	600	99.7
Орхон	300	340	340	305	89.7
Сант	190	186	261	210	80.5
Цагааннуур	240.0	339	523.4	221.6	42.3
Баянгол	153	147	132.1	94.7	71.7
Сайхан	400	420	385	256	66.5
Орхонтуул	18	20.3	34.2	32	93.6
Баруунбүрэн	85	95	95	95	100.0
Шаамар	130	64	98.6	90.4	91.7
Хүдэр	100	100	80	80	100.0
Сүхбаатар	77	77	78	75	96.2
Жавхлант	23	30.4	64	61	95.3
Түшиг	25	28	25	25	100.0
Хушаат	210	186	275.6	246	89.3

хүснэгт 4.2.24-ийн үргэлжлэл

Сумын нэр	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII	$\frac{2017-XII}{2016-XII}$
Хүнсний ногоо					
ДҮН	2148.2	2282.3	2596.2	2542.8	97.9
Алтанбулаг	38.9	40.5	57.55	39.3	68.3
Ерөө	115	168.4	70	75.3	107.6
Зүүнбүрэн	127	173	298.05	274.4	92.1
Мандал	447.9	455.6	429.7	389.5	90.6
Орхон	111	120	121	195	161.2
Сант	180.3	171.5	259.3	138.1	53.3
Цагааннуур	144.6	139.8	199.3	344.4	172.8
Баянгол	122.6	117.0	89.5	88.9	99.3
Сайхан	234.2	275	277	243.6	87.9
Орхонтуул	37	41.5	62.9	49.0	77.9
Баруунбүрэн	43	45	60	77	128.3
Шаамар	233	187.35	255.7	230.9	90.3
Хүдэр	49	51	38	48	126.3
Сүхбаатар	50	54.9	52	57.8	111.2
Жавхлант	82	99.8	141	87	61.7
Түшиг	22.4	25	24	22	91.7
Хушаат	110	117	161.15	182.6	113.3

4.2.25 БЭЛТГЭСЭН УРИНШИЙН МЭДЭЭ

Сумын нэр	Бэлтгэсэн уринш, га	үүнээс	
		Хими	Механик
ДҮН	128274	48730	79544
Алтанбулаг	3898	3301	597
Ерөө	9784.0	484.0	9300
Мандал	7352.0	1089	6263
Зүүнбүрэн	5673.0	4239	1434
Орхон	18685.2	4247	14438
Сант	3678.0	45	3633
Түшиг	1260.0	-	1260
Баянгол	6709.7	1929	4781
Сайхан	11738.0	0	11738
Жавхлант	6541.0	5123	1418
Орхонтуул	14347.0	7287	7060
Баруунбүрэн	11842.0	-	11842
Цагааннуур	16089.0	12644.0	3445
Хушаат	4461.0	2337	2124
Шаамар	171.0	-	171
Хүдэр	6045.0	6005	40

Эх үүсвэр: Аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар

4.2.26 УРГАЦ ХУРААЛТЫН МЭДЭЭ, сумдаар

Сумын нэр	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII	Тонн-оор
					<u>2017-XII</u> <u>2016-XII</u>
		Үр тариа			
ДҮН	245349.5	86201.04	244594.5	151944.4	62.1
Алтанбулаг	5846	3497.2	6121.48	4619.9	75.5
Ерөө	25895	8691.9	18961	16972.0	89.5
Зүүнбүрэн	12305.1	2429	14500	10789.9	74.4
Мандал	10285.7	4521.49	8241.5	1817.0	22.0
Орхон	12788	4820	12174	4211.0	34.6
Сант	7231.5	1562	6081.5	1723.9	28.3
Цагааннуур	57769	15626	36364	36450.38	100.2
Баянгол	9019.4	3359	8230	3523.9	42.8
Сайхан	20845.1	4645	30145	15106.2	50.1
Орхонтуул	17375	7336.8	20710	3512.4	17.0
Баруунбүрэн	12515	6052	14688.7	9199.0	62.6
Шаамар	4636.2	719.25	1606.3	1773.4	110.4
Хүдэр	7894	3095	12739	3577.0	28.1
Сүхбаатар					0.0
Жавхлант	5836.5	3438	9296	7384.0	79.4
Түшиг	22626	9411.4	9727	13027.4	133.9
Хушаат	12482	6997	35009	18257.0	52.1
		Төмс			
ДҮН	45436.92	37991.1	42487.6	28557.8	67.2
Алтанбулаг	971.8	766	1557.4	635.8	40.8
Ерөө	1726.2	710.8	867.5	1068.0	123.1
Зүүнбүрэн	800	630.1	1120.0	307.0	27.4
Мандал	8499	7041	6729	4108.0	61.1
Орхон	4500	5100	4430	4270.0	96.4
Сант	2942.1	2950	3592	3100.0	86.3
Цагааннуур	8652.2	6206.6	6373.4	2985.1	46.8
Баянгол	1881.3	1696	1742	626.2	35.9
Сайхан	6600	5460	5775	3214.1	55.7
Орхонтуул	289.8	150	424.4	316.0	74.5
Баруунбүрэн	1275	950	1045	760.0	72.7
Шаамар	1490	784	1277.7	1012.0	79.2
Хүдэр	1223	1020	810	800.0	98.8
Сүхбаатар	1310.1	1350	1202.2	1400.0	116.5
Жавхлант	297	397.6	815.0	565.0	69.3
Түшиг	375.5	224	484.9	251.6	51.9
Хушаат	2604	2555	4242	3139.0	74.0

хүснэгт 4.2.26-ийн үргэлжлэл

Сумын нэр	2014-XII	2015-XII	2016-XII	2017-XII	<u>2017-XII</u> <u>2016-XII</u>
Хүнсний ногоо					
ДҮН	32662.4	26633.7	32706.1	30803.0	94.2
Алтанбулаг	570.6	417.8	804.8	456.5	56.7
Ерөө	1712.55	763.3	1016.3	1051.2	103.4
Зүүнбүрэн	2463	1626.8	2658.6	3177.6	119.5
Мандал	7929.7	7884.7	6677.8	6348.7	95.1
Орхон	1583	1383.2	1694.8	2412.5	142.3
Сант	2615.7	2297	2481	1727	69.6
Цагааннуур	1986	810.6	1958.9	2988.1	152.5
Баянгол	1762.2	1394.4	832.8	657.5	78.9
Сайхан	3817.4	3599.5	4061.5	2987.0	73.5
Орхонтуул	498	410.3	1166.2	496.3	42.5
Баруунбүрэн	645.3	441.5	610.0	593.4	97.3
Шаамар	3057.6	2559.6	3741.8	2523.8	67.4
Хүдэр	432	348	327	406.0	124.2
Сүхбаатар	699.633	691.6	768.9	1099.4	143.0
Жавхлант	1165	602.2	1784.0	1108.0	62,1
Түшиг	283.817	234.3	258.2	212.7	82.4
Хушаат	1441	1169	1863	2557.0	137.2
Хадлан бэлтгэл					
ДҮН	153912.1	143274	169450	131464.9	77.6
Алтанбулаг	7500	5515	5505	4175.5	75.8
Ерөө	13668.5	19000	19417.5	21279.5	109.6
Зүүнбүрэн	6500	8000	8095	9148.0	113.0
Мандал	18300	13498.5	20000	13345.5	66.7
Орхон	9700	4500	8003	944.0	11.8
Сант	4200	4500	6628.6	5600.0	84.5
Цагааннуур	9120	12711	10473	12584.0	120.2
Баянгол	10789.6	7290	12657	6542.8	51.7
Сайхан	8509	7200	8500	6435.3	75.7
Орхонтуул	18150	15185	25100	6007.3	23.9
Баруунбүрэн	16206	13540	13500	11003.5	81.5
Шаамар	5000	4500	5350	5100.0	95.3
Хүдэр	5500	5850	5800	5704.0	98.3
Сүхбаатар	4669	3742.5	3170.5	4541.5	143.2
Жавхлант	7000	6242	7800	6474.0	83.0
Түшиг	3900	6000	3950	4280.0	108.4
Хушаат	5200	6000	5500	8300	150.9

4.2.27 ӨӨРИЙН ХҮЧЭЭР ҮЙЛДВЭРЛЭЖ , БЭЛТГЭСЭН ТЭЖЭЭЛ

Сумын нэр	Бэлтгэсэн хадлан /тн/	Өөрсдийн бэлтгэсэн /тн/	Худалдаж авсан /тн/	Худалдаж борлуулсан /тн/	Таримал тэжээл /тн/
ДҮН	131464,95	116153,38	15311,57	4684,5	522,58
Сүхбаатар	4541,5	2968	1573,5		0,5
Алтанбулаг	4175,5	4018,5	157		1
Баруунбүрэн	11003,5	11003,5			
Баянгол	6542,8	4530,5	2012,3		34,48
Ерөө	21279,5	20902	377,5	847,5	17
Жавхлант	6474	6456	18		1,4
Зүүнбүрэн	9148	9026	122		56
Мандал	13345,52	7363,45	5982,07	1	32,7
Орхон	944	944			45,6
Орхонтуул	6007,33	3941,13	2066,2	2020	66,35
Сайхан	6435,3	3926,3	2509		9
Сант	5600	5549	51		6
Түшиг	4280	4280			150
Хүдэр	5704	5684	20		3
Хушаат	8300	8300		1816	49,1
Цагааннуур	12584	12325	259		50,45
Шаамар	5100	4936	164		

Сумын нэр	Төмс, хүнсний ногооны хаягдал /тн/	Үр тарианы хаягдал /тн/	Лай /тн/	Сүрэл /тн/	Аргал /тн/	Хөрзөн /тн/	Түлшний мод, м3
ДҮН	132,35	2224,35	111,73	2078,35	1419,4	3729,7	16872,3
Сүхбаатар	7,33	147,25	13,68	1,62			674
Алтанбулаг		7,5				8	330
Баруунбүрэн	11,75	87	3	7	22	67	3242
Баянгол	17,5	416,43	39,3	1444,7	471,4	553,7	626
Ерөө	2,55	144,64	8	2	2,5	40,5	1703
Жавхлант	38,37	132,57	12,1	4	100	372,8	427
Зүүнбүрэн	14,1	91,8	0,5	72,9	9,5	593,1	1617
Мандал	4,55	47,33	14,75	207,3	38,5	40,5	856
Орхон	2	56	0	2	0	0	490
Орхонтуул	3,4	128,51	4	1,8	319	549	244
Сайхан	6,1	342,85	8,5	184,4	89	225,5	230
Сант		28,72	0,1	2,1	2	71,6	483
Түшиг							1246
Хүдэр		18,2	6,8			3	115,3
Хушаат	11,14	158,92	1	9,03	1	256	1011
Цагааннуур	2	391,7		134	363,5	911	2873
Шаамар	11,56	24,93		5,5	1	38	705

4.2.28 ШИНЭЭР ГАРГАСАН ХУДАГ, сумдаар

Сумын нэр	Шинээр гаргасан худгийн тоо	Инженерийн хийцтэй	Үүнээс	
			Өрөмдөл	Энгийн уурхайн
ДҮН	27	23	23	2
Алтанбулаг	3	3	3	
Баруунбүрэн	2			2
Баянгол	2			
Ерөө	3	3	3	
Орхонтуул	4	4	4	
Сайхан	1	1	1	
Хүдэр	1	1	1	
Хушаат	8	8	8	
Цагааннуур	2	2	2	
Шаамар	1	1	1	

Хүснэгт 4.2.28-ийн үргэлжлэл

Сумын нэр	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ мян.төг	Үүнээс		
		Улсын төсвийн /мян.төг/	Малчид иргэдийн /мян.төг/	Түр ажилласан иргэдийн тоо
ДҮН	273582.5	73452.5	200130.0	40.0
Алтанбулаг	48000.0		48000.0	8
Баруунбүрэн	10000.0		10000.0	
Баянгол	5000.0		5000.0	
Ерөө	27952.5	24452.5	3500.0	4
Орхонтуул	56000.0		56000.0	
Сайхан	17000.0	17000.0		
Хүдэр	17000.0	17000.0		
Хушаат	44630.0		44630.0	12
Цагааннуур	33000.0		33000.0	14
Шаамар	15000.0	15000.0		2

4.2.29 ЗАСВАРЛАСАН ХУДАГ, сумдаар

Сумын нэр	Засварласан худгийн тоо	Инженерийн хийцтэй	Үүнээс			
			Өрөмдөл	Богино яндант	Бетонон хашлагат уурхайн	Энгийн уурхайн
ДҮН	13	4	4			9
Алтанбулаг	2					2
Ерөө	5					5
Цагааннуур	4	4	4			
Шаамар	2					2

Хүснэгт 4.2.29 –ийн үргэлжлэл

Сумын нэр	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ мян.төг	Үүнээс		
		Улсын төсвийн /мян.төг/	Малчид иргэдийн /мян.төг/	Түр ажилласан иргэдийн тоо
ДҮН	7301.6	5000.0	2301.6	28.0
Алтанбулаг	500		500	4
Ерөө	5000	5000		
Цагааннуур	1601.6		1601.6	20
Шаамар	200		200	4

4.3 АЖ ҮЙЛДВЭР**4.3.1 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, салбараар, сая.төг**

Салбараар	2015-XII	2016-XII	2017-XII	Нийт дүнд эзлэх хувь			<u>2017-XII</u> 2016-XII
				2015-XII	2016-XII	2017-XII	
Бүгд	385336.50	303898.30	305803.4	100.0	100.0	100.0	100.6
1. Уул,уурхай	264110.90	180211.20	166706.1	68.5	59.3	54.5	92.5
Үүнээс:							
-Алт	31001.50	5922.40	5248.3	8.0	1.9	1.7	88.6
- Төмрийн хүдэр	233109.40	174288.80	161457.7	60.5	57.4	52.8	92.6
2. Хүнс	74208.40	70855.00	78943	19.3	23.3	25.8	111.4
3.Барил.материал	41079.80	45654.00	51981.2	10.7	15.0	17.0	113.9
Үүнээс:							
- Цемент, шохой	29664.10	44668.40	51435.5	7.7	14.7	16.8	115.1
4. Бусад	5937.40	7178.10	8173.1	1.5	2.4	2.7	113.9

4.3.2 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН БОРЛУУЛАЛТ, салбараар,сая.төг

Салбараар	2015-XII	2016-XII	201-XII	Нийт дүнд эзлэх хувь			<u>2017XII</u> 2016-XII
				2015-XII	2016-XII	2017-XII	
Бүгд	313401.1	279394.4	394086.1	100.0	100.0	100.0	141.1
1. Уул,уурхай	222148.1	188779.8	239832.5	70.9	67.6	60.9	127.0
Үүнээс:							
-Алт	38197.9	179052.0	5248.3	12.2	64.1	1.3	2.9
-Нүүрс	1715.7		711.9	0.5	-	0.2	
- Төмрийн хүдэр	182234.5	182234.5	233872.3	58.1	65.2	59.3	128.3
2. Хүнс	42352.8	42508.7	93754.0	13.5	15.2	23.8	2.2*
3.Барил.материал	42781.6	41529.3	51672.5	13.7	14.9	13.1	124.4
Үүнээс:							
- Цемент, шохой	29664.1	40774.0	51212.3	9.5	14.6	13.0	125.6
4. Бусад	6118.6	6576.6	8827.1	2.0	2.4	2.2	134.2

4.3.3 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ГОЛ НЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ

Бүтээгдэхүүн	Х / н	2015-ХII	2016-ХII	2017-ХII			2017-ХII 2016-ХII
				Компани	ЖДҮ	Дүн	
Нарийн боов	тн	136.1	190.9		174.3	174.3	91.3
Талх	тн	780.8	886.7		296.4	296.4	33.4
Алт	кг	480.2	307.1	60.4		60.4	19.7
Архи	мян.л	6617.3	7243.5	7293.0		7293.0	100.7
Спирт	мян.л	2891.7	3216.5	2093.4		2093.4	65.1
Зүсмэл	м3	6886.4	4220.9	6419.0		6419.0	152.1
Цемент	мян.тн	370	373.4	368.3		368.3	98.6
Шохой	тн	41071	42814.6	49303.3		49303.3	115.2
Дулаан	мгк	119.7	145.0	202.6		202.6	139.7
Хэрчсэн гурил	мян.ш	297.9	225.0		27.9	27.9	12.4
Сүү	мян.л	44.8	32.0		21.0	21.0	65.6
Төмрийн хүдэр	мян.тн	3350.5	3350.5	3309.6		3309.6	98.8
Арматур төмөр	мян.тн	800	850.0	260.0		260.0	30.6

4.3.4 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, сумдаар, сая.төг

Сумын нэр	2015-ХII	2016-ХII	2017-ХII
Дүн	385336.5	303898.2	305803.4
Алтанбулаг	-	-	6.0
Ерөө	233745.3	180440.2	166,451.2
Зүүнбүрэн	11.8	-	-
Мандал	74504.8	72338.6	74,147.7
Сант	4.2	2.9	30.2
Цагааннуур	50.1	190.8	221.3
Баянгол	31030.3	684.7	5,068.5
Сайхан	40634.0	46056.7	54,041.3
Орхонтуул	21.8	5.6	41.2
Баруунбүрэн	15.6	-	42.7
Шаамар	331.6	-	4.5
Хүдэр	180.7	167.7	277.9
Сүхбаатар	4783.1	4007.6	5,459.3
Түшиг	13.6	2.9	-
Хушаат	9.6	0.5	11.6

4.3.5 ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ /сумдаар/

Сумын нэр	Талх		Банш, бууз, хуушуур		Нарийн боов		Зайрмаг	
	тн	мян.төг	тн	мян.төг	тн	мян.төг	тн	мян.төг
Дүн	296,4	269648,2	21,3	77531	175	321384,9	219,5	54875
Мандал	172,7	164 296	7,2	25920	122	239 137		
Сант	26,9	21 600						
Цагааннуур								
Сайхан	2,5	1 787	7,2	30016	5	8 013		
Орхонтуул	24,5	22 371	2,2	7495				
Шаамар								
Сүхбаатар	60,2	50 525	4,7	14 100	48	74 235	219,5	54 875
Хушаат	9,6	9 070						

4.3.5-ын үргэлжлэл

Сумын нэр	Хэрчсэн гурил		Бялуу		Бусад	Нийт Үйлдвэрлэлт мян.төг	Нийт Борлуулалт мян.төг
	мян.ш	мян.төг	тн	мян.төг	мян.төг		
Дүн	27,9	23742	7	107952	334384,5	1189517,6	1370850,1
Мандал	2,7	3 600			6954,4	439907,2	520991,9
Сант	10,8	8640				30240,0	35100,0
Цагааннуур					19900	19900,0	27307,0
Сайхан	0,2	182	0,6	10970	140062	191029,3	195066,8
Орхонтуул	14,2	11 320				41186,0	46365,0
Шаамар					4500	4500,0	4500,0
Сүхбаатар			6,4	96 982	160408,1	451125,1	524464,4
Хушаат					2560	11630,0	17055,0

4.4 АВТО ТЭЭВЭР**4.4.1 ТЕХНИКИЙН ХЯНАЛТЫН ҮЗЛЭГ ОНОШИЛГООНД ОРСОН ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛ**

Сумын нэр	Ачаа, автобус		Суудлын		Чиргүүл		Мотоцикль		Бүгд	
	тоо	мян.төг	тоо	мян.төг	тоо	мян.төг	тоо	мян.төг	тоо	мян.төг
Дүн	6105	21105	8587	85870	522	2610	644	3220	15858	112805
Алтанбулаг	142	2130	195	1950	4	20.0	7	35	348	4135
Ерөө	417	6255	504	5040	26	130.0	16	80	963	11505
Зүүнбүрэн	153	2295	130	1300	13	65.0	6	30	302	3690
Мандал	1295	19425	1852	18520	199	995.0	59	295	3405	39235
Орхон	142	2130	167	1670	55	275.0	3	15	367	4090
Сант	137	2055	80	800	22	110.0	2	10	241	2975
Цагааннуур	274	4110	159	1590	21	105.0	3	15	457	5820
Баянгол	216	3240	298	2980	42	210.0	2	10	558	6440
Сайхан	406	6090	678	6780	54	270.0	19	95	1157	13235
Орхонтуул	186	2790	186	1860	27	135.0	8	40	407	4825
Баруунбүрэн	265	3975	232	2320	38	190.0			535	6485
Шаамар	162	2430	127	1270	0	0.0	1	5	290	3705
Хүдэр	201	3015	181	1810	1	5.0	1	5	384	4835
Сүхбаатар	1719	25785	3530	35300	0	0.0	507	2535	5756	63620
Жавхлант	165	2475	125	1250	18	90.0	1	5	309	3820
Түшиг	104	1560	55	550	0	0.0	3	15	162	2125
Хушаат	121	1815	88	880	2	10.0	6	30	217	2735

4.4.2 ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛТЭЙ АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛ

Сумын нэр	Аж ахуй нэгжийн нэрс	Тээврийн хэрэгсэл	
		Суудлын	Микро автобус
Сүхбаатар	"Тогоон чулуу" ХХК	19	1
Хүдэр	"Хүдэр нумт" ХХК		6
Ерөө	"Ерөө-буургачин" ХХК	1	2
Бугант	"Бугант-Өгөөмөр" ХХК	10	
Жавхлант	"Цэста" ХХК	1	3
Баянгол	"Цахарын зам" ХХК		3
Сант	"Бошгийн булаг" ХХК		2
Хушаат	"Хөшөө чулуут" ХХК	1	3
Баруунбүрэн	"Бүрэн тоонч" ХХК	2	2
Алтанбулаг	"Их овооны зам" ХХК	28	
Түшиг	"Зэлтэрийн-Өгөөж" ХХК		6
Цагааннуур	"Орги тариа" ХХК		4
Зүүнбүрэн	"Ганц-Өндөр" нөхөрлөл		3
Шаамар	"БЛТЦ" нөхөрлөл	9	
Хөтөл	"Хаш хүлэг" ХХК	14	
Сүхбаатар	Дотор	137	

4.4.3 ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ХӨДӨЛГӨӨН

	Тээврийн хэрэгсэл эзэмшигчийн шилжилт хөдөлгөөн	Тээврийн хэрэгсэл						Мотоцикль	Нийт гэрчилгээний тоо
		Үүнээс							
		Эзэмшигч өөрчлөгдсөн	Улсын дугаар солилт	Гэрчилгээ солилт	Нөхөлт	Өнгө	Хөдөлгүүр	Шинээр улсын дугаар гэрчилгээ солилт	
1	217	197	78	205	12		1		217
2	222	206	63	212	10				222
3	277	242	72	268	8	2		1	276
4	524	371	106	497	27	1		96	524
5	401	345	110	380	19	7		35	399
6	175	150	64	170	4	1		6	174
7	218	183	69	211	7	3		9	218
8	287	259	100	278	10	5	1	10	288
9	277	246	91	265	12		1	1	277
10	370	330	105	353	17	2		3	370
11	324	284	86	302	22	1			324
12	244	220	70	234	10	2		70	244
Нийт дүн	3536	3033	1014	3375	158	24	3	231	3533

4.4.4 ХОТ ХООРОНДЫН ТАКСИНЫ ҮНЭ, төгрөгөөр

Чиглэл	1 зорчигч /мян.төг/
Сүхбаатар - Алтанбулаг	2500
Сүхбаатар - Дархан / микроавтобус /	8000
Сүхбаатар - Дархан / такси /	10000
Сүхбаатар - Шаамар	2500
Сүхбаатар - Зүүнбүрэн / микроавтобус /	5000
Сүхбаатар - Цагааннуур / микроавтобус /	7000
Сүхбаатар - Түшиг / микроавтобус /	12000
Сүхбаатар сум дотор / корпус, хороолол /	500-1000
Сүхбаатар сум дотор / такси /	1000-2500

5. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ СТАТИСТИК ҮЗҮҮЛЭЛТ

5.1.1 УУЛ УУРХАЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ ХИЙСЭН АЖ АХУЙ НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН МЭДЭЭ

Сумын нэр	Аж ахуйн нэгжийн нэр	Хийх ажил	Техникийн /га/	Биологийн /га/	Биелэлт	
					Техникийн /га/	Биологийн /га/
Ерөө	“Ди Зэт энд Ай” ХХК	Техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт	2.4	2.4	2.1	2.1
	“Ганбат тулга” ХХК	Техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт	32	32	22	
	“Болд төмөр Ерөө гол” ХХК	Техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт	2	11	3.6	13.6
	“Бүүргэнт” ХХК	Техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт			16.09	
	“Инфинити спейс” ХХК	Техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт			1.1	
Хүдэр	“Бугант нандин” ХХК				2.25	2.25
	“Толгойтын гол” ХХК				1	0.05
Хүдэр	“Уулс ноён” ХХК	Техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт болон ажлын хийж гүйцэтгэсэн.	5.6		7.25	
Баянгол	“Тод-Ундрага” ХХК	Техникийн нөхөн сэргээлт Биологийн нөхөн сэргээлт	6.8	2.5	10	3.1
	“Бороогоулд” ХХК	2 га талбайд суулгац тарьж ойжуулалт хийнэ.		2		2.7
Сайхан	“Цемент Шохой” ХХК	Техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт	2.5	2.2		3.2
Орхонтуул	“Өгөөжбаян Хангай” ХХК	Техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт			7	
Нийт			51.3	52.1	72.39	27

Эх үүсвэр: Аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар

5.1.2 ОЙЖУУЛАЛТЫН МЭДЭЭ

Он	Улсын төсөв /га/	БОХНСАХэмжээ ний зардал /га/	Өөрийн хөрөнгө /га/	Гадаадын хөрөнгө /га/	Иргэн /га/	ТББ-ын хөрөнгөөр	Уул уурхайн ААНБ-ын дүйцүүлэн хагаалал
2013		800	1142	98			
2014		500	1771	281			
2015		220	1588,6	59			
2016		47	1010,7	35			
2017	10	200	599.4	27		20.5	10

Эх үүсвэр: Аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар

5.1.3 УСНЫ БОХИРДОЛ 2017 ОНЫ 4-Р УЛИРЛЫН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Усны объект- харуул	Элементүүд	Дундаж агууламж мг/л	Стандарт хэмжээ мг/л
Орхон-Шаамар	Нитрит	0.005	0.02
	Нитрат	0.13	9.0
	Аммоны азот	0,09	0.5
Орхон- Сүхбаатар	Нитрит	0.008	0.02
	Нитрат	0.20	9.0
	Аммоны азот	0,12	0.5
Сэлэнгэ- 12зэрлэг	Нитрит	0 .007	0.02
	Нитрат	0.11	9.0
	Аммоны азот	0.09	0.5

Эх үүсвэр: Ус цаг уур, орчны шинжилгээний алба

5.1.4 АГААРЫН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Агаарын харуулын нэр	Элементүүд	Дундаж агууламж мг/м ³	MNS 4586; 2016
Сүхбаатар- харуул нэг	Азотын давхар исэл	0.020	0.200
	Хүхэрлэг хий	0.004	0.450
	Тоос	0.022	

Эх үүсвэр: Ус цаг уур, орчны шинжилгээний алба

6. БУСАД

а. МЭРГЭЖЛИЙН ХЯНАЛТЫН ГАЗРААС ХИЙСЭН ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ

Үзүүлэлт	Шалгалт		Хяналт		Зөрчил		Нөхөн төлбөр		Торгууль шийтгэвэр	
	Шалгалтанд хамрагдсан хуулийн этгээд	Шалгалтанд хамрагдсан иргэн	Хяналтанд хамрагдсан хуулийн этгээд	Хяналтанд хамрагдсан иргэн	илрүүлсэн зөрчил	арилгуулсан зөрчил	Тогтоосон /мян.төг/	Барагдуулсан/мян.төг/	Тогтоосон /мян.төг/	Барагдуулсан/мян.төг/
Нийт	656	602	593	81	2663	1768	19809.3	19809.3	66999.5	57399.5
Хүнсний чанар, стандартын хяналт	170	178	205		389	322			3288.5	3288.5
Мал үржлийн хяналт	29	29	13		78	34				
Мал эмнэлгийн хяналт										
Ургамал хамгаалал, хорио цээрийн хяналтын	16									
Таримал ургамлын үрийн хяналт	19	2								
Байгаль орчны хяналт	31	51	18	14	213	152	12540.0	12540.0	5413.0	5413.0
Газар, геодези, зураг зүйн хяналт	17	8	3	15	38	32			2403.0	2403.0
Геологи, уул уурхайн хяналт	24	13	23	19	24	23			43584.0	33984.0
Эмчилгээний чанарын хяналт	33	76	65		41	20			1828.0	1828.0
Эрүүл ахуй, халдвар хамгааллын хяналт	115	133	155		387	308			817.0	817.0
Эм, биобэлдмэлийн хяналт	20	21	44		22	11			876.0	876.0
Хөдөлмөрийн хяналт	21				66	47			2170.0	2170.0
Хөдөлмөрийн эрүүл ахцын хяналт	23				49	19				
Нийгмийн хамгааллын хяналт	15				144	98	7269.3	7269.3	500.0	500.0
Барилгын техникийн хяналт	31		11		76	32			4600.0	4600.0
Авто замын хяналт										
Эрчим хүчний хяналт	22		14	12	156	156			576.0	576.0
Тээвэр (авто, усан) -ийн хяналт										
/Өргөх механизм, Хот байгуулалт/	19		4	21	287	44			120.0	120.0
Харилцаа холбооны хяналт	16				106	68				
Хэмжил зүйн хяналт	7				149	117			440.0	440.0
Боловсролын хяналт	16		10		337	257				
Соёлын хяналт	12	91	28		101	28			384.0	384.0
Цөмийн болон цацрагийн хяналт										

Эх үүсвэр: Аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газар

в. АУДИТЫН ГАЗАР

Төрөл	Үзүүлэлт	Дүн	
Гүйцэтгэлийн аудит	Хамрагдсан байгууллагын тоо	88	
	Илэрсэн зөрчлийн тоо	93	
	Илэрсэн зөрчлийн дүн/мян.төг/	5,339.9	
	Тавьсан акт/мян.төг/	767.2	
	Тавьсан албан шаардлага/мян.төг/	4,572.7	
Нийцлийн аудит	Өгсөн зөвлөмжийн тоо	158	
	Хамрагдсан байгууллагын тоо	424	
	Илэрсэн зөрчлийн тоо	22	
	Илэрсэн зөрчлийн дүн/мян.төг/	1,588.6	
	Тавьсан акт/мян.төг/	20.9	
Санхүүгийн аудит	Тавьсан албан шаардлага/мян.төг/	1,567.7	
	Өгсөн зөвлөмжийн тоо	33	
	Хамрагдсан байгууллагын тоо	304	
	Илэрсэн зөрчлийн тоо	122	
	Илэрсэн зөрчлийн дүн/мян.төг/	1,799.7	
Санхүүгийн аудит	Тавьсан акт/мян.төг/	58.5	
	Тавьсан албан шаардлага/мян.төг/	1,741.2	
	Өгсөн зөвлөмжийн тоо	296	
	Хамрагдсан байгууллагын тоо	816	
	Илэрсэн зөрчлийн тоо	237	
Санхүүгийн аудит	Илэрсэн зөрчлийн дүн/мян.төг/	8,728.2	
	Тавьсан акт/мян.төг/	846.6	
	Тавьсан албан шаардлага/мян.төг/	7,881.6	
	Дүн	Өгсөн зөвлөмжийн тоо	487

Эх үүсвэр: Сэлэнгэ аймгийн Төрийн аудитын газар

с. САНХҮҮ ХЯНАЛТ, АУДИТЫН АЛБА

	Үзүүлэлт	Дүн
Хяналт шалгалтанд хамрагдсан	байгууллагын тоо	82
Илрүүлсэн төлбөр зөрчлийн тоо		184
Өгөгдсөн зөвлөмжийн тоо		250
Сэлэнгэ аймгийн Төсвийн ерөнхийлэн захирагч, харъяа байгууллагууд, Орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгж, төсвөөс татаас авдаг хувийн сургууль, цэцэрлэг, мал эмнэлэг, холбоодын шилэн дансанд мэдээлэл	Шилэн дансанд мэдээлэл байршуулсан байгууллагын тоо	261
	Шилэн дансанд мэдээлэл байршуулах байгууллагын тоо	258
	Хувь	98.8%
	Шилэн дансанд байршуулах мэдээллийн тоо / 2017 оны эхний 9 сард/	21421
	Шилэн дансанд байршуулсан мэдээллийг тоо /өмнөх он 2016 оны/	8500
Санхүү, төсвийн чиглэлээр явуулсан сургалт	Хэрэгжилтийн хувь	92.8%
	Явуулсан тоо	12
	Хамрагдсан хүний тоо	455

Эх үүсвэр: Санхүү хяналт, аудитын алба

d. ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ГАЗАР

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2016 - XII	2017 - XII
Үзлэг шалгалт:			
Объект	тоо	850	570
Айл өрх	тоо	787	1758
Илрүүлсэн зөрчил	тоо	2355	1920
Арилгуулсан зөрчил	тоо	555	418
Гарсан гал:			
Объектод	тоо	99	113
Ой, хээр	тоо	21	11
Учирсан хохирол	сая.төг	6619.1	474.1
Торгууль	сая.төг		
Аварсан:			
Эд хөрөнгө	сая.төг	23927.5	1479.9
Барилга, байшин	тоо	38	42
Машин, техник	тоо	6	3
Захиргааны арга хэмжээ			
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	тоо	12	7
Албан тушаалтан	тоо		
Иргэн	тоо	2	6
Сурталчилгаа			
Орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр	тоо	32	47
Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад лекц яриа	тоо	37	106
Усны осол:			
Аварсан хүн	тоо	12	1
Нуранга:			
Аварсан хүн	тоо		
Заавал биелүүлэх албан шаардлага	тоо	334	288
Мэдэгдэл	тоо	255	103
Гал унтраах анги дуудлагаар гарсан	тоо	82	94
Гал дээр ажиллаж унтраасан	тоо	67	80
Гал түймэр гарсан тухай акт	тоо	64	51
Танилцуулга, дүгнэлт	тоо	37	17
Ажиллагаа зогсоох тогтоол	тоо	19	3
Өөрөө унтраасан	тоо	6	13
Зөрчлийн тэмдэглэл	тоо	21	22
Мэдээллээр ирсэн	тоо	16	5

Эх үүсвэр: Аймгийн Онцгой байдлын газар

е. ШҮҮХИЙН ШҮҮН ТАСЛАХ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

Дүн	Бүгд	Шийдвэрлэсэн хэргийн тоо		
		Эрүүгийн хэрэг	Иргэний хэрэг	Захиргааны хэрэг
Аймгийн дүн	921	199	688	34

Эх үүсвэр: Аймгийн Шүүхийн газар

Дүн	Хянан шийдвэрлэсэн бүх хэрэг	Давж заалдах шатны шүүх		
		Эрүүгийн хэрэг	Иргэний хэрэг	Захиргааны арга хэмжээ
Аймгийн дүн	130	62	60	8

Эх үүсвэр: Аймгийн Шүүхийн газар

Дүн	Ял шийтгүүлсэн хүний тоо		Өргөдөл, гомдол, хүсэлт	
	Бүгд	үүнээс: эмэгтэй	Хүлээн авсан	Шийдвэрлэсэн
Аймгийн дүн	201	26	373	371

Эх үүсвэр: Аймгийн Шүүхийн газар

ф. ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭР ГҮЙЦЭТГЭХ АЛБАНЫ МЭДЭЭ

Гүйцэтгэх бичиг баримт	Оны эхний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Үлдэгдэл
Гүйцэтгэх хуудас /тоо/	279	312	25	566
Мөнгөн дүн /сая төг/	1831.7	2228.4	291	3769.1

Эх үүсвэр: Аймгийн Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар

Гүйцэтгэх бичиг баримт	Биелүүлбэл зохих	Бодитой биелүүлсэн	Хувь	Үлдэгдэл
Гүйцэтгэх хуудас /тоо/	566	309	54.6	257
Мөнгөн дүн /сая төг/	3769.1	1117.6	29.7	2651.5

Эх үүсвэр: Аймгийн Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар

г. ШША-НЫ КРИМИНАЛИСТИКИЙН ШИНЖЭЭЧ НАРЫН АЖЛЫН ТАЙЛАН

	Нийт шинжилгээ				
	Бүгд	Гарын мөр	Мөр судлал	Бичиг баримт	Бусад
Аймгийн дүн	70	26	30	13	1

Эх үүсвэр: Аймгийн Шүүхийн шинжилгээний алба

	Хэргийн газрын үзлэгт оролцсон тоо				
	Бүгд	Хүний амь нас хохирсон	Хулгайлах	Зам тээврийн осол	Бусад
Аймгийн дүн	711	208	148	251	104

Эх үүсвэр: Аймгийн Шүүхийн шинжилгээний алба

н. ШҮҮХИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЭМНЭЛГИЙН МЭДЭЭ

	Нийт шинжилгээ				
	Бүгд	Хүний биед гэмтлийн зэрэг тогтоох	Хүний биед хийсэн бусад үзлэг	Цогцост хийсэн шинжилгээ	Эксгумац, хавтаст хэргийн материалаар хийсэн шинжилгээ
Аймгийн дүн	795	537	45	190	23

Эх үүсвэр: Аймгийн Шүүхийн шинжилгээний алба

i. СТАНДАРТ ХЭМЖИЛЗҮЙН ХЭЛТЭС

	Хэмжих нэгж	2016 - XII	2017 - XII
1. Хэмжүүр баталгаажуулалт			
Баталгаажуулсан ажлын эталон	ширхэг	-	-
Баталгаажуулсан хэмжих хэрэгслийн тоо	тоо	6832	5280
Үүнээс: Механик	тоо	871	937
Цахилгаан	тоо	5375	3771
Эзэлхүүн багтаамж	тоо	515	491
2. Стандартчилал тохирлын үнэлгээ			
Дотоодын бүтээгдэхүүний баталгаажуулалт			
Сум	тоо	7	5
Аж ахуйн нэгжийн тоо	тоо	20	6
Нэр төрөл	тоо	13	6
Бүтээгдэхүүн	тоо	44	10
Үйлчилгээний баталгаажуулалт			
Сум	тоо	17	17
Нэр төрөл	тоо	276	254
Аж ахуйн нэгж	тоо	10	6
Стандартын салбар сангаар үйлчлүүлсэн			
Иргэд, аж ахуйн нэгж	тоо	57	68
Стандартын тоо	тоо	168	101
Тохирлын гэрчилгээ олгосон			
Бүтээгдэхүүн	тоо	13	10
Үйлчилгээний	тоо	240	265
Тохирлын тэмдэгтэй			
Хүнсний бүтээгдэхүүн	тоо	3	3
Итгэмжлэгдсэн лаборатори / аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа /	тоо	3	5
Зохион байгуулсан сургалт	тоо	11	11
Иргэд	тоо	312	266

I. ГАЗРААС БУСАД ҮЛ ХӨДЛӨХ ХӨРӨНГИЙН ӨМЧЛӨХ ЭРХИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН МЭДЭЭ

Үзүүлэлт	Тоо хэмжээ
Хүлээн авсан мэдүүлгийн тоо	10004
Төрөөс хувьчилсан орон сууц өмчлөх эрхийг баталгаажуулах	29
ҮХЭХӨЭ-н анхны бүртгэл, баталгаажуулалт	570
Нийт бүртгэсэн гэрээ	7117
Эрхийн улсын бүртгэлд өөрчлөлт, залруулга хийх	159
Өмчлөгчийн хүсэлтээр болон гэрээ хэлцлээр бүртгэл салгаснаар шинэ бүртгэл үүсгэх	3
Гэмтээсэн гэрчилгээ шинээр олгох	4
Шүүхийн шийдвэрээр өмчлөгч өөрчлөгдөх	11
Өмчлөгчийн хүсэлтээр бүртгэлд өөрчлөлт оруулах	2
Лавлагаа, хуулбар	2158
Нийт бичигдсэн гэрчилгээ	1619
Тэмдэгтийн хураамжийн нийт дүн	541
ҮХЭХӨЭ-ээ худалдсанаас оруулсан татварын орлого	495

Эх үүсвэр: Оюуны өмч, Улсын бүртгэлийн газар

m. ГАЗАР ӨМЧЛӨХ ЭРХИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН МЭДЭЭ

Үзүүлэлт	Тоо хэмжээ
Хүлээн авсан мэдүүлгийн тоо	6917
Төрөөс үнэгүй хувьчилсан газрын өмчлөх эрхийн анхны баталгаажуулалт	1938
Төрөөс худалдаж авсан газрын өмчлөх эрхийн анхны баталгаажуулалт	1
Нийт анхны бүртгэл	1950
Нийт бүртгэсэн гэрээ	3833
Эрхийн улсын бүртгэлд өөрчлөлт залруулга хийх	235
Үрэгдүүлсэн гэрчилгээ шинээр олгох	24
Гэмтээсэн гэрчилгээ шинээр олгох	1
Шүүхийн шийдвэрээр өмчлөгч өөрчлөгдөх	1
Өмчлөгчийн хүсэлтээр болон гэрээ хэлцлээр бүртгэл салгаснаар шинэ бүртгэл үүсгэх	51
Лавлагаа, хуулбар	899
Нийт бичигдсэн гэрчилгээ бүгд	2876
Үйлчилгээний хураамжийн нийт дүн	4978
ГӨЗ-ээ худалдсанаас оруулсан татварын орлого	330

Эх үүсвэр: Оюуны өмч, Улсын бүртгэлийн газар

п. ГАЗАР ЭЗЭМШИХ ЭРХ БАРЬЦААЛСАН, ЧӨЛӨӨЛСӨН БАЙДАЛ

Сумын нэр	Иргэний газар эзэмших эрх		Аж ахуйн нэгжийн газар эзэмших эрх	
	Барьцаалсан	Чөлөөлсөн	Барьцаалсан	Чөлөөлсөн
Алтанбулаг	27			
Баруунбүрэн	38	18	21	
Баянгол	52	4	25	10
Ерөө	21	21	8	8
Жавхлант	32	9	50	
Зүүнбүрэн	16	1	35	
Мандал	190	70	123	2
Орхон	43		31	
Орхонтуул	7		13	
Сайхан	54	1	39	10
Сант				
Сүхбаатар	228	75	25	
Түшиг	10			
Хушаат	32		42	
Хүдэр	4		13	
Цагааннуур	50	15	42	
Шаамар		22	22	
НИЙТ	804	236	489	30

Эх үүсвэр: Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар

о. СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ГАЗАР ӨМЧЛӨГЧ ИРГЭДИЙН МЭДЭЭ

Сумын нэр	Газар өмчлөх тухай өргөдөл гаргасан нийт иргэдийн тоо	ҮҮНЭЭС			Засаг даргын захирамжаар газар өмчлүүлэхээр шийдвэрлэсэн нийт иргэдийн тоо	ҮҮНЭЭС				Өмчлүүлсэн газрын хэмжээ /га/-аар	Одоо эзэмшиж, ашиглаж байгаа хашааны газрын	Шинээр өмчилсэн газрын хэмжээ /га-гаар/	Аж ахуйн зориулалтаар өмчилсэн газрын хэмжээ /га-гаар/	Бусад
		Одоо эзэмшиж, ашиглаж байгаа хашааныхаа газрыг өмчлөхийг хүссэн иргэдийн тоо	Шинээр газар өмчилж авахыг хүссэн иргэдийн тоо	Засаг даргын захирамжаар газар өмчлүүлэхээр шийдвэрлэсэн нийт иргэдийн тоо		Одоо эзэмшиж, ашиглаж байгаа хашааныхаа газрыг өмчилсэн иргэдийн тоо	Шинээр газар өмчилж авсан иргэдийн тоо	Аж ахуйн зориулалтаар газар өмчилсэн иргэдийн тоо	Бусад					
Алтанбулаг	77	3	73	87	13	73	1	1	8.93	1.93	6.86	0.14	0.14	
Баруунбүрэн	144	85	59	144		85			17.01		12.58			
Баянгол	356	23	133	355	21	133	1	1	29.57	3.18	12.34	0.05	0.05	
Ерөө	3		3	89		89			18.6		18.6			
Жавхлант														
Зүүнбүрэн	190		190	128		128			63		63			
Мандал	495	5	490	679	37	642			88.05	9	79.05			
Орхон	20		20	20		20			3.1		3.1			
Орхонтуул	12		12	12		12			0.84		0.84			
Сайхан	175	1	174	175	1	174			17.08	0.09	16.99			
Сант														
Сүхбаатар	37	32	5	53	48	5			5.26	4.52	0.74			
Түшиг				4		4			0.8		0.8			
Хушаат				1		1			0.05		0.05			
Хүдэр				34		34			9.6		9.6			
Цагааннуур				13		13			1.9		1.9			
Шаамар				119	1	118			8.51	0.25	8.26			
АЙМГИЙН ДҮН	1509	149	1159	1913		121	1531	2	2	272.3	19.0	234.7	0.19	0.19

Эх үүсвэр: Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар

Р.ГАЗАРТ УЧРУУЛСАН ХОХИРЛЫН ТАЙЛАН, ГА

Сумын нэр	Хохирол учирсан нийт талбай	Тариалангийн газарт	Бэлчээр ба бусад өвслөг ургамалт газарт	Хот тосгон, бусад суурины газарт	Ойн сан бүхий газарт	Усны сан бүхий газарт	Ухагдаж эвдэрсэн газарт
Алтанбулаг	46132,7		35568	273,7	10289		2
Баруунбүрэн	52381	2000	35000		15381		
Баянгол	5598,87	92,5	3305				2201,37
Ерєє	8047,3	10			5291,3		2746
Жавхлант	3614	500	3114				
Зүүнбүрэн	1151	145	996				10
Мандал	203845,8	886,62	218	5,74	202682,1		53,38
Орхон	5605	1777	3650	178			
Орхонтуул	58,76			0,3			58,46
Сайхан	8700		8700				
Сант	885	449	436				
Сүхбаатар							
Тiшиг	109,54						109,54
Хушаат	6435	435	6000				
Хүдэр	1954,83				1464,8		490,03
Цагааннуур	20			20			
Шаамар	2800		2800				
НИЙТ	347338,8	6295,12	99787	477,74	235108,2		5670,78

Эх үүсвэр: Сэлэнгэ аймаг Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар

г. ТҮҮВЭР СУДАЛГАА

Үзүүлэлт сар	Өрхийн нийгэм эдийн засгийн судалгаа		Ажиллах хүчний судалгаа		Дүн	
	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал
Дүн	408	1734000	480	1356000	888	3090000
1	34	68000	48	96000	82	164000
2	34	68000	36	72000	70	140000
3	34	68000	36	72000	70	140000
4	34	170000	48	144000	82	314000
5	34	170000	36	108000	70	278000
6	34	170000	36	108000	70	278000
7	34	170000	48	144000	82	314000
8	34	170000	36	108000	70	278000
9	34	170000	36	108000	70	278000
10	34	170000	48	144000	82	314000
11	34	170000	36	144000	70	314000
12	34	170000	36	108000	70	278000